

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Από την φοιτήτρια:

Κωνσταντίνα-Αθανασία Καλοπήτα
ΑΕΜ: 04064

Επιβλέποντες Καθηγητές:

Κωνσταντίνος Μάγος (Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΠΕ)
Τασούλα Τσιλιμένη (Καθηγήτρια ΠΤΠΕ)

Βόλος, 2023

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	4
Abstract.....	5
Ευχαριστίες.....	6
Εισαγωγή	7
A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.....	10
1.1 Παιδαγωγικό υλικό και εικονογραφημένα βιβλία στην προσχολική και σχολική ηλικία	10
1.1.1 Τα βιβλία ως μέσο γνωριμίας της κοινωνίας, του κόσμου και της ετερότητας.....	14
1.1.2 Η σύγχρονη θεματολογία στα παιδικά βιβλία	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ.....	23
2.1 Ο ρόλος των εκπαιδευτικών	23
2.2 Οι Προτιμήσεις των Παιδιών.....	27
2.3 Ο ρόλος των γονέων	32
B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	41
3.1 Σκοπός της Έρευνας	41
3.2 Σημαντικότητα της Έρευνας Αντικείμενο της Έρευνας.....	41
3.3 Ερευνητικά Ερωτήματα	42
3.4 Η συλλογή των δεδομένων της έρευνας.....	42
3.5 Ο πληθυσμός και το Δείγμα της Έρευνας	44
3.6 Δεοντολογία της Έρευνας.....	44
3.7 Διεξαγωγή της Έρευνας.....	45
3.8 Μέσο ανάλυσης των δεδομένων	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	47
Δημογραφικά Στοιχεία Συμμετεχόντων.....	47
4.1 Θεματική Α- Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων.....	49
4.1.1 Επιλογή Βιβλίων σύμφωνα με τους Γονείς	49
4.1.2 Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων από τα Παιδιά σύμφωνα με τους Γονείς.....	52
4.1.3 Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων των Γονέων για τα παιδιά τους	53
4.2 Θεματική Β’ - Η αξιοποίηση του βιβλίου στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου	58
4.3 Θεματική Γ’- Επιρροές που δέχονται οι γονείς κατά την επιλογή παιδικών βιβλίων.....	63
4.3.1 Υπάρχουν κακά βιβλία;	65

4.4 Θεματική Δ' - Το βιβλίο ως μέσο προσέγγισης κοινωνικών ζητημάτων	67
4.4.1 Θεματολογία Βιβλίων	68
4.4.2 Βιβλία και Κοινωνικά Ζητήματα	69
4.5 Θεματική Ε' - Η σχέση των γονέων με τα βιβλία.....	72
ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	74
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	79
Περιορισμοί Της Έρευνας.....	82
Προτάσεις Για Μελλοντικές Έρευνες	84
Προτάσεις Προς Τους Γονείς.....	85
Βιβλιογραφία	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	95
Α. ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ.....	95
Β. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	97
Σ1	97
Σ2	101
Σ3	104
Σ4	110
Σ5	114
Σ6	118
Σ7	122
Σ8	125
Σ9	128
Σ10	132
Σ11	136
Σ12	140
Σ13	144
Σ14	147
Σ15	150
Γ. ΤΙΤΛΟΙ ΒΙΒΛΙΩΝ	153

Περίληψη

Το βιβλίο αποτελεί ένα από τα πρώτα μέσα ψυχαγωγίας και εκμάθησης των παιδιών, το οποίο φέρει πολύ συχνά πολιτισμικά και κοινωνικά ζητήματα της κοινωνίας στην οποία ζουν και αναπτύσσονται. Στην πρώιμη, προσχολική και πρωτοσχολική περίοδο της ζωής τους συχνά την ευθύνη για την επιλογή βιβλίων την έχουν οι γονείς. Υπό το πρίσμα των παραπάνω η παρούσα έρευνα είχε ως σκοπό να εντοπίσει τα κριτήρια που διακρίνουν οι γονείς όταν επιλέγουν βιβλίων για τα παιδιά. Στο πλαίσιο της έρευνας επιχειρήθηκε επίσης να ερευνηθούν τα κριτήρια που τα παιδιά διακρίνουν σε ένα βιβλίο όταν το επιλέγουν, σύμφωνα με τους γονείς, η χρήση του βιβλίου στην καθημερινότητα του γονέα- παιδιού, η θεματολογία των βιβλίων που απασχολούν τους γονείς και τα παιδιά, καθώς και εάν αυτή συνδέεται ή αναδεικνύει σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων σε 15 γονείς. Τα δεδομένα ανέδειξαν πως οι γονείς κρίνουν ως κυριότερα κριτήρια επιλογής ενός βιβλίου την εικόνα, το θέμα και την ηλικιακή και λεξικολογική καταλληλότητα ενός βιβλίου. Αναφορικά με τα κριτήρια των παιδιών για την επιλογή ενός βιβλίου σύμφωνα με τους γονείς, αναδείχθηκε ως κυριότερο χαρακτηριστικό η εικόνα. Η χρήση του βιβλίου στην ζωή των παιδιών εκτιμάται από την πολύ πρώιμη ηλικία και απασχολεί σημαντικά την καθημερινότητα τους με θεματολογία που συνδέεται με θέματα που αφορούν την προσωπική τους ανακάλυψη για τη ζωή, την αγάπη, τη φιλία, τα ζώα, αλλά και θέματα που συνδέονται με την κοινωνία όπως η οικογένεια, τα φύλα και η ετερότητα.

Λέξεις-Κλειδιά: παιδικό βιβλίο, γονείς, κριτήρια

Abstract

The book is one of the first means of entertainment and learning for children, which very often carries cultural and social issues of the society in which they live and grow. In the early, pre-school and primary school period of their lives, parents are often responsible for choosing books. In light of the above, this research aimed to identify the criteria that parents distinguish when choosing books for children. In the context of the research, an attempt was also made to investigate the criteria that children distinguish in a book when they choose it, according to the parents, the use of the book in the daily life of the parent-child, the subject matter of the books that concern the parents and the children, as well and, if it connects to or highlights contemporary social issues. The survey was conducted through semi-structured interviews with 15 parents. The data showed that parents consider the picture, the subject and the age and lexicological appropriateness of a book as the main criteria for choosing a book. Regarding the children's criteria for choosing a book according to the parents, the image emerged as the main characteristic. The use of the book in children's lives is appreciated from a very early age and significantly concerns their everyday life with topics related to issues related to their personal discovery about life, love, friendship, animals, but also issues related to society such as family, gender, and otherness.

Keywords: children's book, parents, criteria

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους ανθρώπους που ήταν παρόντες καθ' όλη τη διάρκεια του εγχειρήματος αυτού.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Κωνσταντίνο Μάγο, για την συνεχή καθοδήγηση, ενθάρρυνση και υποστήριξη που μου παρείχε σε όλα τα στάδια της παρούσας έρευνας. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κυρία Τασούλα Τσιλιμένη, για τις πολύτιμες συμβουλές της στην ολοκλήρωση της εργασίας. Η συμβολή τους ήταν καθοριστική.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου που βρίσκεται πάντα στο πλευρό μου, υποστηρίζοντας με σε κάθε μου βήμα.

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη κοινωνία μας, τα πολιτισμικά αντικείμενα όπως τα εικονογραφημένα βιβλία αποτελούν σημαντικό μέρος του πλαισίου ανάπτυξης του παιδιού. Τα βιβλία παρέχουν στοιχεία για τη γλωσσική ανάπτυξη, αποτελούν πρώιμο σκαλοπάτι στην κλίμακα του γραμματισμού και αποτελούν μηχανισμό επιπολιτισμού. Τα ερεθίσματα που λαμβάνει ένα άτομο οδηγούν στη διαμόρφωση μίας προσωπικότητας και των αντιλήψεων του, έτσι, κατά επέκταση στις στάσεις του ίδιου του ατόμου προς το κοινωνικό φαινόμενο και τη δημόσια σφαίρα. Στην καταβολή των νέων ιδεών και τη συνάντηση διαφορετικών συνθηκών μέσα από ποικίλα δεδομένα και ερεθίσματα, ιδιαίτερη θέση διαδραματίζει το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Στη συνεχώς μεταβαλλόμενη προσχολική και σχολική παιδική ηλικία το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον αφορά το σχολείο και τους εξωσχολικούς φορείς με τους οποίους έρχονται σε επαφή τα παιδιά. Η οικογένεια όσο και το σχολείο φέρουν συχνά το παιδί σε επαφή με θέματα της κοινωνικής επικαιρότητας μέσω του αναγνωστικού κόσμου, είτε αυτός κρίνεται ως νοητός και φαντασιακός, είτε μέσω αφηγήσεων. Σε αυτή τη συνήθη σύνδεση τα βιβλία φαίνεται πως αποτελούν ένα κύριο μέσο, καθώς κρίνονται ως και ένας από τους καίριους τρόπους ψυχαγωγίας, διεύρυνσης της γνώσης και της αντίληψης από το νεαρό της ηλικίας ενός ανθρώπου μέχρι και το τέλος του.

Από την πολύ πρώιμη παιδική ηλικία το παιδί έρχεται σε επαφή με ποικίλα αναγνωστικά ερεθίσματα που απασχολούν και αφορούν μία ευρεία θεματολογία. Η επιλογή της θεματολογίας συνηθώς δεν αποτελεί τυχαίο γεγονός, εν αντιθέσει αφορά ενδεχομένως είτε τις πρώτες σκέψεις για ενθάρρυνση προς κατευθυντική γνώση ή την ακολουθία ή υιοθέτηση οικείων αντιλήψεων με το εν γένει οικείο περιβάλλον που

αναπτύσσεται και συνδιαλέγεται το άτομο ή την ανακάλυψη νέων δρόμων και οπτικών για τον μικρό και τον μεγάλο αναγνώστη.

Το σχολείο και το οικογενειακό περιβάλλον καλείται να κρίνει την καταλληλότητα των αναγνωστικών ερεθισμάτων και επιλέγει τη σημασία της προβολής τους ή της «απόκρυψης» τους από το εν δυνάμει νεαρό αναγνώστη. Στο πλαίσιο εντός και εκτός των παραπάνω παρατηρείται μία αυξανόμενη προσοχή για τη συμβολή των γονέων στην εκπαίδευση γενικά και στην προσχολική εκπαίδευση ειδικότερα (Li, & Vandebroek, 2020).

Με γνώμονα την παρούσα ποικιλομορφία της σύγχρονης κοινωνίας, επιχειρείται να διερευνηθούν τα κριτήρια επιλογής των βιβλίων, εικονογραφημένων και παιδικών αναγνωσμάτων από τους γονείς παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Αρχικά πραγματοποιείται μία εισαγωγή για το υπό διερεύνηση θέμα και ακολούθως η εργασία χωρίζεται σε δυο μέρη. Το α' μέρος αφορά το θεωρητικό πλαίσιο και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Στο 1^ο κεφάλαιο του θεωρητικού πλαισίου αναπτύσσεται το παιδικό βιβλίο και η παιδική λογοτεχνία, οι σχέσεις που ενυπάρχουν μεταξύ τους, η σημασία του παιδικού βιβλίου στη ζωή των παιδιών, η σύνδεσή του με την κοινωνία και η θεματολογία που απασχολεί τα βιβλία των παιδιών, όπως αναδείχθηκε μέσα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση. Στη συνέχεια, στο 2^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται ο ρόλος των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων στη σχέση βιβλίου-παιδιού.

Στο Β' μέρος της παρούσας εργασίας αναπτύσσεται το ερευνητικό μέρος όπου διαρθρώνεται από το 3^ο και το 4^ο κεφάλαιο. Στο 3^ο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο σκοπός της έρευνας, η σημαντικότητα της έρευνας, το αντικείμενο της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα, ο πληθυσμός στον οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα, τα στάδια

διεξαγωγής της έρευνας, τα δεοντολογικά ζητήματα και το εργαλείο συλλογής δεδομένων. Έπειτα, στο 4^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν από τη συλλογή δεδομένων, σχολιάζονται και παρατίθενται αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις των συμμετεχόντων. Τέλος, με το πέρας της παρουσίασης των δεδομένων πραγματοποιείται μία συζήτηση αναφορικά με τα αποτελέσματα της έρευνας, όπου στη συνέχεια επακολουθούν τα συμπεράσματα στα οποία αναδεικνύεται η διασταύρωση των δεδομένων που συλλέχθηκαν, με εκείνα που προέκυψαν από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση.

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

1.1 Παιδαγωγικό υλικό και εικονογραφημένα βιβλία στην προσχολική και σχολική ηλικία

Το βιβλίο κατέχει μία ιδιαίτερη θέση στο χώρο της λογοτεχνίας και στη ζωή του παιδιού. Το βιβλίο χαρακτηρίζεται από τη δική του δυναμική και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως αυτή των παιδικών εικονογραφημένων βιβλίων (Τσιλιμένη, 2013). Η χρήση του βιβλίου δύναται να είναι πολλαπλή και ταυτόχρονα διττή. Το βιβλίο μπορεί να έχει τόσο παιδαγωγική, όσο και ψυχαγωγική δύναμη δίνοντας στον αναγνώστη τη δυνατότητα επαφής με μία ευρεία γκάμα ερεθισμάτων (Kumschick et al., 2014). Επιπλέον, η θεματολογία του ενδέχεται να αφορά τόσο κοινωνικά ηθικά ζητήματα, όσο και φαντασιακά. Μέσω των πολυάριθμων θεμάτων που παρουσιάζει η βιβλιογραφία των παιδικών αναγνωσμάτων ο μικρός αναγνώστης γνωρίζει τον κόσμο και τις διάφορες πτυχές αυτού. Σε πολλές περιπτώσεις ο αναγνώστης ενδέχεται να συζεύξει την πραγματική με την φανταστική ιστορία, συνδέοντας το κοινωνικό φαινόμενο με το φαντασιακό ενός βιβλίου ή ενός αναγνώσματος (Κιτσάρας, 1993· Μάγος, 2020· Τσιλιμένη, 2020). Με αυτόν τον τρόπο πολλές φορές το βιβλίο ενδέχεται να αποτελέσει ένα μέσο γνωριμίας με τη διαφορετικότητα του κόσμου, καθώς κι ένα μέσο γένεσης ενός κριτικά σκεπτόμενου αναγνώστη (Κιτσάρας, 1993· Μάγος 2020· Τσιλιμένη, 2020).

Σε συνέχεια των παραπάνω, τόσο στη λογοτεχνία, εν γένει, όσο και στο παιδικό εικονογραφημένο βιβλίο, ειδικότερα, εμφιλοχωρούν οι έννοιες της διαφορετικότητας αποσκοπώντας στην εξοικείωση με την έννοια αυτή καθαυτή, αλλά και τις

πολυάριθμες πτυχές της από την προσχολική και σχολική ηλικία. Η ανάγνωση εικονογραφημένων βιβλίων στην προσχολική περίοδο και στις χαμηλότερες τάξεις του δημοτικού σχολείου, συνοδευόμενη από μια παραγωγική νοερή συζήτηση σε αυτό που αναγνώστηκε και παρουσιάστηκε, μπορεί να αποτελέσει ένα εξαιρετικό σημείο εκκίνησης για την ανάπτυξη της πολυτροπικής λογοτεχνικής και κριτικής παιδείας.

Αρχικά, το εικονογραφημένο βιβλίο λαμβάνει σημαντική θέση στην καθημερινότητα των παιδιών (Chaparro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017). Η ανάγνωση εικονογραφημένων βιβλίων εμπλέκει ανάγνωση του κειμένου καθώς και σχολαστική παρατήρηση των εικονογραφήσεων. Επιπλέον, απαιτεί από, ή ωθεί, τους αναγνώστες να διαβάσουν το βιβλίο αρκετές φορές, καθώς πρέπει να ερμηνεύσουν τις πληροφορίες από το κείμενο με τη βοήθεια των εικονογραφήσεων, ενώ ταυτόχρονα οι πληροφορίες από το κείμενο βοηθούν στην ερμηνεία των εικονογραφήσεων. Οι εικονογραφήσεις μπορούν, στην πραγματικότητα, να μετατρέψουν σημαντικά τα μορφολογικά χαρακτηριστικά του κειμένου, οπότε η παρατήρηση του αναγνώστη δεν μπορεί παρά να είναι ενεργητική (Batic & Haramija, 2015; Haramija & Batic, 2013). Έτσι σκοπός του εικονογραφημένου βιβλίου και της εικονογράφησης – και η παρουσία του στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία- δεν είναι μονάχα να προσελκύσει την προσοχή των παιδιών ή των δασκάλων, αλλά πιθανότερα να συνδημιουργήσουν οι συμμετέχοντες και ακροατές το νόημα της ιστορίας (Batic, 2021).

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω η παρουσία και η πρακτική εφαρμογή του βιβλίου και δη του εικονογραφημένου προκύπτει μέσα από μία σειρά δραστηριοτήτων για την ενίσχυση της παρουσίας του τόσο στην ιδιωτική ζωή των παιδιών, όσο και στο σχολείο (Chaparro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017). Βάσει των δεδομένων που ανέδειξε

η έρευνα της Batic (2021) συμπεραίνεται ότι τα παιδιά και οι μαθητές ενθαρρύνονται να διαβάζουν βιβλία με εικόνες μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων, όπως παιχνίδια, τραγούδια, που εξελίσσονται στο σχολείο, ή μέσω της ανάδειξης των εικονογραφήσεων των βιβλίων και των εξωφύλλων τους (Serafini, 2014). Μέσω των εικονογραφημένων βιβλίων προκύπτει μία φυσική αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών και του εκπαιδευτικού. Επιπρόσθετα, μία από τις δραστηριότητες της τάξης που διαφαίνεται να προάγει τις αλληλεπιδράσεις δασκάλου-μαθητή είναι η κοινή ανάγνωση βιβλίων- μια μέθοδος που βασίζεται στην ανάγνωση δυνατά και την ταυτόχρονη εμπλοκή των παιδιών σε συνομιλία (Milburn et al., 2014).

Επιπροσθέτως όλων των παραπάνω, ιδιαίτερη θέση κατέχει επίσης το βιβλίο στην προσχολική και σχολική ηλικία για την ανάπτυξη των γλωσσικών και κοινωνικών δεξιοτήτων του παιδιού. Πρωτίστως, η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων διαμορφώνεται από τις αλληλεπιδράσεις, τις γνώσεις και τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών, των κηδεμόνων τους και των εκπαιδευτικών τους. Οι παραλλαγές του γλωσσικών περιβαλλόντων που εκτίθενται τα παιδιά, μπορούν να εξηγήσουν ορισμένες διαφορές στο ρυθμό και στην πορεία της εξέλιξης τους και απόκτησης τους σε αυτόν τον τομέα. Εκτός από τα στοιχεία που λαμβάνουν τα παιδιά στο σπίτι, εκτίθενται επίσης στη γλώσσα και τα μηνύματα που λαμβάνουν από τους εκπαιδευτικούς και τα σχολικά, ή μη, αναγνώσματα στις σχολικές μονάδες από πολύ νεαρή ηλικία (Chararro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017). Οι ώρες σχολικής εκπαίδευσης και κοινωνικοποίησης που λαμβάνουν τα παιδιά κάτω των πέντε ετών, εκτός του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, τείνουν να αυξάνονται τα τελευταία χρόνια και να επιδρούν σημαντικά στην γλωσσική τους ανάπτυξη.

Στο ίδιο πλαίσιο, μία πιθανή γλωσσική και κοινωνική πορεία στην ανάπτυξη των παιδιών μπορεί να προβλεφθεί από την ποιότητα των γλωσσικών και κοινωνικών επαφών που κατέχουν τα παιδιά από το οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον (Kucirkova, 2019). Το βιβλίο αποτελεί ένα γλωσσικό μέσο που επιδρά σημαντικά τις γλωσσικές μορφές και τις κοινωνικές αντιλήψεις των παιδιών (Chararro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017). Στη συνέχεια, οι ενήλικες (οικογένεια και εκπαιδευτικοί) ανταποκρίνονται στα γλωσσικά ερεθίσματα που παρουσιάζουν τα παιδιά μέσα από την επαφή με τους με βιβλίο (Serafini, 2014) και το κοινωνικό τους περιβάλλον, παρέχοντας ανατροφοδότηση ή και ενίσχυση στην προσπάθεια για γλωσσική ανάπτυξη (Milburn, et al., 2014).

Σύμφωνα με το πλήθος της βιβλιογραφίας, αναδεικνύεται ότι η συνομιλία των γονέων με το παιδί, η πολυπλοκότητα της σύνταξής τους και η λεξική τους ποικιλομορφία προβλέπουν σημαντικά την κατανόηση και την παραγωγή του μελλοντικού λεξιλογίου και των επικείμενων ιδεών των παιδιών (Rowe, 2008). Επιπλέον, μέσω της ανάγνωσης παιδικών βιβλίων από τους ενήλικες προς τα παιδιά παρέχεται μια πλούσια πηγή νέων λέξεων ενσωματωμένων σε ποικίλα πλαίσια (Serafini, 2014), το οποίο γεγονός φέρεται να κατέχει σημαντική θέση στην απόκτηση και οικειοποίηση νέων λέξεων. Έχει αναγνωριστεί ότι τα διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια προκαλούν σημαντικές διαφορές στα στυλ αλληλεπίδρασης γονέα-παιδιού (Van Kleeck, 2003; 2006) και τα ποικίλα θεματικά χαρακτηριστικά του βιβλίου επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς μιλούν με τα παιδιά τους και κατά συνέπεια τη διαμόρφωση του λεξιλογίου τους και των αντιλήψεων τους. Επιπρόσθετα, μέσω της οικειότητας που δημιουργείται μεταξύ του παιδιού και του βιβλίου, το παιδί αναπτύσσει και εξασκεί τη μνήμη του τόσο ικανά ώστε να μπορεί να την αφηγηθεί χωρίς να είναι ικανό να διαβάσει. Φυσικά, η κλίμακα

της νοητικής και γλωσσικής ανάπτυξης διατηρούν μία αύξουσα πορεία, καθώς το παιδί εισερχόμενο στην προσχολική εκπαίδευση και στη συνέχεια στην πρώτη βαθμίδα της εκπαίδευσης, αυτή το δημοτικού, αντιμετωπίζει λιγότερες δυσκολίες στην πρώτη του επαφή με την παραγωγή γραπτού λόγου και την επικοινωνία τόσο μέσω αυτού, όσο και εκτός αυτού (Tekin & Tekin, 2006).

Η επιλογή βιβλίων είναι μια σημαντική διεργασία που μπορεί να επηρεάσει τη διανοητική, συναισθηματική και γνωστική ανάπτυξη των παιδιών.

1.1.1 Τα βιβλία ως μέσο γνωριμίας της κοινωνίας, του κόσμου και της ετερότητας

Το βιβλίο αποτελεί ένα από τα κύρια μέσα κοινωνικοποίησης του παιδιού από τους πρώτους μήνες της ζωής του μέχρι και την αρχή της εφηβείας του, όπου συνδιαλλάσσεται με διαφορετικές θεματολογίες από αυτές των παιδικών βιβλίων. Η κατηγορία των παιδικών βιβλίων και, εν γένει, της παιδικής λογοτεχνίας απευθύνεται σε νέους ανθρώπους που βρίσκονται υπό διαμόρφωση και διαπερνούν πολλαπλές και εναλλασσόμενες φάσεις υιοθέτησης, άμβλυωσης ή απόρριψης θέσεων και απόψεων αναφορικά με ποικίλα ζητήματα που απασχολούν τον περίγυρό τους (Kucirkova, 2019). Ξεκινώντας, όπως προαναφέρθηκε από την πολύ τρυφερή ηλικία της προσχολικής αγωγής το παιδί έρχεται σε επαφή συνήθως με το βιβλίο γνωρίζοντας έναν κόσμο διαφορετικά πλασμένο μπροστά του. Ενδεχομένως, ένα κόσμο πιο κοντά στα δικά του μάτια, με δρόμους πιο εύκολους στρωμένους στη νόηση και στην κριτική, βάσει του επιπέδου ηλικίας του. Κατά αυτόν τον τρόπο, η παιδική ηλικία συναντά έναν αναγνώστη ασμίλευτο, έτοιμο να εισπνεύσει νέα λογοτεχνικά αρώματα τα οποία στη συνέχεια θα διαμορφώσουν την σκέψη του, θα ενισχύσουν τον κριτικό του

αναστοχασμό και θα διαμορφώσουν την κοινωνική του ταυτότητα τόσο εντός του οικείου του περιβάλλοντος, όσο και εκτός αυτού (Kumschick et al., 2014). Η παιδική λογοτεχνία συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση της ταυτότητας των νεαρών διαμορφωμένων παιδιών, γνωστοποιεί στους μικρούς αναγνώστες ζητήματα κοινωνικά και πολιτισμικά προσεγγίζοντας τον κόσμο τους μέσα από το φαντασιακό αλλά κατά επέκταση το βιωματικό (Χριστοφιδέλλη, 2016). Το παιδικό βιβλίο, το εικονογραφημένο, το εικονοβιβλίο και η παιδική λογοτεχνία, παρέχουν στον μικρό αναγνώστη έναν κόσμο πλούσιο σε εμπειρίες ανοιχτές στο φαντασιακό βίωμα και την ενσυναίσθηση (Tekin & Tekin, 2006). Ο μικρός αναγνώστης πολύ συχνά ταυτίζεται με τους ήρωες ή τους πρωταγωνιστές του αναγνώσματος που κρατά και έρχεται με μεγαλύτερη ευκολία, με αυτόν τον τρόπο, σε ταύτιση-σύγκρουση ή αποδοχή των αντιλήψεων που φέρει η κάθε ιστορία (Kucirkona, 2019; Χριστοφιδέλλη, 2016). Έτσι, δημιουργείται μία ατομικότητα μέσα από την εν δυνάμει διαμορφωμένη ταυτότητα του μικρού αναγνώστη, όπου έρχεται να συνδιαλλαχθεί και να γνωρίσει μέσα από την προσωπική του κρίση.

Επιπρόσθετα, μέσω της ανάγνωσης (αναγνώστης και ακροατής, γονέας-παιδί, δάσκαλός-μαθητής) δημιουργούνται ισχυροί δεσμοί μεταξύ των μελών και αυξάνονται τα συναισθήματα αυτοεκτίμησης του παιδιού μέσω της αναφερθείσας διαδικασίας (Takin & Takin, 2006).

Τα κοινωνικά θέματα που αγγίζει ένα βιβλίο, που απευθύνεται τόσο στην προσχολική ηλικία όσο και στη σχολική, είναι ποικίλα. Αρχικά, τα παιδιά μέσω των βιβλίων έρχονται σε επαφή επίσης τον πολιτισμικό τους υπόβαθρο. Τα βιβλία είναι μια σημαντική πηγή νέας γλώσσας, εννοιών και θεμάτων για τα μικρά παιδιά.. Ένα νέο σύνολο ερευνών έχει αρχίσει να διερευνά τα χαρακτηριστικά των εικονογραφημένων

βιβλίων που υποστηρίζουν τη μάθηση των παιδιών και τη μεταφορά αυτών των πληροφοριών στον πραγματικό κόσμο. Επιπρόσθετα παρατηρείται μία άτυπη πολιτισμική διδασκαλία μέσω των αναγνωσμάτων όπου τα μικρά παιδιά μπορούν να έρθουν σε επαφή με πολλά στοιχεία του πολιτισμού και του κόσμου στον οποίο ζουν. Η επιρροή και η δύναμη των παιδικών βιβλίων μπορεί να παρουσιαστεί ανάλογα με τα στοιχεία που φέρει σε σκοπούς ως αυτής της γνωστικής λειτουργίας, της εκπαιδευτικής λειτουργίας, της αισθητικής λειτουργίας και της ψυχαγωγικής λειτουργίας (Lehman 2007). Φυσικά, αυτή η οριοθέτηση δεν κρίνεται ως αυστηρή, καθώς σήμερα πολλά βιβλία χαρακτηρίζονται από συνδυασμό των παραπάνω λειτουργιών. Τα καθαρά γνωστικά βιβλία ή βιβλία γνώσεων φαίνεται πως αντικαθίστανται από βιβλία γνώσεων με μυθοπλασία, τα οποία προτιμάνε τα παιδιά, ιδιαίτερα στις μικρές ηλικίες, καθώς τους χαρίζουν γνώσεις μέσω της μυθοπλασίας (Πολίτη, 2018). Ορισμένοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι τα παιδικά βιβλία είναι ένα όφελος για τα παιδιά βοηθώντας τα να εντοπίσουν, να εξερευνήσουν και να κριτικάρουν τις δικές τους πολιτιστικές ταυτότητες και απόψεις για τον κόσμο ως βάση για την κοινωνική κατανόηση και αλλαγή (Lewison, Leland, & Harste, 2008). Έτσι, τα βιβλία συχνά αντικατοπτρίζουν τον πολιτισμικό πλούτο που χαρακτηρίζει την κοινωνία όπου ζει ένα παιδί και αποτελούν επίσης σημαντικό μέρος της «πνευματικής τροφής» που χρειάζονται τα παιδιά για να αναπτύξουν την κοινωνική τους ταυτότητα (Jiang, 2019).

Στο παιδικό βιβλίο παρουσιάζονται συχνά κοινωνικά θέματα τα οποία το παιδί αγνοεί, γνωρίζει μερικώς ή έχει έλθει ξανά σε επαφή μαζί τους. Η πολυτροπικότητα της παιδικής λογοτεχνίας αποτελεί ένα σημαντικό μέσο που ευκαία το παιδί θα αναγνωρίσει και θα το καταστήσει ικανό να απολαύσει την γνωριμία νέων θεμάτων με αποδοχή και διασκέδαση. Η πολυτροπικότητα και το περιεχόμενο, το δι-ειδολογικό της

παιδικής λογοτεχνίας, δη του παιδικού βιβλίου, συμβάλλουν στην επιθυμητή και εύληπτη μεταφορά δυσνόητων νοημάτων ειδικότερα για τα μικρά παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Μέσω από τη γόνιμη συνεργασία περικειμένου, εικόνας και κειμένου επιτυγχάνεται η πολυσήμαντη φαντασιακή και βιωματική προσέγγιση της παιδικής λογοτεχνίας (Tekin & Tekin, 2006). Ξεκινώντας από τα πολύ αρχικά στάδια, το παιδί έρχεται σε επαφή με απλά ζητήματα όπως αυτών των φαγητών, των αριθμών, των πρώτων γραμμάτων και καταλήγει στο τέλος της σχολικής ηλικίας να συνδιαλέγεται και κατανοεί περιπλοκά κοινωνικά και πολιτισμικά ζητήματα όπως ο θάνατος, οι πόλεμοι, τα έμφυλα στερεότυπα, ο εθνικισμός, η πολιτισμική και θρησκευτική ετερότητα, η φύση της οικογένειας και οι σύγχρονες μορφές δομής της κ.α. (Jiang, 2019). Η μανιώδης, ή και μη, ανάγνωση που χαρακτηρίζει μία ορισμένη μερίδα μαθητών συνδέεται με την αγάπη για τη μάθηση, την σκέψη και την πνευματική ανάπτυξη. Η μάθηση από την ανάγνωση μπορεί να είναι τόσο βασική, όσο η απόκτηση συγκεκριμένων πληροφοριών ή τόσο περίπλοκη όσο ένας τρόπος σχεδιασμού λύσεων για προσωπικά προβλήματα. Εκτός από αυτά τα οφέλη, κρίνεται ότι η ανάγνωση με μικρά παιδιά βοηθά όχι μόνο στην ανάπτυξη του γραμματισμού τους, αλλά και στην κατανόηση του κόσμου στον οποίο ζουν (Tekin & Tekin, 2006; Kucirkova, 2019). Μέσω της ανάγνωσης ανακαλύπτονται και αναδεικνύονται θέματα προσωπικά, κοινωνικά, επιστημονικά κ.α. Μέσω αυτών παρουσιάζονται ορισμένες λύσεις ή προτάσεις αναθεώρησης των αντιλήψεων και των στάσεων περί ορισμένων θεμάτων (Kucirkova, 2019).

Σύμφωνα με μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τους Tekin & Tekin (2006), οι γονείς κατέδειξαν πώς τα παιδιά μέσω της κοινής ανάγνωσης περνούν σε νέους κόσμους, ταυτίζονται με τους ήρωες και απολαμβάνουν την εμπειρία της ανάγνωσης

και κυρίως της κοινής ανάγνωσης με τους γονείς τους αναπτύσσοντας τον γλωσσικό τους υπόβαθρο και εμβαθύνοντας σε ποικίλα θέματα μέσω αυτής της διασκεδαστικής διεξόδου.

Επακολούθως, τα εικονογραφημένα βιβλία δεν χρησιμεύουν μόνο για να καλλιεργήσουν τα παιδιά στη διαδικασία της ανάγνωσης, αλλά παρέχουν επίσης ένα παράθυρο σε πιο γενικές αντιλήψεις, όπως η καθημερινότητα, καθώς και σε κοινωνικές προκαταλήψεις, όπως κατάλληλες συμπεριφορές μεταξύ των φύλων, το σεβασμό και την αποδοχή, το φύλο κ.α. (Wagner, 2017; Ντολάντζα, 2008; Χριστοφιδέλλη, 2016). Παρόμοιες έρευνες που διεξήχθησαν στο πέρασμα των τελευταίων ετών ανέδειξαν πώς το βιβλίο αδιαμφισβήτητα εισάγει το παιδί στο μακροεπίπεδο της κοινωνίας μέσω του μικρόκοσμου της πλοκής (Kumschick et al., 2014). Ο Goldstone (2002) δήλωσε ότι η κατανόηση των μεταμοντέρνων εικονογραφημένων βιβλίων βοηθά τα παιδιά να κατανοήσουν έναν περίπλοκο κόσμο. Τα ζητήματα σχετικά με τη διαφορετικότητα και την ισότητα μεταξύ των μελών μίας κοινωνίας έχουν αποκτήσει σταθερή και σημαντική θέση στις μελέτες των ερευνητών και των επαγγελματιών της εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια αναδύεται πως η πλειοψηφία των παιδιών υιοθετούν στάσεις και απόψεις από το πλαίσιο στο οποίο βιώνουν και αναπτύσσονται. Αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να περιλαμβάνει την διαφορετικότητα εν γένει όπως την εθνικότητα, τον πολιτισμό, την θρησκεία, το φύλο, την οικογενειακή σύνθεση και ποικίλα άλλα χαρακτηριστικά των ατόμων και του κοινωνικού συνόλου που ενδέχεται να παρουσιάζουν αποκλίσεις μεταξύ τους (Vandenbroeck, 2011). Έτσι, τα εικονογραφημένα βιβλία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύγχρονης παιδικής ηλικίας και οι ερευνητές ενδιαφέρονται ολοένα και περισσότερο για το πώς

λειτουργούν, πώς χρησιμοποιούνται και πώς επηρεάζουν τα κοινωνικά και αναπτυξιακά αποτελέσματα (Horst and Houston-Price, 2015).

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω, τα παιδιά εισέρχονται μέσω των βιβλίων στην κοινωνία της ετερότητας, όποιας μορφής και τύπου που μπορούσε να οριστεί ή χαρακτηριστεί (Jiang, 2019). Τα παιδικά βιβλία μπορεί να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στο να προσφέρουν στα παιδιά μερικές από τις πρώτες και συχνά παγιωμένες αντιλήψεις τους για το φύλο, τη φυλή και την τάξη (Filiponić, 2018). Ειδικότερα, παρουσιάζεται σήμερα ένα πλήθος βιβλίων με θεματική την ετερότητα εν γένει όπως την πολυπολιτισμικότητα των κοινωνιών και την σύγχρονη δόμηση μίας οικογένειας, όπως η ύπαρξη δύο γονέων όμοιων φύλων. Σε μία έρευνα που πραγματοποίησε η Κολλάρου (2019) για τη σύγκριση της ύπαρξης του φύλου και τη σύνθεση της οικογένειας στα παιδικά βιβλία στην Ελλάδα και στην Αγγλία, φαίνεται πως η θέση του γυναικείου φύλου λαμβάνει μεγαλύτερο χώρο στον Ελλαδικό χώρο, δίνοντας την αίσθηση της προσπάθειας άμβλυνσης της υπεροχής του ανδρικού φύλου στο πλαίσιο της οικογένειας, την δυναμική ύπαρξη μονογονεϊκών οικογενειών ως γεγονός στη σύγχρονη κοινωνία και την εισαγωγή του ανδρικού φύλου στην ανατροφή των παιδιών, που μέχρι πρότινος κατείχε η μητέρα ή η γιαγιά. Μιλώντας για το φύλο (gender), που απασχολεί σημαντικά τους σημερινές ερευνητές στα παιδικά βιβλία, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως αποτελεί ένα κοινωνικό, ιστορικό και πολιτισμικό κατασκεύασμα το οποίο χτίζεται, διατηρείται και συντηρείται μέσα από σχέσεις εξουσίας και ποικίλες κοινωνικές πρακτικές στη συνολική κοινωνική διαδικασία. Οι πρώτοι που αναφέρουν τις πτυχές του φύλου είναι η οικογένεια και στη συνέχεια το εκπαιδευτικό προσωπικό (Jiang, 2019). Εντούτοις, καθώς αυτό αποτελεί μία δύσκολη προσέγγιση για τους γονείς και για τους εκπαιδευτικούς, συχνά είτε αποφεύγεται είτε προσεγγίζεται μέσω

των βιβλίων. Παρόμοιες μελέτες αναφορικά με την προσέγγιση των φύλων από την προσχολική ηλικία θα ήταν ενδιαφέρον και σημαντικό να αναπτυχθούν, καθώς παρουσιάζουν ερευνητικό κενό στην εγχώρια βιβλιογραφία.

Συμπερασματικά, η επιλογή ενός βιβλίου υψηλής ποιότητας που αντικατοπτρίζει την κοινωνία και τα ζητήματα της επηρεάζει σημαντικά τη πνευματική ανάπτυξη του παιδιού παράλληλα με την απλή απόλαυση για ανάγνωση, διαμορφώνοντας όχι μόνο την ατομική του ταυτότητα, αλλά και την κοινωνική.

1.1.2 Η σύγχρονη θεματολογία στα παιδικά βιβλία

Η θεματολογία της σύγχρονης παιδικής λογοτεχνίας διαφέρει από εκείνη των παλαιότερων χρόνων, η οποία χαρακτηριζόταν από κοινωνικά πρόχει, συντηρητισμό, διδακτισμό και στερεότυπα. Η παιδική λογοτεχνία εναρμονίζεται με την αλλαγή των καιρών και συχνά, πλέον, παρατηρούνται θέματα και εικονογραφήσεις που στο παρελθόν κρινόντουσαν ως «απαγορευτικά» (Kucirkova, 2019).

Σημαντική θέση κατέχουν ακόμη τα λαϊκά και κλασικά παραμύθια, τα οποία πολλές φορές παρουσιάζουν διασκευές προσαρμοσμένες στις κοινωνικές αλλαγές (Κανατσούλη, 2021). Ακολουθώντας τις γραμμές προτιμήσεων, αναδεικνύεται πως η επιλογή βιβλίων που θεωρούνται πλέον ως «κλασικά» και έχουν ως πρώτη έκδοση μία μακρινή χρονολογία δεν επηρεάζει σημαντικά τις προτιμήσεις των γονέων. Πιο συγκεκριμένα, το παρόν στοιχείο φαίνεται πως υπογραμμίζει την πολιτισμική σημασία της παρουσίας τους στα βιβλιοπωλεία και τις βιβλιοθήκες της εκάστοτε κοινωνίας. Συχνή παρουσιάζεται επίσης η δυναμική θέση της γυναίκας στην κοινωνία και στη σύνθεση της οικογένειας, η οποία πολύ συχνά αποτελούσε στο παρελθόν το «δεύτερο

φύλο» και το μέλος μίας κοινωνίας για την ανατροφή των παιδιών και την υποδεέστερη θέση σε σχέση με το ανδρικό φύλο. Παρατηρείται, συνεπώς μία άμβλυνση του στερεοτύπου όπου το γυναικείο φύλο περιμένει τον πρίγκιπα στο άσπρο άλογο, αλλά αποτελεί ένα ενεργό μέλος της καθημερινότητας με αξίες και υψηλές ικανότητες με τις οποίες ανταπεξέρχεται μόνη στα καλά και στα δεινά της κοινωνίας (Κολλάρου, 2019).

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των παραπάνω γίνεται συχνά λόγος για τη σύνθεση της οικογένειας στο σύγχρονο κόσμο, προβάλλοντας θέματα όπως το διαζύγιο, τη μονογονεϊκή σύνθεση της οικογένειας ή τους γονείς με όμοιο φύλο, τον πατέρα ως ενεργό μέλος της οικογένειας, θέλοντας να φέρει το παιδί πιο κοντά στην κοινωνία την οποία ζει και θα αναπτυχθεί (Πολίτη, 2018). Θέματα όπως εκείνα του διαζυγίου (Νύκτα, 2017; Χριστοδούλου, 2020) και της διαφορετικής σύνθεσης μίας οικογένειας αποτελούσαν, παλαιότερα, συχνά ταμπού για την τρυφερή ηλικία των νηπίων και των πρώτων τάξεων του δημοτικού.

Παρόμοια εξέλιξη παρατηρείται στις θεματικές αναφορικά με το θάνατο και την απώλεια. Ο θάνατος αποτελεί ακόμη ένα θέμα (Γιαννικοπούλου, 2005) το οποίο για πολλούς θεωρείται δύσκολο προσεγγίσιμο και διαχειρίσιμο. Κάνοντας μία αναδρομή στις παλαιότερες θεματολογίες που εντοπίζονταν στην παιδική λογοτεχνία, θα συναντούσε κανείς δύσκολα αναφορές για τον θάνατο ή την απώλεια. Σήμερα, ένας αριθμός στην παιδική λογοτεχνία θίγει το θέμα του θανάτου, της παιδικής ασθένειας, της απώλειας (Μπουγιάλα, 2020) και του πολέμου, στην προσπάθεια της απομυθοποίησης της λύπης και του εντόνου συναισθηματισμού κατά τις δύσκολες αυτές περιόδους. Παρόμοια παραδείγματα αναγνωσμάτων, αναδυόμενα από τα κοινωνικά ζητήματα, ανοίγουν τον δρόμο για την ανάπτυξη ενός αναγνώστη στην

κριτική σκέψη, την ενσυναίσθηση, την ανοχή, το σεβασμό και την αποδοχή του συνόλου της κοινωνίας (Wagner, 2017; Ντολάντζα, 2008; Χριστοφιδέλλη, 2016). Φυσικά, θέματα όπως είναι η φιλία (Τζημικά, 2022), η αγάπη, η ειρήνη, η αποδοχή (Καρακίτσιος, 2014), το σχολείο, οι δραστηριότητες και η οικογένεια (Θεοδωρίδου, 2017) κατέχουν πάντα ένα σημαντικό αριθμό στους τίτλους της παιδικής λογοτεχνίας και επιδρούν επίσης σημαντικά στην εν δυνάμει ανάπτυξη ενός κριτικού αναγνώστη.

Εν κατακλείδι όλων των παραπάνω θεματικών που ενδέχεται να απασχολούν ένα παιδικό βιβλίο, θα υπογραμμισθεί πως η ανάγνωση δεν είναι οικειοποίηση της φερόμενης γνώσης ή του εν δυνάμει μηνύματος της παιδικής λογοτεχνίας, αλλά ένα παράθυρο μίας πανοραμικής θέας των διαφορών και των ομοιοτήτων που παρουσιάζει η σύγχρονη κοινωνία μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

2.1 Ο ρόλος των εκπαιδευτικών

Ο εκπαιδευτικός και το σχολείο αφορούν το κύριο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο που εισέρχεται το παιδί μετά την έξοδό του από το οικογενειακό του περιβάλλον. Με αυτή τη συνθήκη, οι εκπαιδευτικοί επηρεάζουν τις αντιλήψεις των παιδιών και αποτελούν ένα από τα καίρια πρότυπα τους στο σχολικό του βίο και πέρα από αυτό. Η εξοικείωση με το βιβλίο για ορισμένα παιδιά ξεκινάει στο νηπιαγωγείο και για άλλα εδραιώνεται η σημασία τους μέσα σε αυτό. Ο εκπαιδευτικός αποτελεί ένας από τους φορείς που φέρει το παιδί πιο κοντά στο βιβλίο οδηγώντας το να το αγαπήσει μέσα από λογοτεχνικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις και θεματικές που του έλκουν το ενδιαφέρον και μπορεί να κατανοήσει επαρκώς (Χριστοφιδέλλη, 2016).

Η σχέση που έχει ο εκπαιδευτικός με το βιβλίο συχνά αντανακλά την σχέση των παιδιών με το βιβλίο μέσα σε μία τάξη. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός να δίνει χρόνο στην ελεύθερη ή και πιστή ανάγνωση βιβλίων στην προσχολική και σχολική εκπαίδευση (Βασιλοπούλου & Ψυχογιπούλου, 2014). Η χρήση της λογοτεχνίας στην τάξη ενισχύει τη θέση του συναισθηματισμού μέσα σε αυτή (Salay, 2018). Το παιδί μαθαίνει να διαχειρίζεται, να αναπτύσσει τα συναισθήματα του καθώς και να τα προβάλλει με φάρο την ταύτιση του με τους ήρωες και την πιθανή ενσυναίσθηση μέσα από τις αφηγήσεις (Kumschick et al., 2014; Παπαευθυμίου, 2021).

Αν και πολλές μελέτες έχουν αποκαλύψει τη σημασία των ενημερωτικών βιβλίων, η χρήση πληροφοριακών κειμένων σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα είναι σπάνια, ειδικά στις πρώτες τάξεις του δημοτικού και στο νηπιαγωγείο (Moss, 2008; Yopp & Yopp,

2012). Για παράδειγμα, η εξέταση του Duke (2000) σε 20 αίθουσες διδασκαλίας της πρώτης τάξης αποκάλυψε ότι μόνο το 2,6% των κειμένων σε τοίχους και άλλες επιφάνειες του σχολείου αφορούσαν πληροφοριακά κείμενα. Τα ευρήματα ερευνών για τις τάξεις της πρώιμης παιδικής ηλικίας ήταν παρόμοια. Οι Yorpp και Yorpp (2012) διαπίστωσαν ότι οι δάσκαλοι της πρώιμης παιδικής ηλικίας σπάνια χρησιμοποιούν ενημερωτικά βιβλία στην τάξη τους. Στην πραγματικότητα, μόνο το 8% των βιβλίων που χρησιμοποιούνται για ανάγνωση από την προσχολική ηλικία έως την τρίτη τάξη ήταν ενημερωτικά βιβλία. Η σπανιότητα των ενημερωτικών βιβλίων στην προσχολική εκπαίδευση πηγάζει από πολλές αστήρικτες υποθέσεις όπως οι ακόλουθες: α) Τα ενημερωτικά βιβλία είναι πολύ δύσκολα για τα μικρά παιδιά β) στα μικρά παιδιά δεν αρέσει το ενημερωτικό κείμενο ή τουλάχιστον προτιμούν άλλες μορφές κειμένου και γ) τα μικρά παιδιά πρέπει πρώτα να μάθουν να διαβάζουν και μετά (περίπου στην τέταρτη δημοτικού) να διαβάζουν για να μάθουν (Mantzicopoulos & Patrick, 2011). Το κύριο επιχείρημα υπέρ της χρήσης φανταστικών βιβλίων στην προσχολική εκπαίδευση υποδηλώνει ότι οι φανταστικοί χαρακτήρες και τα ανθρωπόμορφα ζώα είναι πιο ελκυστικά για τα παιδιά. Στην περίπτωση που οι μη ρεαλιστικοί χαρακτήρες υπάρχουν σε ιστορίες, τα παιδιά δίνουν μεγαλύτερη προσοχή, γεγονός που ενισχύει τις μαθησιακές τους επιδόσεις. Αυτό το επιχείρημα υποστηρίζει, επομένως, ότι τα παιδιά προτιμούν τα φανταστικά βιβλία από ενημερωτικά βιβλία.

Κατά μέσο όρο, τα βιβλία που διαβάζουν τα παιδιά επιλέγονται, αγοράζονται, δανείζονται ή δίνονται από τους γονείς και τους δασκάλους τους. Κυρίως, οι γονείς και οι δάσκαλοι επιλέγουν βιβλία φαντασίας για μικρά παιδιά, υποστηρίζοντας την υπόθεση ότι οι αναδυόμενες εμπειρίες γραμματισμού πρέπει να ξεκινούν με φανταστικό υλικό. Ωστόσο, ο Beach (2015) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει

μόνο 4,36% σύμπνοια απόψεων για τις επιλογές βιβλίων μεταξύ των παιδιών και των ενηλίκων, γεγονός που καθιστά σαφές ότι τα παιδιά έχουν διαφορετικές προτιμήσεις.

Από την άλλη πλευρά, η Elley (2014) αναφέρεται σε ένα πλαίσιο βιβλιοθεραπείας που επιχειρήθηκε σε παιδιά σχολικής ηλικίας, με σκοπό την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης μέσα από τα ποικίλα γεγονότα που διαμορφώνονται σε μία ομάδα βιβλίων διαφορετικής φύσεως μεταξύ τους. Το εν λόγω πρόγραμμα ανέδειξε πως η παρουσία των βιβλίων σε μία τάξη εδραιώνει την ευελιξία των διαλόγων, την αγάπη για το βιβλίο, την ανάπτυξη της κοινωνική τους ταυτότητας και το φιλικό κλίμα μεταξύ των μελών σε μία τάξη. Επιπλέον, στα πλαίσια ενός άλλου ερευνητικού προγράμματος, που πραγματοποίησαν οι Kumschick et al. (2014), αναδείχθηκε πως τα βιβλία διευρύνουν τον συναισθηματικό κόσμο των παιδιών, που μέσα από την ταύτιση περνούν στην ενσυναίσθηση. Ειδικότερα τα αγόρια φαίνεται πως έρχονται πιο κοντά στον απόκρυφο συναισθηματικό κόσμο των ηρώων σε ένα βιβλίο.

Συνεπώς, τα κριτήρια βάσει των οποίων προσεγγίζουν οι εκπαιδευτικοί την επιλογή βιβλίων για χρήση μέσα στην τάξη εξαρτώνται είτε από την προσωπική τους κρίση, είτε από τις επιθυμίες των παιδιών. Όσον αφορά, λοιπόν, τους λόγους για τις προτιμήσεις των παιδικών βιβλίων από τους δασκάλους και τη μέθοδο προσέγγισης τους, φαίνεται πως δίνεται έμφαση στην οπτική έλξη, ειδικά στα εξώφυλλα βιβλίων, ως κύριο λόγο για την επιλογή ορισμένων βιβλίων από τα παιδιά έναντι άλλων. Σύμφωνα με μία έρευνα που πραγματοποίησαν οι Kotaman & Tekin (2017) για τα κριτήρια επιλογής βιβλίων από τους εκπαιδευτικούς για τα παιδιά διαφάνηκε πως το είδος των βιβλίων επηρεάζει τις αποφάσεις τους και πως διαχωρίζουν τα είδη σε ψυχαγωγικά και ενημερωτικά. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν

επεσήμαναν την εκπαιδευτική αξία των ενημερωτικών βιβλίων και τόνισαν τον ρόλο τους στην ενεργοποίηση της δημιουργικότητας των παιδιών και στην προώθηση της περιέργειάς τους. Επίσης, σημείωσαν πως τα παιδιά αδυνατούν συχνά να χτίσουν γέφυρες μεταξύ των βιβλίων και των πραγματικών εμπειριών τους με τα βιβλία που έχουν περισσότερη ψυχαγωγική παρά εκπαιδευτική αξία.

Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί που δραστηριοποιούνται στις πρώτες τάξεις του δημοτικού χρησιμοποιούν συχνά παιδικά βιβλία για διάφορους εκπαιδευτικούς σκοπούς (Hartsfield & Kimmel, 2021). Όταν οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν βιβλία για εκπαιδευτικούς σκοπούς οι επιλογές τους ευθυγραμμίζονται συνήθως με τους στόχους του προγράμματος σπουδών για να παρέχουν στους μαθητές ευκαιρίες μάθησης. Παρόλα αυτά, φαίνεται πως, ακόμη κι εάν, η επιλογή τους αποσκοπεί στην ανάπτυξη ορισμένων δεξιοτήτων που συμφωνεί με τους στόχους του προγράμματος σπουδών, επιχειρούν οι επιλογές τους να προσελκύουν τους μαθητές και να ακολουθείται όσο δυνατόν περισσότερο το κέντρο του ενδιαφέροντος τους και το αναπτυξιακό τους επίπεδο (Hartsfield & Kimmel, 2021; Reichman, 2001). Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να γνωρίζουν τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις των μαθητών τους, να σημειώνουν ότι ορισμένα παιδιά προτιμούν τη ρεαλιστική λογοτεχνία, (Mohr, 2006), ενώ άλλα παιδιά απολαμβάνουν τη μυθοπλασία (Gallo & Ness, 2013). Σε μια δημοκρατική και πολιτισμικά πλουραλιστική κοινωνία, οι μαθητές είναι σημαντικό να παρέχονται με ευκαιρίες να εξετάσουν τα κοινωνικά ζητήματα από ποικίλες οπτικές γωνίες. Εκτός από την αντιπροσώπευση διαφορετικών απόψεων, τα βιβλία που επιλέγονται από εκπαιδευτικούς στη σύγχρονο πολυπολιτισμικό φαίνεται να περιλαμβάνουν επίσης χαρακτήρες, συγγραφείς και εικονογράφους από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα (Hartsfield & Kimmel, 2021; Reichman, 2001; Roser, 2004). Τα βιβλία αποτελούν

συχνά καθρέφτες των παιδιών, καθώς ταυτίζονται ορισμένες φορές με τους ήρωες ή τις εμπειρίες τους. Έτσι, τα βιβλία επιτρέπουν στους μαθητές να κατανοούν ζωές και εμπειρίες που διαφέρουν από τις δικές τους, ανοίγοντας ένα παράθυρο στον μακρόκοσμο και στη δημόσια σφαίρα (Hartsfield & Kimmel, 2021). Επιπρόσθετα όλων των παραπάνω οι εκπαιδευτικοί φαίνεται πως δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην ποιότητα των βιβλίων που επιλέγουν, προτιμώντας συχνά εκείνα που έχουν λάβει βραβεία ή καλές κριτικές (Reichman, 2001).

Κατά αυτόν τον τρόπο και σύμφωνα με όλα τα παραπάνω που προαναφέρθηκαν, τα άτομα που εργάζονται με παιδιά και βιβλία πρέπει να έχουν επίγνωση των αλλαγών και να χαίρονται για την οξυδέρκεια και τη δημιουργικότητά τους, μοιράζοντας τη γνώση με τους μαθητές τους (Cain, 2015; Goldstone, 2002; Χριστοφιδέλλη, 2016). Οι μικροί αναγνώστες εξαρτώνται από τον ενήλικο περίγυρό τους για πρόσβαση σε ένα ευρύ αναγνωστικό υλικό που αντιπροσωπεύει διαφορετικές οπτικές γωνίες και παρέχει πληροφορίες για θέματα που τους ενδιαφέρουν ή που δεν τους είναι γνώριμα. Οι αποφάσεις των εκπαιδευτικών να συμπεριλάβουν ή να αποκλείσουν ένα βιβλίο ενδέχεται να επηρεάζουν τη διαμόρφωση ιδεών, την παροχή πληροφοριών, και την κριτική ανάπτυξη των νεαρών αναγνωστών. Οι εκπαιδευτικοί αποτελούν μία από τις κυρίαρχες φυσιολογικές επιρροές στην επιλογή βιβλίων, καθοδηγώντας τα μικρά παιδιά στο ταξίδι του γραμματισμού τους.

2.2 Οι Προτιμήσεις των Παιδιών

Η λειτουργία της παιδικής λογοτεχνίας θεωρείται πως περιορίζεται στην ψυχαγωγία, πάραυτα χρειάζεται να υπογραμμιστεί πως μέσω των αναγνωσμάτων το παιδί διαμορφώνει τόσο την ατομική του ταυτότητα, όσο και την κοινωνική. Έτσι, πέρα από

τις εισηγήσεις των εκπαιδευτικών για την παιδική λογοτεχνία στα παιδιά, σημαντικό είναι να εξεταστεί το τι επιλέγει ένα παιδί σε ένα βιβλίο, τι το προσεγγίζει και τι το κερδίζει. Τα παιδιά αντιλαμβάνονται, κατηγοριοποιούν και ονομάζουν πληροφορίες με διαφορετικό τρόπο από ότι οι ενήλικες. Όπως είναι επόμενο, η ηλικιακή ομάδα, το περιβάλλον του και η κοινωνικοοικονομική θέση τους κάθε παιδιού επηρεάζουν τις επιλογές του.

Ορισμένες έρευνες μέχρι και σήμερα έχουν επικεντρωθεί στο ερώτημα “Τι βιβλία αρέσουν στα ίδια τα παιδιά;”. Οι οικείες μελέτες έχουν βρει ότι οι προτιμήσεις των παιδιών εξαρτώνται, εν μέρει, από σχετικά επιφανειακές ιδιότητες των βιβλίων, όπως η παρουσία έγχρωμων εικονογραφήσεων και φωτεινών χρωμάτων (Brookshire et al., 2002). Παρατηρείται, επίσης, πως η επιλογή των βιβλίων των παιδιών μπορεί επίσης να εξαρτάται από τυχαία χαρακτηριστικά, όπως εάν είναι τοποθετημένα στο ύψος των ματιών τους ή του αναστήματος τους σε ένα ράφι και έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτά (Reutzel και Galí, 1997), με αποτελέσματα την προσωπική τους απόφαση στην τελική επιλογή τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία, έχουν διακριθεί ορισμένες προσπάθειες για ανάδειξη περισσότερων πτυχών επιλογής βιβλίων από παιδιά που βασίζονται στο περιεχόμενο τους κατά τα τελευταία χρόνια. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί και βιβλιοθηκονόμοι έχουν αναπτύξει ένα πλούσιο σύνολο προσδοκιών σχετικά με τους παράγοντες που καθοδηγούν τις προτιμήσεις των παιδιών (Langerman, 1990· Chall et al., 1996), αλλά υπάρχουν μόνο λίγες έρευνες για το ποια βιβλία προτιμούν τα παιδιά, ιδιαίτερα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ένας αυξανόμενος όγκος βιβλιογραφίας εφιστά την προσοχή του στον θετικό αντίκτυπο των μη ενημερωτικών βιβλίων και στην

άμεση μάθηση των παιδιών (Pentimonti et al., 2010). Ειδικότερα, σημειώνεται η πιθανότητα τα παιδιά να μεταφέρουν πληροφορίες που αποκτήθηκαν από πληροφοριακά βιβλία με παραμύθια σε πραγματικές καταστάσεις της καθημερινότητας. Υπό αυτή τη συνθήκη, ορισμένες έρευνες αναφέρουν πως τα παιδιά προτιμούν βιβλία με έντονο το φανταστικό στοιχείο, ειδικότερα κατά την προσχολική ηλικία, παρά τα πληροφοριακά (Pentimonti, Zucker, Justice, & Kaderavek, 2010; Yopp & Yopp, 2012).

Στην προσπάθεια εντοπισμού των κριτηρίων που επιλέγουν τα παιδιά στα αναγνώσματα τους θα γίνει αναφορά σε τρεις μελέτες που απέχουν χρονολογικά μεταξύ τους 10 περίπου χρόνια, πάραυτα παρουσιάζουν μία ικανοποιητική εικόνα αναφορικά με τις προτιμήσεις των παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. Πηγαίνοντας αρκετά πίσω χρονολογικά, στην έρευνα που πραγματοποίησε οι Robinson et al. (1997) σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και μαθητές της πρώτης τάξης του δημοτικού, για μία περίοδο δύο μηνών, κατά τον ελεύθερο δανεισμό βιβλίων από ένα σύνολο 40 προεπιλεγμένων βιβλίων διαφορετικών θεματικών και είδους, τα παιδιά φαίνεται πως διάλεξαν βιβλία που τους ήταν ήδη γνωστά ή οικεία, τα οποία είχαν έντονα φανταστικά στοιχεία. Σε μία άλλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την Mohr (2006), σχεδόν δέκα χρόνια αργότερα, σε μία περιορισμένη γκάμα 9 βιβλίων προς επιλογή, στα οποία είχαν προστεθεί και βιβλία για την εθνοτική ετερότητα, τα παιδιά ανέδειξαν ότι προτιμούσαν βιβλία φαντασίας με προτίμηση τα ζώα. Εν αντιθέσει, στην έρευνα που πραγματοποίησε η Wagner (2017), θέτοντας ερωτήσεις στους γονείς το τι επιθυμούν τα παιδιά να αναγνώσουν, αναδείχθηκε πως τα παιδιά επιλέγουν συχνά τα βιβλία με βάση το φύλο τους. Το φύλο λαμβάνει σοβαρές διαστάσεις στην επιλογή των παιδιών, με τα κορίτσια να μην αντιμετωπίζουν εμπόδιο

στην επιλογή και ανάγνωση οποιουδήποτε βιβλίου ενώ τα αγόρια να προτιμούν συνήθως βιβλία με ήρωες του φύλου τους. Η επιλογή των βιβλίων από τα μικρά παιδιά, φαίνεται να προσαρμόζεται στα κοινωνικά στερεότυπα και «πρέπει», στο πλήθος των πολιτισμών και των εθνών.

Στην πληθώρα των βιβλίων που τα παιδιά επιλέγουν από την προσχολική ηλικία η θεματολογία είναι διάχυτη και ποικίλη. Κατά την προσχολική ηλικία τα παιδιά αρχίζουν να εκφράζουν τις επιθυμίες τους συνειδητά γύρω στα 5-6, όπου αρχίζει το παιδί να περνά με τακτικούς ρυθμούς στη σχολική ηλικία. Καθόλη τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας οι γονείς είναι οι κύριοι υπεύθυνοι των αναγνωστικών τους εμπειριών και αυτή που επηρεάζουν σημαντικά τις αναγνωστικές του επιθυμίες ακόμη και στο μέλλον μέχρι το τέλος του δημοτικού σχολείου. Ωστόσο, σημαντικό είναι να αναφερθεί πως οι γονείς γνωρίζουν πως ενδεχομένως οι επιλογές τους να μην ακολουθούν πάντα τις επιθυμίες των παιδιών τους, κάτι το οποίο αρχίζει και αποδομείται με την είσοδο του παιδιού στο 8^ο έτος της ζωής του, όπου πρόσθετοι παράγοντες εμφολωθούν στις επιλογές του για ανάγνωση όπως οι συνομήλικοί του και το σχολείο (Wagner, 2017; Williams, 2008). Επιπρόσθετα, ο νεαρός αναγνώστης περνώντας τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ξεκινά να έχει περισσότερες αναγνωστικές εμπειρίες γραμματισμού και πλέον να επιλέγει μόνος του τη θεματολογία των αναγνωσμάτων (Beak, 2012). Παρόλα αυτά οι επιθυμίες των γονέων για την αναγνωστική δραστηριότητα των παιδιών τους μπορεί να σταθεί ως ανασταλτικός παράγοντας για την σχέση τους με το βιβλίο ή και την προσέγγιση τους ως κάτι ψυχαγωγικό ή απολαυστικό. Συχνά η σχέση του βιβλίου συνδέεται αποκλειστικά με το μαθησιακό πλαίσιο, οδηγώντας τα παιδιά να το θεωρούν γνωσιακό μέσο.

Αυτή η εμπειρία παρατηρείται συχνά στη σύγχρονη κοινωνία, η οποία τείνει να γίνει εξολοκλήρου ψηφιακή, παραμερίζοντας την ψυχαγωγία μέσω ενός βιβλίου, χάνοντας το φανταστικό κόσμο και περνώντας στην τακτική χρήση υπολογιστή για γνώση, μάθηση, ψυχαγωγία κ.α. Βέβαια, χρειάζεται να αναφερθεί πως σημαντικό ρόλο στη σχέση του βιβλίου με το παιδί και την τεχνολογία κατέχουν οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς, τόσο με θετικό, όσο και σε αρνητικό πρόσημο (Κυρίδης, Σουλιώτης & Δρόσος, 2000). Συχνά, με την είσοδο του παιδιού στην σχολική ηλικία ή ακόμη και κατά την προσχολική ηλικία όπου η κύρια μάθηση του παιδιού είναι μέσω των συμβολικών παιχνιδιών και της φανταστικής μεθόδου οι εκπαιδευτικοί αλλά και οι γονείς επιλέγουν το βιβλίο μόνο για εκμάθηση. Το γεγονός αυτό απωθεί το παιδί από τη γόνιμη σχέση που θα μπορούσε να αναπτύξει και αμβλύνει την εξέλιξη της κριτικής τους σκέψης μέσα από μία πληθώρα θεματολογίας που ενδέχεται να διαχειρίζεται το βιβλίο.

Συμπερασματικά, η σχέση του παιδιού με το βιβλίο εξαρτάται από τη στάση που έχει προσεγγίσει το περιεχόμενο και το ίδιο ως αντικείμενο (Κυρίδης, Σουλιώτης & Δρόσος, 2000). Η ηλικία και η ικανότητα ανάγνωσης κειμένου επηρεάζουν τις αποφάσεις των παιδιών κατά την επιλογή του βιβλίου. Τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας, που έχουν υψηλότερες δεξιότητες ανάγνωσης, βασίζονται συχνότερα στο θέμα ενός βιβλίου, ενώ οι νεότεροι αναγνώστες είναι πιθανό να λάβουν υπόψη τους πιο συγκεκριμένους εικονιστικούς παράγοντες όπως εξώφυλλα βιβλίων, χαρακτήρες ή εσωτερικές εικονογραφήσεις βιβλίων (Beak, 2012). Επιπλέον, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία συμμετέχοντες τείνουν να έχουν περισσότερες αναγνωστικές εμπειρίες, έτσι ώστε να έχουν περισσότερους αντιληπτικούς παράγοντες. Συμπερασματικά, τα κύρια κριτήρια επιλογής βιβλίων από τα μικρά παιδιά που αναδείχθηκαν μέσα από πλήθος μελετών είναι το εξώφυλλο (Hoffman et al., 2012) και η εικονογράφηση (Brookshire

et al., 2002), το θέμα και το είδος του βιβλίου (Pentimonti, Zucker, Justice, & Kaderavek, 2010; Beak, 2012; Yopp & Yopp, 2012), οι χαρακτήρες και το φύλο του αναγνώστη (Wagner, 2017).

2.3 Ο ρόλος των γονέων

Η επαφή των γονέων με το βιβλίο και την ανάγνωση εν γένει κατέχει μία σημαντική θέση στην σχέση του παιδιού με το βιβλίο και την ανάγνωση. Ο γονέας αφορά το κύριο και καίριο βήμα του παιδιού για την γνωριμία και τη συμπάθεια του με το βιβλίο, ωθώντας ή απωθώντας το προς την αναγνωστική διαδικασία -κατά επέκταση πιθανή διασκέδαση- και την γνωριμία νέων μορφών γνώσεων μέσω της αναγνωστικής μεθόδου. Ειδικότερα, πλήθος ερευνών έχουν καταδείξει πως οι γονείς που εισάγουν στο παιδί το βιβλίο από την πολύ νεαρή ηλικία των μηνών, προετοιμάζουν συνήθως μία καλή σχέση με αυτό. Στο πλαίσιο εντός και εκτός των παραπάνω παρατηρείται μία αυξανόμενη προσοχή για τη συμβολή των γονέων στην εκπαίδευση γενικά και στην προσχολική εκπαίδευση ειδικότερα (Li, & Vandenberg, 2020). Στην περίπτωση που το παιδί από τους πρώτους μήνες της ζωής του έρχεται σε επαφή με το βιβλίο, όπως τα πρώτα βιβλία -πάνινα, αδιάβροχα, στη συνέχεια τρισδιάστατα, με ήχους κ.α., εδραιώνουν μία γόνιμη σχέση μεταξύ του παιδιού και της ανάγνωσης, της ανακάλυψης της γνώσης και της απόλαυσης.

Επιπλέον, ο γονέας αποτελεί φάρος των πρώτων κοινωνικών και προσωπικών προτύπων. Έτσι, με το γεγονός ότι, ένας γονιός ο οποίος προβάλλει και ουσιαστικά κατέχει μία καλή σχέση με το βιβλίο, αδημονεί για ανάγνωση, χάνεται μαζί του, ανακαλύπτει γνώσεις, επισκέπτεται βιβλιοπωλεία και δανειστικές βιβλιοθήκες,

αποτελεί ένα σημαντικό ερέθισμα συμπάθειας και απόκτησης αναγνωστικών εμπειριών για το παιδί (Cain, 2015). Ακολούθως, καθώς το παιδί αναπτύσσεται και ακολουθεί το γονέα στις αναγνωστικές του αγορές ή επισκέψεις, τον παρατηρεί α ξεφυλλίζει, να αναζητά, να ανακαλύπτει, ακόμη και να κρατά ένα βιβλίο αποτελεί ένα καίριο πρότυπο.

Στην πορεία αυτή της αναζήτησης, ο γονέας ενδιαφέρεται σημαντικά να διεγείρει τους αναγνωστικούς κάλυκες του παιδιού, καλύπτοντας συνήθως μία ευρεία γκάμα θεματικών που συνδέονται με την επικαιρότητα, τις προσωπικές ανάγκες του παιδιού, την ηλικιακή του ομάδα και τα κοινωνικά ζητήματα. Καθώς στις ημέρες μας, η σύνθεσης της οικογένειας ποικίλει και γίνονται σημαντικά βήματα προς την αποδοχή της πληθώρας της σύνθεσης της οικογένειας, το κοινωνικό και μορφωτικό επίπεδο παρουσιάζει διακυμάνσεις, με έντονη την ανάπτυξη στο γλωσσικό και μορφωτικό επίπεδο, οι γονείς τείνουν να αναζητούν βιβλία εκτός των περπατημένων και στερεοτυπικών μορφών ανάγνωσης. Παρά του γεγονότος αυτού, τα λαϊκά αναγνώσματα και τα κλασικά παραμύθια κατέχουν μία συχνή και σημαντική θέση, ακόμη και σήμερα, στις αναγνωστικές εμπειρίες των παιδιών, με πιθανές μικρές παραλλαγές που προσαρμόζονται στα κοινωνικά δρώμενα των εποχών ή την μεταβολή των αντιλήψεων με το πέρασμα των χρόνων.

Σε συνάρτηση με όλα τα παραπάνω, παρατηρείται ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη συμβολή και την έμμεση παρουσία των γονέων στην εκπαίδευση σε σχέση με την ισότητα ευκαιριών (Li, & Vandembroeck, 2020). Τα τελευταία χρόνια, αυτό το ενδιαφέρον αυξάνεται επίσης για την προσχολική εκπαίδευση, τόσο στην έρευνα όσο και στην πολιτική (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018; Janssen & Vandembroeck 2018; Van

Laere, Van Houtte, & Vandebroek, 2018). Η συμμετοχή των γονέων θεωρείται ολοένα και περισσότερο ως κόμβος σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά προβλήματα, καθώς οι γονείς κρίνονται ως οι υπεύθυνοι στην γαλούχηση των νέων και θεωρούνται ως ένας από τους πιο σημαντικούς εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση των παιδιών (Melhuish et al., 2008).

Συνεπώς, οι γονείς αποτελούν το πρότυπο κλειδί αναφορικά με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και των αντιλήψεων των παιδιών, μέσω της στάσης τους έναντι της ετερότητας, όσο και των συνηθειών τους και των στάσεων τους (Hughes & Johnson, 2001; Meeusen & Dhont, 2015; Miklikowska, 2016). Δεδομένου ότι πολλοί νέοι μεγαλώνουν σε κοινά πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, όπως τα σχολεία και οι γειτονιές (Owens, 2017), για τους γονείς, διαφαίνεται πως είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονίσουν την αξία της διαφορετικότητας και της ίσης μεταχείρισης των άλλων έτσι ώστε να προωθηθούν θετικές συμπεριφορές μεταξύ των παιδιών τους με τους «Άλλους». Ως εκ τούτου, η προετοιμασία των γονέων αναφορικά με την ετερότητα και τα κοινωνικά ζητήματα, εν γένει, χαρακτηρίζεται ως πρόδρομος των αντιλήψεων και της διαχείρισής τους έναντι αυτών. Σύμφωνα με μία πληθώρα ερευνών που επικεντρώνεται στην αποσιώπηση των συζητήσεων για τις φυλετικές διακρίσεις (racemute- όρος όπως διακρίνεται σε πλήθος επιστημονικών ερευνών), κρίνοντας τις κατά αυτόν τον τρόπο ως μη υπάρχουσες από τους γονείς προς τα παιδιά, αναδείχθηκε πως μία παρόμοια στάση ίσως έχει θετικά αποτελέσματα στην άμβλυνση των στερεοτύπων (Pahlke, Bigler, & Suizzo, 2012). Ειδικότερα, γονείς οι οποίοι δε δίνουν χώρο ή δεν επιτρέπουν συζητήσεις περί υπεροχής ορισμένων φυλών ή εθνικοτήτων και πολιτισμικού ελλείμματος έναντι άλλων, ενισχύουν τη διαμόρφωση αντιλήψεων από

τα παιδιά τους απελευθερωμένων των διακρίσεων και του ρατσισμού, προς οποιασδήποτε μορφής διαφορετικότητας (Pahlke, Patterson, & Hughes, 2021).

Οι περιορισμοί χρόνου και ενέργειας, καθώς και άλλοι παράγοντες που σχετίζονται με τους οικονομικούς πόρους και το πολιτισμικό κεφάλαιο, μπορεί να μειώσουν το κίνητρο των γονέων για εμπλοκή στην αναγνωστική διαδικασία. Εντούτοις, θεμελιώδη δεδομένα σχετικά με το τι ακριβώς είναι «η συμμετοχή των γονέων και γιατί έχει σημασία» στα σχολικά και προσχολικά χρόνια των παιδιών τους μέσω των αναγνωσμάτων, παρουσιάζουν σημαντικό ερευνητικό έλλειμμα. Σύμφωνα με μελέτες έχουν αναδειχθεί πως οι αντιλήψεις για τη συμμετοχή των γονέων μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τη μια χώρα στην άλλη και μπορεί να συνδέονται με υποκείμενες υποθέσεις για τις αναγνωστικές ανάγκες των παιδιών (Janssen & Vandebroek, 2018). Ωστόσο, πηγαίνοντας λίγο πίσω, επιβεβαιώνεται πως η εμπλοκή των γονέων υπογραμμίζεται κυριότερα μέσω της ανάγνωσης και των συζητήσεων στο σπίτι, η οποία φαίνεται πως προωθεί τον δεσμό μεταξύ παιδιών και γονέων και καθιερώνει την ανάγνωση ως μια πολύτιμη προσωπική δραστηριότητα (Beever, 1984).

Συμπερασματικά και σε συνάρτηση με όλα τα παραπάνω που προαναφέρθηκαν, σημαντικό θεωρήθηκε από την ερευνήτρια, στα πλαίσια της παρούσας ποιοτικής έρευνας, να δοθεί βήμα στη μελέτη για **τα κριτήρια επιλογής βιβλίων γονέων παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας**. Οι απόψεις των γονέων σχετικά με τα βιβλία κρίνονται ως δέουσας σημασίας, καθώς οι γονείς είναι οι κρίσιμοι επιμελητές του αναγνωστικού υλικού των παιδιών και είναι σημαντικό να κατανοηθούν οι προτιμήσεις από τη σκοπιά των γονέων.

Μέχρι σήμερα, έρευνες ή μελέτες αναφορικά με τα κριτήρια που επιλέγουν οι γονείς τα βιβλία για τα παιδιά τους παρουσιάζονται ως μερικώς, ελλιπώς ή εμμέσως διερευνώμενες. Μέσω μία εκτενούς αναζήτησης παρόμοιων ερευνών, τα δεδομένα κρίνονται ως περιορισμένα, γεγονός το οποίο οδηγεί σε ερευνητικό κενό, παρατηρώντας λιγότερη επιστημονική προσοχή στο υπό διερεύνηση θέμα της παρούσας εργασίας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Ελλαδικού χώρου, παρουσιάζεται ερευνητικά σημαντικό έλλειμμα, καθώς δεν έχουν παρατηρηθεί προηγούμενες μελέτες που να αφορούν τα κριτήρια επιλογής των βιβλίων από τους γονείς για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, μέσω ποιοτικών μεθόδων. Εντούτοις, στην προσπάθεια αναζήτησης παρόμοιων μελετών, παρατηρήθηκαν στο εύρος της βιβλιογραφίας ορισμένα δεδομένα που διακρίνουν τις επιλογές των γονέων στις αγορές ή τους δανεισμούς βιβλίων για τα παιδιά τους.

Τα κριτήρια που επιλέγουν οι γονείς βιβλία για τα παιδιά τους ποικίλουν και αναδιαμορφώνονται συχνά σε σχέση με το πολιτισμικό τους πλαίσιο, το μορφωτικό τους υπόβαθρο, την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση και τη σχέση τους με τα παιδιά τους. Το κυριότερο κριτήριο που παρατηρήθηκε ήταν αυτό των επιθυμιών και προτιμήσεων των παιδιών. Πιο συγκεκριμένα οι γονείς επιλέγουν βιβλία με βάση τα θεματικά ενδιαφέροντα που φαίνεται να ελκύουν τα παιδιά ή που τα ζητούν τα ίδια τα παιδιά από τους γονείς τους (Tekin & Tekin, 2006). Όπως αναφέρει ένας πατέρας στην ίδια έρευνα των Tekin & Tekin (2006), τα παιδιά παρουσιάζουν υψηλότερη εμπλοκή με τα βιβλία όταν η θεματολογία τα αφορά άμεσα:

«Τους ακούω και μαθαίνω αυτό που τους ενδιαφέρει. Για παράδειγμα, ασχολούνται με βιβλία

που σχετίζονται με αυτοκίνητα και απλά πηγαίνω και προσπαθώ να πάρω βιβλία που σχετίζονται με αυτοκίνητα».

Στη συνέχεια, στο παρελθόν οι γονείς απέφευγαν να εμπλέκουν τα παιδιά με θεματικές που αφορούσαν τρόμο ή κίνδυνο, όπως τρομακτικές ιστορίες, τον πόλεμο και τον θάνατο (Stevenson, 1996; Ντολάντζα, 2008). Αντιθέτως, σήμερα αναδεικνύεται πως οι γονείς δεν αποφεύγουν την επαφή του παιδιού με παρόμοιες θεματικές ως απαγορευμένες ή επικίνδυνες για την ευαλωτότητα του παιδικού ψυχισμού (Takin & Takin, 2006; Ντολάντζα, 2008). Παρατηρείται μία ισχυρή άποψη πως τα παιδιά διαμορφώνουν τις προσωπικότητες τους μέσω ποικίλων θεματικών αναγνωσμάτων.

Υπό αυτό το πρίσμα, σε μία άλλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε, στην Αμερική, από την Wagner (2017) σχετικά με το τι προτιμούν και τι παρατηρούν οι γονείς και τα παιδιά στα εικονογραφημένα βιβλία, οι γονείς φαίνεται πως επιλέγουν βιβλία αρχικά με βάση την ηλικία των παιδιών. Αναζητούν συχνά υλικό που απευθύνεται στην ηλικιακή ομάδα των παιδιών και το θεματικό υλικό απευθύνεται στο επίπεδο της αναπτυξιακής τους κλίμακας. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τις προτιμήσεις των γονέων είναι η ικανότητα ανάγνωσης του παιδιού-στόχου, αν και αυτή η επιρροή αναπροσαρμόζεται μετά από μια αλληλεπίδραση με το μέτρο της γλωσσικής πολυπλοκότητας του βιβλίου και τις λέξεις ανά σελίδα (Wagner, 2017). Ακολουθώντας την ίδια κατεύθυνση, επιθυμούν το βιβλίο που επιλέγουν να παρέχει πλούσιο λεξιλόγιο με την εισαγωγή νέων άγνωστων λέξεων και γραμμένο σε απλό συντακτικά κείμενο, ώστε να γίνεται κατανοητό. Όπως είναι επόμενο, η γλωσσική πολυπλοκότητα και η διαμόρφωση του συντακτικού προσαρμόζεται σε σχέση με την ηλικία του παιδιού και την ικανότητα της γλωσσικής νόησης του. Τα βιβλία που απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας παρουσιάζουν πιο απλό λόγο με περισσότερες εικόνες που

βοηθούν την εξέλιξη της ιστορίας, ενώ, καθώς το παιδί εισέρχεται στις πρώτες τάξεις του δημοτικού ο λόγος γίνεται σταδιακά πιο περίπλοκος και οι εικόνες αρχίζουν να έχουν λιγότερο ενισχυτικό ρόλο στην ιστορία ενός βιβλίου (Wagner, 2017).

Στη συνέχεια, αναδεικνύεται πως οι γονείς επιλεγούν τα αναγνώσματα των παιδιών βάσει των φύλων τους. Αναλυτικότερα η θεματολογία ενδέχεται να μην προκύπτει από την επιθυμία των παιδιών και να ακολουθεί στερεοτυπικές αντιλήψεις, αναφορικά με την επιλογή των φύλων, από την επιτρέπουσα κοινωνικά επιλογή βιβλίων, όπως τα αγόρια διαβάζουν βιβλία με πρωταγωνιστές ήρωες ανδρικού φύλου και τα κορίτσια αντιστοίχως θηλυκού. Διαφορετικά παρατηρείται ένας στερεοτυπικός διαχωρισμός σε σχέση με την επιλογή θεματικών και το φύλο των παιδιών. Οι γονείς διαφαίνεται πως αποτρέπουν τα αγόρια να διαβάζουν βιβλία με ήρωες γυναικείου φύλου, κάτι που στα κορίτσια δεν παρουσιάζει ισχυρή θέση (Takin & Takin, 2006; Wagner, 2017). Η ασυμμετρία μεταξύ των αντιλήψεων των γονιών για τα αγόρια και τα κορίτσια είναι σύμφωνη και με έρευνες που ανέδειξαν ότι, ενώ οι γονείς και οι πολιτισμοί γενικότερα τείνουν να δέχονται τα κορίτσια να συμμετέχουν σε πιο στερεότυπες ανδρικές δραστηριότητες (όπως αθλήματα- ποδόσφαιρο και φορώντας παντελόνια, εργασίες στερεοτυπικά ανδρικές), στα αγόρια τείνουν να αντιστέκονται σε δραστηριότητες που εμπλέκουν πιο στερεότυπες θηλυκές δραστηριότητες (όπως παιχνίδι με κούκλες και φορώντας ροζ). (Auster και Mansbach, 2012).

Σημαντικό κριτήριο φαίνεται πως αποτελεί, επίσης, η αναγνωρισιμότητα που ενδέχεται να έχει λάβει ένα βιβλίο ή ο συγγραφέας του. Πολύ συχνά οι γονείς επιλέγουν ή αναζητούν ένα βιβλίο με βάση είτε την πολύ συχνή ανάγνωσή του από την ομήγυρή τους, είτε την ευρεία αποδοχή του και αναγνώριση του από την κοινωνία ή και την

πολιτεία. Στην ίδια κατεύθυνση, φαίνεται οι γονείς να προτιμούν βιβλία με δυνατές νοηματικά ιστορίες, καθώς αυτές αντικατοπτρίζουν περισσότερο τους τύπους βιβλίων που επιλέγουν οι ίδιοι και ως ενήλικες (Wagner, 2017). Οι προτιμήσεις των γονιών επηρεάζονται από την πολιτισμική εξέχουσα θέση του βιβλίου, το επίπεδο της κριτικής αναγνώρισης και το έτος κατά το οποίο εκδόθηκε το βιβλίο. Σύμφωνα με μία έρευνα που πραγματοποίησαν οι Agam & Aviram-Brill (2009) σε μητέρες παιδιών προσχολικής εκπαίδευσης, οι οποίες κατά το πλείστο δήλωσαν ανώτερο μορφωτικό επίπεδο, αναδείχθηκε πως οι μητέρες επιλέγουν βιβλία που συνδέονται άμεσα με το κριτήριο της ανάπτυξης της ενσυναίσθησης, της γλωσσικής βελτίωσης και της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης και προσαρμογής.

Επιπρόσθετα, σε μία πρόσφατη έρευνα που πραγματοποίησε η Παπαευθυμίου (2021), για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης των παιδιών μέσω της παιδικής λογοτεχνίας με δομημένο ερωτηματολόγιο ποιοτικής μεθόδου, αναδείχθηκε επίσης πως οι γονείς επιλέγουν τα βιβλία με βάση την προτίμηση των παιδιών, το εξώφυλλο, το μέγεθος, το περιεχόμενο και τους ήρωες, τις συστάσεις από τον περίγυρο τους ή τους εκδοτικούς οίκους. Επίσης, με τη μελέτη της βιβλιογραφίας αναδείχθηκε ότι παρουσιάζεται ένας περιορισμένος αριθμός ερευνών αναφορικά με τις αντιλήψεις των γονέων για την επιλογή βιβλίων, στις οποίες πάραυτα εντοπίζονται ως τα κυριότερα χαρακτηριστικά επιλογής βιβλίων αποτελούν η εικονογράφηση, η σωστή δόμηση στο κείμενο και το μήνυμα ή το ηθικό δίδαγμα που στοχεύει να περάσει το εκάστοτε βιβλίο (Bergman Deitcher, et al., 2019).

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικό είναι να αναφερθεί πως στην πλειοψηφία των μελετών, στα εκπαιδευτικά προγράμματα για τα βιβλία, το μοίρασμα της ανάγνωσης ενός βιβλίου

και εν γένει στο σύνολο της αναγνωστικής διαδικασίας, τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη συμμετοχή κατέχουν οι μητέρες ακόμη και στις διγρονεϊκές συνθέσεις οικογενειών (Aram & Aviram-Brill, 2009; Aram & Saphira, 2012; Chou & Chang, 2015; Terry, 2011).

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στον παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν το μέσο συλλογής δεδομένων, ο λόγος επιλογής του εν λόγω μέσου από την ερευνήτρια για τους σκοπούς της έρευνας, ο τρόπος και ο τόπος διεξαγωγής της έρευνας και η πληθυσμιακή ομάδα στην οποία απευθυνόταν. Επιπλέον, γίνεται λόγος για τους τρόπους εξασφάλισης της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της έρευνας και ο τρόπος ανάλυσης των συλλεγμένων δεδομένων.

3.1 Σκοπός της Έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να ερευνησει τα κριτήρια που έχουν οι γονείς όταν επιλέγουν ένα βιβλίο με τα παιδιά τους. Στη διάρκεια της διαδικασίας συλλογής δεδομένων για το παραπάνω ζήτημα επιχειρήθηκε να εντοπισθούν τα κριτήρια που οι γονείς έχουν όταν επιλέγουν βιβλία για τα παιδιά τους ηλικίας 3-9 ετών, ο εντοπισμός των θεματολογιών αυτών και η πιθανή συσχέτισή τους με κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν την σύγχρονη κοινωνία..

3.2 Σημαντικότητα της Έρευνας Αντικείμενο της Έρευνας

Καθώς η περίοδος της προσχολικής και σχολικής ηλικίας αποτελεί μία από τις πλέον ανθίζουσες φάσεις ενός παιδιού και η συνάντησή του με το περιβάλλον εκτός αυτού της οικογένειας, κρίνεται ως σημαντικό διερευνηθούν οι τρόποι με τους οποίους το παιδί αλληλεπιδρά με το μακρόκοσμο της κοινωνίας. Όπως αναφέρθηκε σημαντικά και στα προηγούμενα κεφάλαια η οικογένεια, το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί είναι οι φορείς που εισάγουν το παιδί στο κοινωνικό πλαίσιο και στις νόρμες που διαμορφώνονται ανά καιρούς. Στην προσπάθειά τους αυτή, σημαντική θέση κατέχει το

βιβλίο, που ως εκ τούτου φέρνει τις αντιλήψεις και τις στάσεις έναντι σε μία πληθώρα ζητημάτων, καθημερινών και κοινωνικών, με τις οποίες θα συνδιαλλαχθεί ένα παιδί. Οι έρευνες για την προσέγγιση των εκπαιδευτικών για βιβλία που απευθύνονται σε μικρά παιδιά λαμβάνει ένα καίριο χώρο στο πλήθος της βιβλιογραφίας. Αντίθετα, έρευνες παρόμοιες για το οικογενειακό περιβάλλον δεν φαίνεται να κατέχουν τόσο σημαντικό χώρο, σημειώνοντας ερευνητικό έλλειμμα, ειδικότερα στον Ελλαδικό χώρο. Για τον παραπάνω λόγο επιχειρείται στην παρούσα έρευνα να ερευνηθούν τα κριτήρια των γονέων για την επιλογή παιδικών βιβλίων, ηλικίας 3-9.

3.3 Ερευνητικά Ερωτήματα

Το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα της παρούσας έρευνας αποτελεί το «Με ποια κριτήρια επιλέγουν οι γονείς τα παιδικά βιβλία;». Ωστόσο, για την επιτυχέστερη αξιολόγηση του κεντρικού ερευνητικού ερωτήματος δημιουργήθηκαν επιπλέον τέσσερα ερωτήματα τα οποία ενισχύουν τη συλλογή των δεδομένων που αναζητούνται.

2. Πώς αξιοποιούν οι γονείς το παιδικό βιβλίο στην καθημερινότητά τους με τα παιδιά;
3. Πώς οι γονείς θεωρούν ότι τα παιδιά τους επιλέγουν παιδικά βιβλία;
4. Ποια είναι η θεματολογία των παιδικών βιβλίων απασχολούν γονείς και παιδιά;
5. Ποια είναι η σχέση των γονέων με το βιβλίο γενικότερα;

3.4 Η συλλογή των δεδομένων της έρευνας

Τα ποιοτικά δεδομένα συλλέχθηκαν με το ποιοτικό μέσο της ημι-δομημένης συνέντευξης, η οποία θεωρείται η πλέον καταλληλότερη για τον εντοπισμό των απόψεων και των βιωμάτων σε μία ομάδα πληθυσμού, καθώς χαρακτηρίζεται από ευελιξία και προσαρμογή στις αποκρίσεις των συμμετεχόντων για ένα φαινόμενο (Μάγος, 2005; Ισάρη & Πούρκος, 2015). Αυτή η μέθοδος επιλέχθηκε για αυτήν τη μελέτη για τη συλλογή σε βάθος δεδομένων σχετικά με τους λόγους για τις αποφάσεις

επιλογής βιβλίων των γονέων που έχουν παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Μια φαινομενολογική μελέτη είναι μια ποιοτική προσέγγιση που περιγράφει το νόημα των βιωμένων εμπειριών για άτομα σχετικά με μια έννοια ή ένα φαινόμενο (Creswell, 2012). Ο/Η ερευνητής-συνεντευκτής θέτει τους κύριους άξονες ανάπτυξης της συνέντευξης μέσω των εκ των προτέρων διαμορφωμένων ερωτήσεων. Οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις χαρακτηρίζονται ως μικρότερης απαίτησης καταγραφής ερωτήσεων και απαντήσεων, καθώς ο ερευνητής καταγράφει την συνέντευξη σε μαγνητόφωνο, κρατώντας ελεύθερης μορφής σημειώσεις. Διερωτήθηκαν, επίσης, στα πλαίσια της έρευνας μία σειρά από ερωτήσεις σχετικές με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (ηλικία, φύλο, οικογενειακή κατάσταση, αριθμός τέκνων και μορφωτικό υπόβαθρο των γονέων). Με το πέρας της σύνθεσης των ερωτήσεων πραγματοποιήθηκε μία πιλοτική συνέντευξη για τον εντοπισμό τυχών σφαλμάτων στη σειρά δόμησης της συνέντευξης, σύγκυση των εννοιών κατά τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, την πρόσθεση ή αφαίρεση πιθανών ερωτήσεων που θα ενίσχυαν τη διαδικασία. Μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής συνέντευξης, πραγματοποιήθηκε η απομαγνητοφώνηση του ακουστικού υλικού και εξετάστηκαν τυχόν λάθη ή αλλαγές που θα απαιτούνταν. Ωστόσο, δεν παρουσιάστηκαν σημαντικά εμπόδια που δεν επέτρεπαν την ομαλή ροή της έρευνας και συνεπώς, η ερευνήτρια δεν προέβη σε κάποια μετατροπή ή προσαρμογή στον οδηγό συνέντευξης.

Στο πλαίσιο των παραπάνω μεταβλητών προς διερεύνηση δημιουργήθηκε ένα σύνολο ερωτήσεων με σκοπό τη συλλογή δεδομένων. Τέλος, δημιουργήθηκε ένα σύντομο ερωτηματολόγιο αναφορικά με τα δημογραφικά στοιχεία του κάθε συμμετέχοντα, με στόχο την πιθανή συσχέτιση ή την ομαδοποίηση των ατόμων που συμμετείχαν με τα συλλεγμένα δεδομένα που προέκυψαν από την έρευνα.

3.5 Ο πληθυσμός και το Δείγμα της Έρευνας

Ο πληθυσμός στον οποίο απευθυνόταν η έρευνα ήταν οι γονείς μικρών παιδιών ηλικίας 3-9, τα οποία φοιτούσαν στην προσχολική ή πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατά το σχολικό έτος 2021-2022. Το δείγμα αποτέλεσε 15 γονείς, ειδικότερα συμμετείχαν μητέρες, με τους πατέρες να μη δηλώνουν την ένθερμη συγκατάβαση τους για συμμετοχή. Η επιλογή του δείγματος έγινε επιλεκτικά αλλά με τυχαία δειγματοληψία, καθώς το δείγμα της έρευνας ήταν σημαντικό να αφορά γονείς μικρών παιδιών στην προαναφερθείσα ηλικιακή ομάδα που διάβαζαν βιβλία με τα παιδιά τους ή επέλεγαν βιβλία για και με τα παιδιά τους στην συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Ο αριθμός των 15 ατόμων κρίθηκε ως επαρκής για τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων αναφορικά με το υπό διερεύνηση θέμα, αριθμός που σύμφωνα και με άλλες έρευνες ή μελέτες συλλογής ποιοτικών δεδομένων κρίνεται ως αντιπροσωπευτικός (Milena, Dainora & Alin, 2008, όπως αναφέρεται στο Παπαναστασίου & Παπαναστασίου, 2016). Η έρευνα διεξήχθη τηλεφωνικά είτε δια ζώσης, με καταγραφή των δεδομένων από μαγνητόφωνο, με ανωνυμία από την πλευρά των συμμετεχόντων και πλήρη εχεμύθεια για τα δεδομένα και τις εμπειρίες που αφηγήθηκαν οι συνεντευξιαζόμενοι από την πλευρά της ερευνήτριας. Το σύνολο των συμμετεχόντων αφορούσε μητέρες παιδιών που φοιτούσαν σε σχολεία στην περιοχή του νομού Μαγνησίας και ειδικότερα στην πόλη του Βόλου.

3.6 Δεοντολογία της Έρευνας

Το σύνολο των μελετών και των ερευνών έρχονται αντιμέτωπες με το ζήτημα της δεοντολογίας. Στο παρόν εγχείρημα για την αποφυγή σφαλμάτων και για την ευελιξία στη συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μία ενημέρωση στους συμμετέχοντες σχετικά με τη διαδικασία που θα ακολουθήσει, τα δικαιώματά τους καθόλη τη διάρκεια

της διαδικασίας και το γενικό σκοπό της έρευνας. Ειδικότερα, πριν από τη διεξαγωγή και την καταγραφή των δεδομένων, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για την μαγνητοφώνηση, την ανωνυμία στη συμμετοχή τους, τη μη διαρροή προσωπικών ζητημάτων, το δικαίωμα για διακοπή της συμμετοχής τους- όποτε εκείνοι το επιθυμούν, με διαγραφή των δεδομένων που είχαν συλλεχθεί μέχρι την παρούσα στιγμή. Η ερευνήτρια σημείωσε επίσης στους συμμετέχοντες στην έρευνα πως τα παρόντα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς και πως οι συμμετέχοντες είναι ελεύθεροι να εκφραστούν ελεύθερα χωρίς περιορισμό χρόνου και χώρου. Κατά τη διάρκεια της έρευνας και κατά την αποδελτίωση επιχειρήθηκε να διατηρηθεί η αντικειμενικότητα εκ μέρους της ερευνήτριας, καταγράφοντας μονάχα όσα είχαν δηλώσει οι συμμετέχοντες χωρίς μεροληψία ή παρέμβαση στο λόγο τους.

3.7 Διεξαγωγή της Έρευνας

Η διαδικασία συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε είτε φυσικά στο περιβάλλον των συμμετεχόντων την ώρα και ημέρα που επιθυμούσαν, είτε τηλεφωνικά την ώρα και την ημέρα που επιθυμούσαν οι συμμετέχοντες. Η καταγραφή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω μαγνητοφώνου και η διαδικασία αποτέλεσε μία ελεύθερη συζήτηση η οποία βασιζόταν στην ακολουθία των ερωτήσεων του οδηγού συνέντευξης που είχε δημιουργήσει η ερευνήτρια εκ των προτέρων για τους σκοπούς της έρευνας.

Για την αποφυγή σφαλμάτων ή παρερμηνειών, πραγματοποιήθηκε μία πιλοτική συνέντευξη, η οποία ανέδειξε πως δεν απαιτούνταν αλλαγές στη διατύπωση των ερωτήσεων και ότι η διαδικασία εξελισσόταν με ομαλούς ρυθμούς. Ο συνολικός μέσος όρος του χρόνου για την κάθε συνέντευξη ήταν 20' της ώρας.

3.8 Μέσο ανάλυσης των δεδομένων

Με την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων η ερευνήτρια προχώρησε στα επόμενα βήματα για την ολοκλήρωση της έρευνας με σκοπό τον εντοπισμό κοινών ή και μη κοινών σημείων στα δεδομένα. Στη συνέχεια, λοιπόν, με το πέρας των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε η αποδελτίωση των συνεντεύξεων και η κατηγοριοποίηση τους σε θεματικές και σε μέρη αναλόγως των ερευνητικών ερωτημάτων. Η αποδελτίωση αποτελεί μία χρονοβόρα διαδικασία η οποία απαιτεί χρόνο και άκρα αντικειμενικότητα από τον ερευνητή. Ακολούθως της αποδελτίωσης, η ερευνήτρια διέκρινε και ομαδοποίησε τα στοιχεία των ερευνών. Για την ευστοχότερη ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων, χρησιμοποιείται η τεχνική της θεματικής ανάλυσης. Ο σκοπός μιας μελέτης, όπως της παρούσας, είναι να οδηγήσει στην ανάδειξη των προσωπικών αντιλήψεων και στάσεων μέσα από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν με ποιοτική μέθοδο όπως της ημι-δομημένης συνέντευξης. Έτσι, προσεγγίστηκε κι ερμηνεύτηκε όλο το σύνολο των δεδομένων που αποδελτιώθηκαν μέσω της θεματικής ανάλυσης (Guest, MacQueen, & Namey, 2012). Αυτή η μέθοδος επιτρέπει την εξέταση των ευρημάτων μιας έρευνας με πιο συστηματικό και οργανωμένο τρόπο. Ως εκ τούτου, οι απαντήσεις των συμμετεχόντων κατηγοριοποιήθηκαν αρχικά σε κύρια θέματα και στη συνέχεια αναλύθηκαν αναλόγως.

Η ενότητα που ακολουθεί περιλαμβάνει τις κύριες θεματικές που αναδύθηκαν από τη συλλογή δεδομένων, με την παραβολή ορισμένων αντιπροσωπευτικών αποσπασμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρουσίαση των δεδομένων που συλλέχθηκαν θα πραγματοποιηθεί σε ποσοστιαία σύγκριση με ανώτατο αριθμό το 15 (σύνολο συμμετεχόντων στην έρευνα) και με τη συνοδεία παρατιθέμενων αντιπροσωπευτικών αποσπασμάτων από τις συνεντεύξεις. Αρχικά, θα παρουσιαστούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων όπως αυτά δηλώθηκαν και στη συνέχεια τέσσερις θεματικές ενότητες, σύμφωνα με την ομαδοποίηση που προέκυψε κατά την αποδελτίωση των συνεντεύξεων.

Δημογραφικά Στοιχεία Συμμετεχόντων

Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν 15 μητέρες παιδιών που φοιτούσαν σε νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία κατά το σχολικό έτος 2021-2022. Η έρευνα δεν είχε ως στόχο τη διερεύνηση των απόψεων ή των κριτηρίων των μητέρων μονάχα, ωστόσο κανένας από τους γονείς με αρσενικό φύλο δε αποδέχθηκε την πρόσκληση για συμμετοχή στην έρευνα. Από τις 15 μητέρες που συμμετείχαν οι 9 βρίσκονται στην ηλικιακή ομάδα των 30-50 ετών και οι 6 στην ηλικιακή ομάδα των 40-50 ετών. Επιπλέον, οι 14/15 μητέρες είναι έγγαμες και 1/15 διαζευγμένη, με τις 10/15 να έχουν ένα παιδί και τις 5/15 να έχουν 2 παιδιά.

Σύμφωνα με τα δεδομένα των συνεντεύξεων οι 6/15 συμμετέχουσες έχουν παιδιά ηλικίας 3-4 ετών, οι 6/15 5-6 ετών και οι 3/15, 6+ ετών. Οι 7 από τις μητέρες που συμμετείχαν έχουν παιδιά αγόρια και οι υπόλοιπες 8 έχουν παιδιά κορίτσια. Στην έρευνα δε συμμετείχε καμία μητέρα που να είχε δύο παιδιά που να αποτελούνταν από ένα αγόρι κι ένα κορίτσι ή εάν είχε ήταν βρεφικής ηλικίας και δεν μπορούσε να προσμετρηθεί στον πληθυσμό της παρούσας έρευνας.

Συνεπώς τα κριτήρια επιλογής βιβλίων αφορούν γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα των οποίων τα 7 είναι αγόρια και τα 8 κορίτσια και αφορούν τις ηλικιακές ομάδες 3-4, 5-6 και 6+. Τέλος, όλες οι συμμετέχουσες είναι απόφοιτες ανώτερης εκπαίδευσης, ειδικότερα οι 9/15 είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ/ ΤΕΙ και οι 6/15 κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου.

Συνεντεύξεις	Φύλο	Ηλικιακή ομάδα	Οικογενειακή Κατάσταση	Εκπαίδευση	Αριθμός Τεκνών	Φύλο Παιδιού
Σ1	Γυναίκα	5-6	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Κορίτσι
Σ2	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	Κορίτσι
Σ3	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	2	Κορίτσια
Σ4	Γυναίκα	6+	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	Αγόρι
Σ5	Γυναίκα	5-6	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	2	Αγόρια
Σ6	Γυναίκα	5-6	Διαζευγμένος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	2	Κορίτσια
Σ7	Γυναίκα	6+	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	Αγόρι
Σ8	Γυναίκα	6+	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Κορίτσι
Σ9	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	Κορίτσι
Σ10	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	Κορίτσι
Σ11	Γυναίκα	5-6	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Κορίτσι
Σ12	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Αγόρι
Σ13	Γυναίκα	5-6	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	2	Αγόρια
Σ14	Γυναίκα	3-4	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Αγόρι

Σ15	Γυναίκα	5-6	Έγγαμος	Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ	1	Αγόρι
-----	---------	-----	---------	------------------------	---	-------

4.1 Θεματική Α- Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων

Στην παρούσα θεματική ενότητα θα παρουσιαστούν τα δεδομένα των ερωτήσεων που σχετίστηκαν με τον εντοπισμό των κριτηρίων των γονέων κατά την επιλογή βιβλίων για τα παιδιά τους. Πέρα της παραπάνω αναζήτησης δεδομένων επιχειρήθηκε να εντοπισθούν και τα κριτήρια επιλογής των παιδιών για βιβλία, όπως αναδύθηκαν από τις απόψεις των γονέων. Και στις δύο περιπτώσεις, όπως προαναφέρθηκε, τα δεδομένα αφορούν τις αποκρίσεις των γονέων, τον πληθυσμό στον οποίο επικεντρώνεται κι από εκμιαεύει στοιχεία η παρούσα έρευνα. Η θεματική θα περιέχει μία εισαγωγή και θα συνεχιστεί με 5 θεματικές χωρισμένες στα κριτήρια των γονέων και τα κριτήρια των παιδιών σύμφωνα με τους γονείς, τις επιρροές που δέχονται οι γονείς κατά την επιλογή ενός βιβλίου, το βιβλίο ως μέσο προσέγγισης κοινωνικών ζητημάτων και η σχέση των γονέων με τα παιδιά.

4.1.1 Επιλογή Βιβλίων σύμφωνα με τους Γονείς

Κατά την διαδικασία της διεξαγωγής της συνέντευξης η ερευνήτρια έθεσε ορισμένες ερωτήσεις για την επιλογή βιβλίων και τα κριτήρια των γονέων για τα κατά επιλογή βιβλία. Αρχικά, τέθηκε μία ερώτηση στις συμμετέχουσες μέσω της οποίας διαφάνηκε εάν επιλέγουν τα βιβλία μόνες τους ή με τα παιδιά τους ή τα παιδιά τους μόνα τους (ερ. 6). Σύμφωνα με τις αποκρίσεις των γονέων αναδείχθηκε, με μικρή απόκλιση, ότι οι περισσότεροι γονείς επιλέγουν τα αναγνώσματα με τη βοήθεια του παιδιού ή ακόμη και το ίδιο το παιδί από μόνο του (8/15) κατά τη συλλογή ή την επιλογή ενός αναγνώσματος. Οι 7/15 γονείς δήλωσαν πως τα επιλέγουν μόνοι τους. Σε αυτή τη μικρή

απόκλιση σημαντικό ρόλο παίζει η ηλικία των παιδιών, καθώς και το ότι οι γονείς επιθυμούν να ελέγχουν το περιεχόμενο, τη γλώσσα και άλλα στοιχεία σε ένα βιβλίο, τα οποία εμπίπτουν στη θεματική των κριτηρίων και θα παρουσιαστούν παρακάτω.

Σ1- Τις περισσότερες φορές μόνη μου, επειδή ψάχνω τον συγγραφέα, τι έχει γράψει, την ιδεολογία του, τι πρεσβεύει ο κάθε συγγραφέας. Κάποιες φορές έρχεται και εκείνη μαζί και επιλέγει ελεύθερα.

Σ2 - Μόνη μου, ή με το παιδί μου ή και μπαμπάς του.

Σ11- Μέχρι στιγμής, μόνη μου.

Σ13- Επιλέγω κυρίως εγώ, αλλά με κατευθύνει. Συνήθως μου λέει θέλω να μάθω για τους δεινόσαυρους του παίρνω για τους δεινόσαυρους, θέλω να μάθω για το διάστημα, για το σώμα. Επιλέγω εγώ αλλά με δική του κατεύθυνση στη θεματολογία.

Οι ερωτήσεις 7 και 8 του οδηγού συνέντευξης συνδέονται με τη συμμετοχή των παιδιών στην επιλογή και συλλογή βιβλίων (ερ. 7), την ελευθερία τους για επιλογή και τα κριτήρια που εντοπίζουν οι γονείς όταν τα παιδιά τους επιλέγουν βιβλία (ερ. 8). Ειδικότερα, με την ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων αναδείχθηκε πως οι 9/15 μητέρες αναφέρουν πως τα παιδιά τους ακολουθούν στη συλλογή βιβλίων, είτε σε δανειστικές βιβλιοθήκες της πόλης τους είτε στο βιβλιοπωλείο που επισκέπτονται, έχοντας την ελευθερία να κοιτάζουν, να επιλέξουν, να ζητήσουν ή να ρωτήσουν σχετικά με ένα βιβλίο. Ωστόσο, στην περίπτωση που εκείνα επιθυμούν ένα βιβλίο οι μητέρες φαίνεται πως πρώτα το εγκρίνουν μετά από ένα σύντομο έλεγχο και στη συνέχεια αποδέχονται ή απορρίπτουν την επιθυμία των παιδιών τους. Οι υπόλοιποι γονείς 6/15 ανέφεραν πως δεν έρχονται τα παιδιά μαζί τους στη συλλογή βιβλίων ή δεν

τα επιλέγουν παρέα, είτε λόγω φόρτου εργασίας που τους υποχρεώνει συνήθως να τα παραγγέλνουν από το διαδίκτυο, είτε επειδή τους ζητάνε κάτι στοχευμένο και το αγοράζουν, είτε επειδή είναι πολύ νεαρά σε ηλικία.

Σ11- Έχει τύχει κάποιες φορές, αλλά συνήθως τα παίρνω μόνη μου ή περισσότερο τα παραγγέλνω. Εγώ τα επιλέγω.

Σ2- Όχι ακόμη, χρειάζεται καθοδήγηση για να επιλέξει. Κάποιες φορές έρχεται μαζί, αλλά όχι πάντα.

Σ12- Έρχεται μερικές φορές, δεν επιλέγει μόνο του. Του επιτρέπω φυσικά να τα πιάνει, να τα βλέπει και μερικές φορές του δίνω μερικά από τα οποία μπορεί να διαλέξει τα δύο. Φυσικά αυτά που του δίνω τα εγκρίνω και μετά του δίνω την ευχέρεια να επιλέξει ποια του αρέσουν.

Σ14- Α! Φυσικά μερικές φορές. Πάμε στη βιβλιοθήκη για εμένα και περνάμε και από το παιδικό τμήμα της κεντρικής βιβλιοθήκης, διαφορετικά πολύ συχνά μπαίνουμε σε βιβλιοπωλείο για γραφική ύλη και πάντα πηγαίνει και χαζεύει τις εικόνες. Εάν ζητάει κάτι επίμονα το κοιτάω και εάν μπορώ το αγοράζω εφόσον το εγκρίνω.

Συνεπώς, οι γονείς επιθυμούν τα παιδιά τους να επιλέγουν βιβλία, να αναζητούν, να αγγίζουν και να ζητούν ένα βιβλίο είτε έμμεσα είτε άμεσα, ωστόσο επιλέγουν οι ίδιοι να περνούν το βιβλίο από μία πρώτη ανάγνωση ή έναν σχετικό έλεγχο, ώστε να ανταποκρίνεται στα δικά τους όρια, αλλά και σε εκείνα που επιθυμούν οι ίδιοι να έχουν τα παιδιά τους στις αναγνωστικές τους περιπέτειες.

4.1.2 Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων από τα Παιδιά σύμφωνα με τους Γονείς

Στη συνέχεια, αναφορικά με τα κριτήρια που αφορούν τις επιλογές των παιδιών για τα βιβλία τους, αναφέρθηκαν τρία ως κυριότερα. Με φθίνουσα σειρά οι γονείς ανέδειξαν πως τα παιδιά τους αναγνωρίζουν ως κυριότερα χαρακτηριστικά έλξης τους από ένα βιβλίο την εικόνα, το θέμα και τον τίτλο. Πιο συγκεκριμένα, στην ερ. 8 σχετικά με τα κριτήρια που θεωρούν οι γονείς ότι παρατηρούν τα παιδιά τους στην επιλογή ενός βιβλίου οι 13/15 μητέρες αποκρίθηκαν πως η εικόνα κατέχει την καίρια θέση με τους υπόλοιπους 2/15 να αναφέρουν το θέμα ή την ιστορία. Εντούτοις, οφείλεται να αναφερθεί και να προσμετρηθεί πως, από τις 13 μητέρες που ανέφεραν την εικόνα, μόνο οι 4 ανέφεραν ως μοναδικό κριτήριο την εικόνα για τα παιδιά τους. Οι υπόλοιπες συμμετέχουσες ανέφεραν και δεύτερο ή τρίτο κριτήριο όπως τον τίτλο (3 συμμετέχουσες) και το θέμα (6 συμμετέχουσες).

Σ1- Ε, το κριτήριο που τα επιλέγει έχω την εντύπωση πως είναι η εικόνα, αλλά θέλει πολύ να της διαβάσω και τον τίτλο και θεωρώ ότι επηρεάζεται και από τον τίτλο. Επίσης, επηρεάζεται και από το μέγεθος, κάποια μεγάλα βιβλία με έντονα χρώματα την προσελκύουν πιο πολύ, αλλά σε κάθε βιβλίο που θα πιάσει λέει «Μαμά τι λέει εδώ;». Είναι σαν να περιμένει να ακούσει τον τίτλο για να την κεντρίσει και ότι περιγράφει τι μπορεί να υπάρχει μέσα στο βιβλίο. Πιστεύω εικόνα και τίτλος.

Σ2- Όντας 3 χρονών, τα επιλέγει με βάση τις εικόνες.

Σ6- Δεν ξέρω, δεν μπορώ να το πω αυτό. Υποθέτω ότι η εικονογράφηση παίζει μεγάλο ρόλο. Επίσης και η θεματολογία.

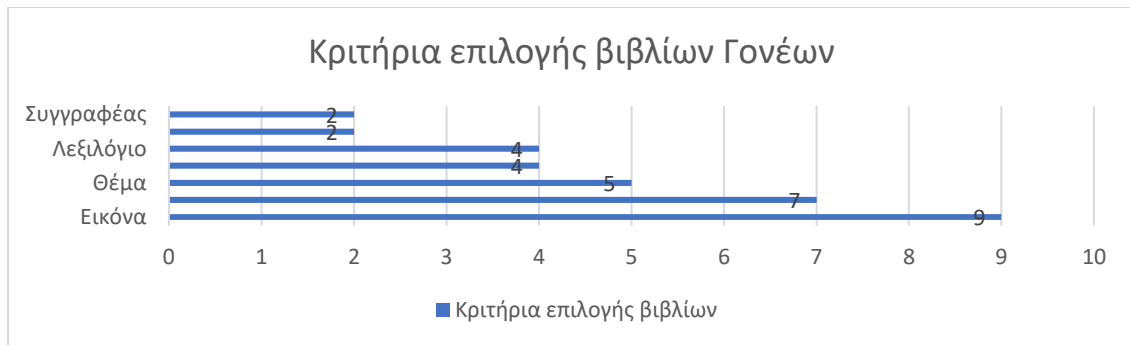
Σ7- Συνήθως από την εικονογράφηση στη μικρότερη ηλικία, τώρα η μεγαλύτερη με βάση του τι έχει ήδη διαβάσει ή τι της αρέσει να διαβάσει. Κοιτάζει τα περιεχόμενα και αποφασίζει.

Σ14- Η εικόνα είναι το κυριότερο, ο τίτλος σίγουρα- τον ρωτάει πάντα, έτσι καταλαβαίνει και το θέμα, αρά ίσως και το θέμα.

4.1.3 Κριτήρια Επιλογής Βιβλίων των Γονέων για τα παιδιά τους

Στην παρούσα υποθεματική θα παρουσιαστούν τα κριτήρια επιλογής των γονέων για βιβλία που αφορούν τα παιδιά. Αυτό το ερώτημα αποτελεί και το κυριότερο της έρευνας και η φαιά ουσία για τη διεξαγωγή της. Θα παρουσιαστούν τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις ερωτήσεις 9, 10, 11 και του οδηγού συνέντευξης, μέσω των οποίων αναδείχθηκαν τα κριτήρια των γονέων για παιδικά βιβλία τόσο έμμεσα όσο και άμεσα.

Κατά τη συζήτηση με τους γονείς σχετικά με τα γενικότερα στοιχεία που αναγνωρίζουν εν γένει όταν επιλέγουν το σύνολο των βιβλίων των παιδιών τους, αναφέρθηκαν πολλά χαρακτηριστικά τα οποία προσελκύουν τους γονείς ως αναγνώστες για τα μικρά παιδιά, όπως η εικόνα, το μήνυμα, η ηλικιακή και αναπτυξιακή καταλληλότητα ενός βιβλίου, το λεξιλόγιο, η κριτική ενός βιβλίου, το θέμα και ο συγγραφέας. Η πληθώρα των παραπάνω στοιχείων προέκυψε μέσω της συνέντευξης και του διαλόγου, καθώς οι συμμετέχοντες ανέφεραν παραπάνω τους ενός χαρακτηριστικά. Όπως είναι επόμενο υπήρξαν συγκλίνουσες απόψεις μεταξύ των γονέων κατά την αποδελτίωση με κυριότερες, αρχικά, το χαρακτηριστικό της εικόνας, στη συνέχεια το μήνυμα και τέλος το θέμα που διακυβεύεται ένα βιβλίο.

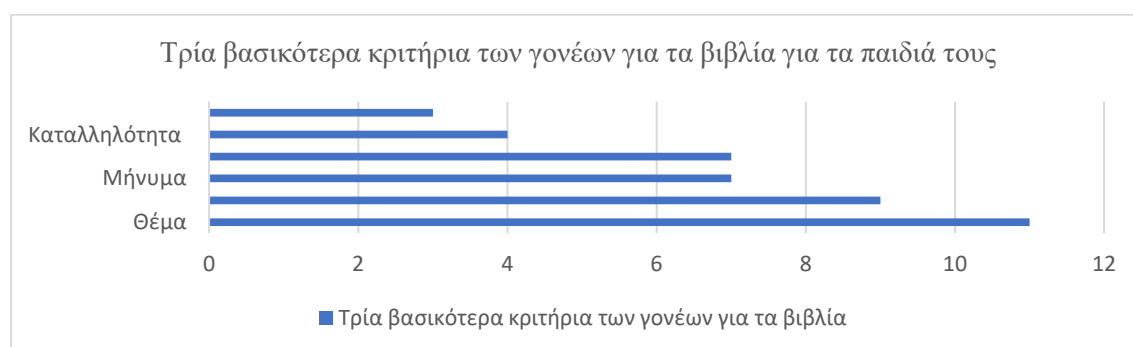
Σ1- Προσέχω ποιος είναι ο συγγραφέας, τι θέλει να δείξει, εάν έχει μηνύματα που συμφωνούν με τις δικές μου αντιλήψεις, με τις δικές μου αξίες, τη λογική μου, με αυτά που θέλω να περάσω στο παιδί. Προσέχω εάν το κείμενο είναι κατάλληλο για την ηλικία της, εάν το κατανοεί επειδή είναι 5,5. Επίσης, προσέχω εάν η εικονογράφηση είναι ωραία, έξυπνη, περίεργη, πονηρή, που να επιτρέπει πράγματα να τα καταλάβει. Με ποικίλους τρόπους επιλέγω ένα βιβλίο, κυρίως ο συγγραφέας και τι θέλει να περάσει μέσα από τα βιβλία του.

Σ6-Νομίζω τη θεματολογία από το σκίτσο. Πλέον τα βιβλία είναι άπειρα, έτσι σήμερα τα βιβλία που δεν είναι ελκυστικά είναι λιγότερα, εννοώ από θέμα εικονογράφησης, οκ, οπότε πρώτα από όλα διαλέγω με βάση την ιστορία.

Σ9- Εγώ; Το θέμα βέβαια, το λεξιλόγιο, να μην δείχνει στερεοτυπικές παλιές ιδέες, να μη φέρνει το παιδί σε δύσκολη θέση, να το βάζει σε κάτι νέο αλλά με αγάπη. Γενικά θέλω να το φέρνει πιο κοντά στην ανάγνωση, να μην βαριέται.

Έπειτα με τη ροή της συζήτησης ζητήθηκε από τους γονείς να αναγνωρίσουν τα κυριότερα κριτήρια που αναζητούν σε ένα βιβλίο όταν συζητούν ή θέλουν να αγοράσουν ένα βιβλίο. Οι απαντήσεις εξελίχθηκαν με μικρές διαφοροποιήσεις και παρουσίασαν πολύ σημαντικές συγκλίνουσες πορείες τόσο μεταξύ τους οι γονείς, όσο και με το προηγούμενο στάδιο της συζήτησης, οπού δεν υπήρξε περιορισμός από την ερευνήτρια σχετικά με τον αριθμό των κριτηρίων. Όπως διαφάνηκε από το σύνολο του

δείγματος οι μητέρες θεωρούν ως κυριότερο το θέμα έπειτα την εικόνα, το μήνυμα και τέλος την καλή γραφή ενός βιβλίου, δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσει ο συγγραφέας την πλοκή και τις λέξεις που χρησιμοποιεί. Συγκεκριμένα, το θέμα είναι εκείνο που ωθεί τους στην αναζήτηση ενός βιβλίου, έπειτα ακολουθεί η διαδικασία αναζήτησης, σύγκρισης, ανάγνωσης κριτικών και τέλος, επιλογής ενός βιβλίου. Η εικόνα αποτελεί ένα από τα κυριότερα κριτήρια καθώς προσελκύει τον ενήλικα αναγνώστη από τη δική του προσωπική ματιά και ενισχύει το φανταστικό επίπεδο των παιδιών εξελίσσοντάς την παρατηρητικότητα τους. Το μήνυμα αποτελεί πολύ συχνά για τους γονείς το ηθικό δίδαγμα που αναζητούν σε ένα βιβλίο και μέσω του οποίου θα προσεγγισθεί ένα θέμα που επιθυμούν. Πολύ συχνά παρατηρείται τα παιδιά να περνούν σε σύγκριση ή συνδυασμού του μυθοπλαστικού στοιχείου ενός βιβλίου με την πραγματικότητα. Σχεδόν στο σύνολο των θεματικών των πολλών βιβλίων, που έχει την ευχέρεια ένας γονιός ή ένα παιδί να επιλέξει, προέρχονται από την πραγματική ζωή των παιδιών και των ενηλίκων. Επίσης, χρειάζεται να υπογραμμιστεί πως οι γονείς αποτελούν και οι ίδιοι αναγνώστες των παιδικών βιβλίων ειδικότερα μέχρι τις πρώτες τάξεις του δημοτικού όπου τα παιδιά ξεκινούν να διαβάζουν επαρκώς μία πρόταση και να κατανοούν νοήματα. Έτσι, παρά την αλλαγή ιεράρχησης σε ποσοστιαία βαθμολόγηση των χαρακτηριστικών για ένα βιβλίο, φαίνεται πως τα κριτήρια παραμένουν τα ίδια με μικρές αποκλίσεις.

Σ1- Τα τρία βασικότερα στοιχεία είναι η θεματολογία, το πώς είναι γραμμένο και το τι θα του μείνει, δηλαδή το μήνυμα που περνάει.

Σ3- Να περνάει κάποια μήνυμα, να έχει ενδιαφέρουσα ιστορία και χιούμορ; Νομίζω πως τα βιβλία που έχουν χιούμορ και είναι λίγο αστεία, νομίζω ότι της αρέσουν περισσότερο και χαιρέται περισσότερο. Ενώ τα άλλα που έχουν βαθύτερο νόημα, ή είναι πιο στενάχωρα δεν επιλέγει να τα διαβάσει ξανά τις περισσότερες φορές.

Σ14- Εικόνα, Τίτλος, θέμα-μήνυμα, τα βάζω μαζί αυτά. Αυτά σκέφτομαι πως είναι τα κυριότερα.

Σ15- Το περιεχόμενο, οι συστάσεις για ένα βιβλίο και τα ενδιαφέροντα του παιδιού για τα βιβλία.

Επιπροσθέτως, πέρα των παραπάνω κριτηρίων, οι περισσότεροι δηλώνουν πως δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη προτίμηση (ερ. 10) κατά την επιλογή ή αναζήτηση ενός βιβλίου και επιλέγουν αναγνώσματα χωρίς μεροληψία και προσήλωση σε ένα μόνο συγγραφέα, μία έκδοση ή κάποιο παρόμοιο στοιχείο (8/15), ενώ ορισμένοι άλλοι αναφέρουν ως μία ιδιαίτερη επιλογή στις προτιμήσεις τους τον συγγραφέα (5/15), το θέμα (5/15) ή την έκδοση ενός βιβλίου (2/15).

Σ4- Ναι, έχουμε τον Ευγένιο Τριβιζά που τους αρέσει πάρα πολύ, οπότε τα περάσαμε σχεδόν όλα, οπότε βρίσκαμε στη βιβλιοθήκη τα παίρναμε (...)

Σ8- Ναι, μας ενδιαφέρει ο συγγραφέας και η θεματολογία, όπως ο Ευγένιος Τριβιζάς και οι μύθοι του Αισώπου. Δίνουν ωραία παραδείγματα στα παιδιά. Ανάλογα με το συγγραφέα και πολλούς νέους συγγραφείς.

Σ9- Όχι, προτίμηση ιδιαίτερη. Συνήθως πάω και κοιτάω ο, τι καινούργιο έχει έρθει. Οι παλιές εκδόσεις δε με τραβάνε συνήθως, εκτός κι εάν πρόκειται για κάτι που θεωρείται διαχρονικό και φιλικό για το παιδί και τι νέες ιδέες.

Σ12- Όχι, καμία. Γίνεται τυχαία.

Σ13- Εγώ έχω κολλήσει με συγγραφέα και εικονογράφο. Τώρα το παιδί κάποια του αρέσουν αλλά εμένα μάλλον περισσότερο... Ο συγγραφέας είναι ο Παπαθεοδούλου και η εικονογράφος η Ιρις Σαμαρτζή. Συνεργάζονται πολύ και έχουν πολλά βιβλία τους και εμένα μου αρέσουν πολύ οι θεματολογίες τους.

Όπως παρουσιάζεται η νεωτερικότητα των θεματικών των βιβλίων αποτελεί ένα θέμα που απασχολεί συχνά τους γονείς. Παρατηρήθηκε μία σχετικά έντονη αναφορά στις νέες ιδέες και τα στερεότυπα. Πολλές συμμετέχουσες ανέφεραν πως αναζητούν νέες ιδέες σε βιβλία, παραμερίζοντας πολλές φορές παλαιότερες εκδόσεις καθώς θεωρούν ότι φέρουν ξεπερασμένες αντιλήψεις και κοινωνικά πλαίσια. Επιθυμούν τα παιδιά τους να έρχονται σε επαφή με νέες ιδέες και η θεματολογία να είναι κατάλληλη και επαρκώς αναπτυγμένη αναφορικά με το θέμα που εμπλέκουν. Επιπλέον, οι γονείς παρουσιάζονται ως ανοιχτοί σε νέους συγγραφείς και εκδόσεις με ευφάνταστη εικονογράφηση και μία έξυπνη γραφή. Φυσικά, διατηρούν το ενδιαφέρον τους για πολλούς κλασικούς, πλέον, του χώρου οι οποίοι παρουσιάζουν μεγάλη αναγνωρισιμότητα μεταξύ μεγάλων και μικρών. Κατά αυτόν τον τρόπο δεν παραλείφθηκαν και οι προσωπικές αδυναμίες σε συγγραφείς, θεματολογίες και εικονογράφους, αλλά και μία επιθυμητή άμβλυνση της κυριάρχουσας παρουσίας του κλασικού παραμυθιού, η οποία όμως δε διαγράφει την επιβλητική του παρουσία αλλά την συντροφεύει. Πολλοί γονείς ακόμη διαβάζουν στα παιδιά κλασικά παραμύθια τα οποία συχνά είναι αναθεωρημένα και προσαρμοσμένα στις σύγχρονες περιόδους και στις επίκαιρες μορφές πολιτισμού.

4.2 Θεματική Β' - Η αξιοποίηση του βιβλίου στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου

Στην παρούσα ενότητα θα παρουσιαστούν τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις ερωτήσεις 1, 2, 3, 4, 5 του οδηγού συνέντευξης και που αφορούν τη θεματική ενότητα σχετικά με την τρόπους ψυχαγωγίας των γονέων με τα παιδιά τους και την εμπλοκή του βιβλίου σε αυτούς.

Εν συνεχεία, ο κοινός ελεύθερος χρόνος των γονέων με τα παιδιά τους αποτελεί το τόπο εξερεύνησης της αναγνωστικής διαδικασίας και άλλων κοινών δραστηριοτήτων. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων αποκρίθηκε πως έχουν κοινό ελεύθερο χρόνο (14/15) ακόμη κι εάν αυτό δεν είναι πάντα εφικτό (1/15), λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων και υψηλών εργασιακών απαιτήσεων. Αναφέρθηκε επίσης πως ο κοινός χρόνος με τα παιδιά αξιοποιείται με ποικίλες δραστηριότητες πέραν της ανάγνωσης όπου πολύ συχνά συμπεριλαμβάνεται. Συγκεκριμένα, οι 15 μητέρες ανέφεραν πως το παιχνίδι αποτελεί την κυριότερη δραστηριότητα τους στον κοινό ελεύθερο τους χρόνο (15/15), ορισμένοι των οποίων ανέφεραν ειδικότερα το δραματοποιημένο παιχνίδι (3/15), με το βιβλίο να κατέχει τη δεύτερη θέση στην ενασχόληση τους (13/15), αλλά ταυτοχρόνως πολύ σημαντική. Επιπλέον, λόγος έγινε για δραστηριότητες όπως η μαγειρική (3/15) και η συζήτηση (3/15) σχετικά με μία πληθώρα θεμάτων.

Σ4- Είτε παίζοντας επιτραπέζια παιχνίδια, είτε κάνοντας βόλτες και μπορεί και να διαβάζουμε και βιβλία.

Σ5- Μαγειρεύουμε, κάνουμε ενήλικες δουλειές για να μαθαίνει να είναι πιο ανεξάρτητος και όντως έχει λειτουργήσει, παίζουμε επιτραπέζια, διαβάζουμε πολλά βιβλία και ακούμε μουσική.

Σ10- Παίζουμε, μπορεί να φτιάξουμε παζλ, να διαβάσουμε βιβλία, να παίζουμε με τα παιχνίδια της, να κάνω δραματοποιημένο παιχνίδι.

Υπό το ίδιο πρίσμα η ερευνήτρια επικεντρώθηκε στη χρήση του βιβλίου κατά τη διαδικασία της συνέντευξης με το σύνολο των συμμετεχόντων (15/15) να αποκρίνονται με ένθερμο τρόπο στην ερώτηση σχετικά με το εάν το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες τους με τα παιδιά τους. Διαφαίνεται πως το βιβλίο είναι εδραιωμένο θετικά στην καθημερινότητα των γονέων και των παιδιών τους και καταλαμβάνει μία σημαντική θέση μεταξύ των δραστηριοτήτων τους στον ελεύθερο τους χρόνο. Ειδικότερα, αναδείχθηκε πως αυτή τους η ενασχόληση, με το βιβλίο, αποσκοπεί σε μία πολύπλευρη και πολυεπίπεδη έμμεσα ανάπτυξη των παιδιών κατά την απασχόληση τους με τα βιβλία, όπως η ανάπτυξη των γνωστικών και γλωσσικών τους ικανοτήτων, η ικανότητα της αφήγησης και της δημιουργικότητας και φυσικά της ψυχαγωγίας. Η πλειονότητα των γονέων (11/15) ανέφεραν πως η χρήση του βιβλίου αποσκοπεί στην απόκτηση, ανάπτυξη και χρήση των τριών παραπάνω δεξιοτήτων (ερ. 4) ενώ η υπόλοιπη μερίδα γονέων (4/15) φαίνεται πως επικεντρώνονται σε δύο από τους παραπάνω τομείς- με κυριότερη την ψυχαγωγία των παιδιών τους μέσα από την ανάγνωση. Συμπερασματικά, η ψυχαγωγία αποτελεί το πρωτεύον στοιχείο κατά την ανάγνωση βιβλίων και μέσω της οποίας ξεκινάει να δομείται η σχέση του παιδιού-βιβλίου, με τα υπόλοιπα να κατέχουν εξίσου σημαντική θέση, αλλά όχι όπως η αναγνωστική ευχαρίστηση.

Σ3- Ναι, από πολύ μικρή ηλικία. Από την ηλικία των 7, 8 μηνών είχε αρχίσει δειλά, δειλά να επεξεργάζεται τα βιβλία εκείνης της ηλικίας που της παίρνανε. Αυτά του έτους ήταν η καλύτερη φάση, τα έπαιρνε μόνη της τα ξεφύλλιζε, αυτά με το χοντρό εξώφυλλο, όχι τα λεπτά.

Σ12-Φυσικά, από μνημόν έχουμε βιβλία και τα του διαβάζω ή κάνουμε φανταστικές ιστορίες με τις εικόνες. Πολλές φορές αλλάζουμε και το τέλος σε αστείο ή καλύτερο για τον ίδιο.

Σ14-Μια από τις κυριότερες. Από το 1ο έτος και μετά έχουμε πάντα βιβλία μαζί μας ακόμη και στη βόλτα στο σουπερμάρκετ.

Σ1- Όλα τα παραπάνω, λατρεύω το βιβλίο και θέλω να το περάσω και στο παιδί. Για απασχόληση, δημιουργικότητα και εκπαίδευση. Καθώς θεωρώ πως μέσα από την ανάγνωση και τη διασκέδαση ταυτοχρόνως, μέσα από αυτά που δείχνει το βιβλίο, που οι ήρωες είναι διάφορες μορφές, γίνονται ήρωες και περνάνε μηνύματα, είναι μία από τις καλύτερες μεθόδους εκπαίδευσης για το παιδί και ανάπτυξης της φαντασίας.

Σ3- Εννοείται ότι τα θεωρώ ως μέσο απασχόλησης και ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί. Τα βιβλία περνάνε πολλά μηνύματα, ακόμη κι εάν το βιβλίο δεν έχει αυτό τον σκοπό, μπορεί να αξιοποιηθεί όπως ο κάθε γονιός κρίνει ώστε να μπορέσει να περάσει μηνύματα που εκείνος θεωρεί σωστά, αξίες, ιδανικά κ.λ.π

Σ4- Ναι, για όλους αυτούς τους λόγους. Και για ψυχαγωγία και για να διευρύνει τη φαντασία του, για να μάθει να διαβάζει, για να μάθει λεξιλόγιο, για να ταξιδέψει, για να αναπτύξει τη φαντασία του, για όλους αυτούς του λόγους.

Σ5- Ως μέσο ψυχαγωγίας και εκπαίδευσης. Επειδή πολλές φορές... πως να το θέσω... είναι ανακουφιστικό και για τους γονείς ένα καλό βιβλίο, επειδή πολλές φορές θες να επικοινωνήσεις μερικά πράγματα με το παιδί, αλλά επειδή το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούμε είναι αρκετά συγκεκριμένο και περιορισμένο λόγω του ότι είναι η θέση μας τέτοια. Δηλαδή εγώ ως μαμά πολλές φορές το όχι, το μη, το καλύτερα αυτό, καλύτερα εκείνο. Ένα βιβλίο σου δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνείς με διαφορετικές λέξεις από εκείνες που χρησιμοποιείς με το παιδί σου κι επίσης σου δίνει τη δυνατότητα να εξηγήσεις στο παιδί σου πράγματα

βγάζοντας εσένα από τη θέση του να το εξηγήσεις εσύ κατευθείαν, αλλά και πολλές φορές σου δίνει και λύση σε κάποια πράγματα, αλλά και τροφή για σκέψη.

Σ9- Για όλα, απασχόλησης εννοείται για πολλές ώρες μέχρι και σήμερα. Ψυχαγωγία γελάει πολύ με την προσωποποίηση των ζώων και τα μεταφέρει και στη ζωή, λέει σαν τον αρκούδο είσαι, σαν τον λύκο. Η εκπαίδευση έρχεται νομίζω μέσα από τα δύο προηγούμενα που σας είπα. Σε πιο μικρή ηλικία, όταν μαθαίναμε τους αριθμούς τα γράμματα ήταν ίσως πιο εκπαιδευτικά, τώρα γίνεται πιο έμμεσα.

Σ13- Όλα αυτά, πλέον διαβάζει μόνος του και διαβάζει πάρα πολύ. Τον ψυχαγωγεί επειδή υπάρχουν αστείες ιστορίες, ταυτοχρόνως τον απασχολεί δημιουργικά και τρίτον περνάει εκπαίδευση, υπάρχουν κρυφά μηνύματα, ζητήματα και γνώσεις στο βιβλίο.

Όπως αναδεικνύεται, από τα παραπάνω παραθέματα και από το σύνολο των αποκρίσεων, οι γονείς υπογραμμίζουν τη σημασία του βιβλίου για ψυχαγωγία καθώς τα παιδιά συχνά γελούν, ταυτίζονται με τους ήρωες και τις προσωποποιήσεις των ζώων, ταυτόχρονα απασχολούνται δημιουργικά και καλλιεργούνται γλωσσικά και πνευματικά, αλλά και αναπτύσσουν το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο μέσα από υποβόσκοντα μηνύματα που πλάθονται στις πλοκές των βιβλίων. Έτσι, κύριας σημασίας κρίνεται το βιβλίο να προσφέρει ψυχαγωγία και διέγερση της φαντασίας κατά την απασχόληση του με αυτό. Η φαντασία και το νοερό ταξίδι αποτελούν ένα από τα καίρια πλεονεκτήματα του παιδικού βιβλίου για τους γονείς, οδηγώντας σε δρόμους μακριά από την ενήλικη πραγματικότητα αλλά την ίδια στιγμή γνωρίζοντας την με έμμεσο και αφηγηματικό τρόπο. Πέρα της ψυχαγωγίας, το βιβλίο αποτελεί πηγή γνώσης και ανάπτυξης του γλωσσικού κόσμου τόσο για το παιδί, όσο και τους γονείς από πολύ νεαρή ηλικία. Η παρουσία του βιβλίου ενισχύει λεξιλογικά τον κόσμο του παιδιού με λέξεις που ίσως να βρίσκονται μακριά από την καθημερινότητα του και που οι γονείς δεν χρησιμοποιούν κατά τις καθημερινές συζητήσεις με τα παιδιά τους. Η

γνωστική και η γλωσσική ανάπτυξη επιχειρείται από τους γονείς μέσω των βιβλίων. Επιπλέον, σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, που παρατέθηκαν συχνά η συμβολή του βιβλίου αποτελεί σημαντικό αρωγός στην προσέγγιση νέων θεμάτων ή δύσκολων για τους ίδιους προς αναφορά ή ανάλυση (...Επειδή πολλές φορές... πως να το θέσω... είναι ανακουφιστικό και για τους γονείς ένα καλό βιβλίο, επειδή πολλές φορές θες να επικοινωνήσεις μερικά πράγματα με το παιδί...).

Εν συνεχεία, φτάνοντας στην ολοκλήρωση της παρούσας θεματικής ενότητας, οι ερωτώμενες αποκρίθηκαν πως τα παιδιά τους έχουν μία πολύ καλή σχέση (ερ. 5) με το βιβλίο και πως έχουν συνάψει μία υγιή σχέση αγάπης με αυτό από πολύ μικρή ηλικία, ως κι αυτή των πρώτων μηνών της ζωής τους.

Σ1- Την κρίνω ως άριστη, καθώς η ίδια δεν ξέρει να διαβάζει, δημιουργεί δικές της ιστορίες και φαντασίες μέσα από τις εικόνες, το απολαμβάνει. Θεωρώ ότι προσφέρει ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα, όπως φαντασία, ανάπτυξη του λόγου, της γλώσσας, καλλιεργεί λεξιλόγιο, δίνει χαρά, διασκεδάσει, δημιουργεί προβληματισμούς. Στην ουσία του μεταφέρει πολιτισμό, του μεταφέρει γνώση μέσα από τη χαρά.

Σ2- Πολύ καλή, καταρχάς υπάρχει εκμάθηση μέσα από την ψυχαγωγία, μαθαίνει λέξεις που δεν χρησιμοποιεί, που δεν χρησιμοποιούμε στο σπίτι, βλέπει εικόνες και αναπαράγει η ίδια ιστορίες, προσπαθεί να κάνει ανάκληση άλλων ιστοριών που έχουμε πει μαζί, για επικοινωνία, πολλές φορές χρησιμοποιούμε τους διαλόγους εκτός των βιβλίων, δηλαδή στην καθημερινή μας επικοινωνία, πχ πως έκανε ο Λούκουλλος εκεί.

Σ9- Πάρα πολύ καλή! Τα λατρεύει. Τα αναζητά, τα τακτοποιεί, ξέρει ό,τι έχει παρόλο που είναι μικρούλα. Από πολύ μικρή μόλις μηνών της είχα πάρει βιβλία ή της έβαζα να ακούει ιστορίες ενώ κοιμόταν ή έτρωγε.

Σ12- Το αγαπάει πολύ, ζητάει κι άλλα συνέχεια. Έχει αγαπημένα και μη αγαπημένα. Προσφέρει σίγουρα διασκέδαση, γνώση και αλήθεια, φαντασία, βοηθάει στη γενική ανάπτυξη του. Έχουμε βιβλία για όλες τις ηλικίες, που τα διαβάζουμε διαφορετικά αρκεί να τα καταλαβαίνει.

Οι μητέρες ανέφεραν πως όλα τα παιδιά έχουν μία πολύ καλή σχέση με το βιβλίο εν γένει, αναφέροντας ότι προσφέρει συναισθήματα αγάπης και χαράς, αναζήτησης, φαντασίας, συναναγνώσεις γονέα-παιδιού, αναδημιουργίες και πολιτισμικές συναντήσεις.

Εν κατακλείδι, σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα, το βιβλίο αποτελεί για το παιδί μία κύρια πηγή φαντασίας, διασκέδασης, γνώσης και γνωριμίας με τον μακρόκομο της κοινωνίας. Τα παιδιά αγαπούν το βιβλίο ως αντικείμενο αλλά και ως ουσία έχοντας το ως συνοδοιπόρο σε όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης τους από τους πρώτους μήνες της ζωής, με παρότρυνση των γονέων τους. Αναδεικνύεται πως η σχέση βιβλίου παιδι ακολουθείται από ένα θετικό πρόσημο ως προς την ύπαρξη του και την παροχή πολύτιμων στοιχείων.

4.3 Θεματική Γ'- Επιρροές που δέχονται οι γονείς κατά την επιλογή παιδικών βιβλίων

Καθώς η παρούσα κοινωνία στην οποία ζουν και βιώνουν οι συμμετέχοντες στην έρευνα πλαισιώνεται από σημαντικούς παράγοντες επιρροής, σημαντικό είναι να γίνει λόγος για τις εν λόγω τυχούσες επιρροές ή συμβουλές που ενδέχεται να δέχονται κατά την αναζήτηση ή επιλογή ενός βιβλίου για τα παιδιά τους. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν ήταν ποικίλα και ορισμένες φορές παρατηρήθηκε μία σύγχυση μεταξύ του όρου συμβουλής και ειδικής βοήθειας, καθώς ορισμένοι γονείς πίστευαν πως η

συμβουλή προέρχεται από κάποιον ειδικό ή ειδήμων στα παιδικά βιβλία. Ωστόσο, στη διάρκεια της συζήτησης η ερευνήτρια επισήμανε πως είναι ελεύθερη η αναφορά για οποιαδήποτε συμβουλή και δεν αποτελεί μία ερώτηση εντοπισμού βοήθειας από κάποιον ειδικό στον τομέα των βιβλίων. Η ποικιλομορφία στις απαντήσεις παρουσίασε κοινά σημεία και ανέδειξε πως, οι γονείς συζητούν για τις επιλογές των βιβλίων για τα παιδιά τους, αναζητούν κριτικές σε ομάδες κοινωνικών δικτύων όπου βρίσκονται μέλη ή εκτός αυτών και επίσης συχνά συμβουλευόμαστε ή επηρεάζονται από τις απόψεις των εκπαιδευτικών που έχουν τα παιδιά τους στο σχολείο τους. Μόνο ένας γονέας απάντησε πως δε δέχεται βοήθεια ή συμβουλή για την επιλογή βιβλίων, ενώ οι υπόλοιποι 14 αποκρίθηκαν πως συζητούν με φίλους (9/14), απευθύνονται σε μία ομάδα για βιβλία που λειτουργεί στο Facebook (8/14) και έχει υποστηρικτικό χαρακτήρα στην οποία, όπως περιέγραψαν, τα μέλη του ανεβάζουν αποσπάσματα με φωτογραφίες ενός βιβλίου ή δηλώνουν θετική ή αρνητική κριτική για το περιεχόμενο ενός βιβλίου, όπως το θέμα, την έκταση, το λεξιλόγιο, την ηλικία κ.α. Επιπλέον, λόγος έγινε από τους 9/14 για τις κριτικές βιβλίων. Όπως ανέφεραν, πολύ συχνά αναζητούν βιβλία που είτε έχουν ακούσει πως έχουν καλή κριτική, είτε αναζητούν το βιβλίο στο διαδίκτυο για να εντοπίσουν κριτικές σχετικά με αυτό από άλλους γονείς, για να καταλήξουν εάν τελικά θα το επιλέξουν. Τέλος, λόγος έγινε επίσης για τη συμβολή των δασκάλων (4/14) και των βιβλιοπωλών (5/14). Συγκεκριμένα οι γονείς αδράχνουν συχνά την ευκαιρία για την επιλογή μίας θεματολογίας ή ενός βιβλίου από την χρήση του ή την αναφορά του στην τάξη. Συνήθως, το παιδί επιστρέφει στο σπίτι από το σχολείο και διηγείται τη θεματολογία, την αναφορά ή την χρήση ενός βιβλίου στο σχολείο, έτσι ο γονέας είτε επιλέγει να απευθυνθεί στο ίδιο το βιβλίο είτε σε κάποιο παρόμοιο επιλογής του με όμοια θεματολογία είτε ο ίδιος μαθητής ζητάει να το πάρουν στο σπίτι. Στη συνέχεια, φαίνεται πως η παρουσία των βιβλιοπωλείων αποτελεί ακόμη θεσμός

ανταλλαγής απόψεων για τους γονείς, αναφέροντας πως οι συμβουλές των ανθρώπων που εργάζονται ή διατηρούν το βιβλιοπωλείο της γειτονιάς τους είναι σημαντική και πολλές φορές την ενστερνίζονται.

Σ2- Μόνο από φίλους ή από συστάσεις και θα κοιτάζω να το πάρω. Όχι συχνά, αλλά έχει τύχει να συμβεί.

Σ4- Είχα επιχειρήσει να συμβουλευτώ ένα βιβλιοπωλείο, στον ... παραδείγματος χάρη όταν πήγαινα, αλλά σου λέει αυτός την πρόταση του αλλά μετά βλέπεις εάν ταιριάζει στο παιδί, εάν του αρέσει. Θα συμβουλευτώ ναί. Είμαι και σε μία ομάδα του Facebook που έχουν κουμπάρες μου με βιβλία που προτείνουν και θα δω κι εκεί.

Σ5- Η αλήθεια είναι πως μέχρι τώρα όχι, πέρα από το βιβλιοπωλείο. Η διαφορετικά με κάποια φίλη ή φίλο αλλά όχι τόσο στοχευμένα. Δεν έχω κάποιο φίλο ή φίλη που να έχει μεγαλύτερο παιδί και να τη ρωτήσω, αλλά ας πούμε βιβλιοπωλείο και φίλους.

Σ6- Όχι, συνήθως, συμβουλευόμαι κάποιον που δουλεύει στο βιβλιοπωλείο και θα μου προτείνει μερικές θεματολογίες, αλλά όχι κάποιον ειδικό ή άλλο.

Σ7- Όχι.

Σ9- Τυχαία θα συμβουλευτώ. Θα ακούσω κάτι και θα το τσεκάρω πρώτα εάν μου αρέσει και εάν θα αρέσει στην ίδια. Μιλάω με φίλους ή σε ομάδες εκπαιδευτικών και βιβλίων στο διαδίκτυο. Συχνά κοιτάζω και κριτικές βιβλίων από άλλου γονείς σε πλατφόρμες για βιβλία.

Σ10-Ναι, είμαι σε μια ομαδούλα για παιδικά βιβλία, τα κοιτάζω αυτά και πολλές φορές τα συμβουλευόμαι. Μία σελίδα στα κοινωνικά δίκτυα.

Σ12- Φίλους και δασκάλους, συζητάμε και με τον σύζυγο μερικές φορές. Η αδερφή μου επίσης με επηρεάζει που έχει κόρη μεγαλύτερη, κοιτάζω και σε ομάδες αλλά δε συμφωνώ πάντα.

4.3.1 Υπάρχουν κακά βιβλία;

Στην παρούσα υποενότητα θα παρουσιαστούν οι αντιλήψεις των γονέων αναφορικά με την παρουσία κακών βιβλίων στην βιβλιογραφία που έχουν συναντήσει. Η οικεία

ερώτηση τέθηκε στους γονείς διερευνητικά και με σκοπό την κριτική τους σκέψη και την στάση τους απέναντι στα βιβλία που έχουν διαβάσει με τα παιδιά τους ή και οι ίδιοι ως παιδιά. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες απάντησαν αρχικά ότι δεν υπάρχουν κακά βιβλία (14/15), ενώ στη συνέχεια πρόσθεσαν στοιχεία στην απάντηση τους που υπογράμμιζαν κάποια χαρακτηριστικά σε βιβλία που δεν τους άρεσαν. Ειδικότερα, ανέφεραν πως η άποψη για ένα καλό ή κακό βιβλίο, όπως εν γένει χαρακτηρίζεται, είναι υποκειμενική (9/15). Επιπρόσθετα, 3 συμμετέχοντες ανέφεραν πως μη κατάλληλα βιβλία αποτελούν τα κακογραμμένα για εκείνους βιβλία ή με αναφορές σε στερεότυπα 2/15, ενώ 2/15 ανέφεραν πως δεν προτιμούν τα βιβλία από ένα συγκεκριμένο δημοφιλή συγγραφέα παιδικών βιβλίων. Όλες οι παραπάνω αποκρίσεις ήρθαν συθέμελα με την αρχική απάντηση των γονέων πως δεν υπάρχουν για εκείνους κακά βιβλία, χωρίς την παρέμβαση της ερευνήτριας. Συνεπώς, συμπεραίνεται πως οι γονείς δεν χαρακτηρίζουν ένα βιβλίο κακό με μεγάλη άνεση, αλλά ότι ορισμένα βιβλία αποτελούν υποκειμενικής κριτικής και ότι έχουν στοιχεία που δε θα επέλεγαν.

Σ1- Κακά βιβλία δεν ξέρω εάν υπάρχουν, και εάν μπορώ να βάλω την ταμπέλα κακό βιβλίο και καλό βιβλίο. Ξέρω πως υπάρχουν κάποια βιβλία που δε θα τα επέλεγα, με κάποιο παράδειγμα, δε θα επέλεγα πια παλιά βιβλία των αδελφών Γκριμ που έχουν πολλά στερεότυπα, έμφυλα και σεξιστικά, μοιραία για εκείνη την εποχή, χωρίς να κρίνω ή να βάζω την ταμπέλα του κακού βιβλίου. Απλά, δεν είναι στις προτεραιότητες μου και ποτέ δε θα είναι.

Σ2- Εντάξει, το κάθε βιβλίο έχει κάτι να σου δώσει. Ωστόσο, κάποια βιβλία είναι περισσότερα εύστοχα και κάποια όχι τόσο. Έπειτα είναι στην υποκειμενική κρίση του καθενός, πχ ένα βιβλίο που δεν άρεσε ούτε σε εμένα, ούτε στο σύζυγό μου είναι το «Να μ' αγαπάς για πάντα», το οποίο έχει πολύ καλές κριτικές άμα ψάξεις στο Ίντερνετ, αλλά εμείς κρίναμε ότι η μητέρα τρέφει συνέχεια την ανασφάλεια του παιδιού. Ένα βιβλίο που δεν έχει κάτι.

Σ5- Πιστεύω ότι υπάρχουν κακογραμμένα βιβλία, αλλά πιστεύω σε όλους τους κλάδους. Κακογραμμένα βιβλία ναι, με κακά βιβλία όχι. Υπάρχουν βιβλία με κακή πρόθεση ναι από πίσω.

Σ11- Κακά, δε θα το έλεγα. Όλα τα βιβλία κάτι έχουν να δώσουν. Ειδικά στα παιδικά βιβλία δεν έχω κάτι να πω. Στα ενήλικα ίσως να τα απέρριπτα. Στα παιδικά βιβλία, δε νομίζω ότι υπάρχει θεματολογία που να μην ανταποκρίνεται στην ηλικία τους ή να μην είναι κατάλληλο και θα το απέρριπτα. Δεν ξέρω τι να πω.

4.4 Θεματική Δ'- Το βιβλίο ως μέσο προσέγγισης κοινωνικών ζητημάτων

Τα μικρά παιδιά εισέρχονται στην κοινωνία των κοινών με την εισαγωγή τους στην προσχολική εκπαίδευση. Με την έξοδο τους από το οικογενειακό πλαίσιο και τις συνθήκες γονικής φροντίδας τα παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με το μικροεπίπεδο του σχολείου, το οποίο πολλές φορές αναδεικνύει την ποικιλομορφία της κοινωνίας, τα ζητήματα που συντρέχουν σε αυτήν και με τα μέλη της, καθώς και τους διαχρονικούς προβληματισμούς που απασχολούν τον άνθρωπο με την εισαγωγή του στο μακρόκοσμο της κοινωνίας. Έτσι, πέρα από τα κριτήρια επιλογής των γονέων που εντοπίζονται στα δεδομένα της έρευνας για ένα παιδικό βιβλίο, επιχειρήθηκε να διερευνηθεί η θεματολογία των βιβλίων και η σύνδεση τους με την κοινωνία, τους ατομικούς και συλλογικούς προβληματισμούς. Μέσα από τις ερωτήσεις 13, 14, 15 και 16 του οδηγού συνέντευξης θα παρουσιαστούν τα δεδομένα για τη σύζευξη του παιδικού βιβλίου και της κοινωνίας με τις επιλογές των γονέων για τους παιδιά τους. Επιπροσθέτως, μέσα από τη συζήτηση που εξελίχθηκε για τον εντοπισμό τυχόν βιβλίων αναδείχθηκε πως οι σημερινοί γονείς επιθυμούν την γνωριμία των παιδιών με τους σύγχρονους προβληματισμούς, τις κοινωνικές μεταβολές και την προετοιμασία τους για την εισαγωγή τους στην κοινωνία των «μεγάλων».

4.4.1 Θεματολογία Βιβλίων

Κατά τη διαδικασία της συνέντευξης επιλέχθηκε μία ερώτηση διερεύνησης σχετικά με τις θεματολογίες που απασχολούν τα βιβλία που επιλέγουν οι γονείς για τα παιδιά τους. Οι θεματικές που εκμαιεύθηκαν ήταν πολυάριθμες και δύσκολο να καταμετρηθούν σε ποσοστό, καθώς ο κάθε συμμετέχοντας ανέφερε πάνω από μία θεματική και διαφόρου τύπου. Εντούτοις, εν πολλοίς, αναφέρθηκαν κυριότερα οι παρακάτω θεματικές με πιο συχνή αναφορά στην οικογένεια, τη φιλία, την αγάπη και τα ζώα και δευτερεύουσες θεματικές όπως τη φύση, το μυστήριο, την κλασική λογοτεχνία, την ειρήνη και τον πόλεμο, το σεβασμό, την αξιοπρέπεια, την ηθική, τα συναισθήματα, τον κορονοϊό, τον θάνατο, το διάστημα και τους πλανήτες, το περιβάλλον, τη μετανάστευση, τη διαφορετικότητα, την ομοφυλοφιλία, το σεβασμό, την ισότητα, την αποδοχή και λοιπά εκπαιδευτικά βιβλία. Παρόλο που οι συμμετέχοντες δεν είχαν παιδιά κοινής ηλικίας αλλά η συνολική ηλικιακή ομάδα των παιδιών στα οποία απευθύνονται τα βιβλία ήταν από 3-9 ετών, οι θεματολογίες που απασχολούν τα βιβλία παρουσίασαν κοινά σημεία. Εν κατακλείδι, η ηλικιακή ομάδα δεν αποτελεί πάντα ανασταλτικός ή ενισχυμένος παράγοντας για την επιλογή θεματολογίας, αλλά οι προσωπικές αντιλήψεις και οι στόχοι των γονέων.

Σ1- Έχει να κάνει με τη διαφορετικότητα, την ισότητα, φύση, αγάπη, σεβασμό, αποδοχή, αξιοπρέπεια που πρέπει να έχουμε όλοι.

Σ2- Πχ τώρα τα Χριστούγεννα επιλέγω χριστουγεννιάτικα, λόγω εορτών, το καλοκαίρι αντίστοιχα, άρα μία θεματική είναι οι εποχές. Άλλη θεματική είναι αυτή που την ενδιαφέρει τη στιγμή, πχ ζώακια, χρώματα ανάλογα με το τι μαθαίνει.

Σ5- Ναι, μέχρι τώρα έχω επιλέξει σε αυτήν τη φάση που είναι ο Π., στα 5, έχει πολύ περιέργεια για το ανθρώπινο σώμα, για την αναπαραγωγή, για το πως συλλαμβάνονται τα παιδιά, για το πως είναι ένα ζευγάρι ομοφυλόφιλο και για το εάν και πως κάνουν παιδιά, πως βγαίνουν τα παιδιά, πως μπαίνει ο σπόρος στο ωάριο. Είμαστε σε αυτή τη διαδικασία και βρισκόμαστε σε αυτά τα βιβλία.

Σ10- Έχουμε πάρει βιβλία για μαθηματικά και αριθμούς, Τώρα που είναι 4 πήρα βιβλία με δραστηριότητες για την γραφή, έχουμε πάρει βιβλία για την μουσική, που την αγαπάει. Έχουμε πάρει αρκετά ξενόγλωσσα βιβλία επειδή της μιλάω στα γαλλικά.

Σ12- Φιλία, οικογένεια, συνήθειες, χώρες, ο κόσμος, ο ουρανός, τα παιδιά, θάνατος, ειρήνη, μετανάστευση... Αυτήν την περίοδο διαβάζουμε ένα για την αγάπη προς τα ζώα και την φροντίδα τους.

4.4.2 Βιβλία και Κοινωνικά Ζητήματα

Στην παρούσα υποθεματική ενότητα θα παρουσιαστούν οι σκέψεις των γονέων για την επιλογή βιβλίων που συνδέονται με τα κοινωνικά ζητήματα και αφορούν την σύγχρονη κοινωνία. Τα δεδομένα παρουσιάζονται ομαδοποιημένα καθώς το σύνολο των ερωτήσεων που προκύπτουν αυτή την υποθεματική ενότητα δίνουν πολλά δεδομένα που συχνά επικαλύπτονται.

Μέσα από τη συζήτηση αναδείχθηκε πως οι γονείς στην προσπάθεια τους να παρουσιάσουν την κοινωνία και τα ζητήματα που συντρέχουν σε αυτή, εισάγουν ή συζητήσουν σχετικά με αυτά μέσα από τα παιδικά βιβλία. Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως όλοι οι γονείς παρουσιάζουν στα παιδιά τους τη μεταβλητότητα και τη ρευστότητα της κοινωνίας και πως συχνά θεωρούν το βιβλίο ως σημαντικό αρωγό σε αυτήν τους την προσπάθεια. Επίσης, καθώς στο σύνολο των συμμετεχόντων αποτελεί

γονεϊκός πληθυσμός που έρχεται σε επαφή με βιβλία, συναντήθηκε μεγάλη μερίδα γονέων που ασχολείται ενεργά με την εισαγωγή του όρου της διαφορετικότητας και της αποδοχής της στο παιδικό πληθυσμό. Επίσης, καθώς το δείγμα του πληθυσμού είναι απόφοιτοι ανώτερης εκπαίδευσης, ίσως θα μπορούσε να υπογραμμιστεί και μία σύνδεση του μορφωτικού επιπέδου με τις προσπάθειες για εφαρμογή μίας θετικής σχέσης μεταξύ βιβλίου-παιδιού και κοινωνίας-παιδιού.

Αναλυτικότερα, στην η πλειοψηφία των γονέων επιλέγουν βιβλία για τη διαφορετικότητα (13/15,) καθώς αναφέρθηκε ως όρος από τους περισσότερους συμμετέχοντες, την αλληλεγγύη, τον σεβασμό, την ισότητα και τον ρατσισμό, τις κοινωνικές σχέσεις, τη συμπεριφορά, το φύλο και τις διάφορες μορφές οικογένειας. Καθώς ο όρος της διαφορετικότητας αγγίζει πολλές πτυχές και εκτείνεται σε ζητήματα όπως το σεβασμό, την αποδοχή και την αλληλεγγύη, παρατηρήθηκε πως συχνά αναφέρθηκε στο πλαίσιο των παραπάνω όρων και πολλές φορές θεματικών βιβλίων. Επίσης, βιβλία με παρόμοιες θεματικές προσελκύουν τα μικρά παιδιά διότι στο περιβάλλον που βιώνουν συνδιαλέγονται με μικρούς και μεγάλους ανθρώπους που φέρουν διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Ιδιαίτερης σημασίας είναι να αναφερθεί πως ορισμένοι γονείς προσπαθούν να προσεγγίσουν την ετερότητα στο πλαίσιο της οικογένειας. Παρόλο που οι ίδιοι, σύμφωνα με τα δημογραφικά δεδομένα, αποτελούν μορφές πυρηνικής οικογένειας κατά το πλείστο, επιχειρούν να παρουσιάσουν και τις άλλες μορφές οικογένειας με τη βοήθεια του βιβλίου, όπως τις οικογένειες με γονείς δυο ίδιων φύλων, τις μονογονεϊκές κ.α.

Σ1- Έχει να κάνει με τη διαφορετικότητα, την ισότητα, φύση, αγάπη, σεβασμό, αποδοχή, αξιοπρέπεια που πρέπει να έχουμε όλοι.

Θα μπορούσα να πω κάποια βιβλία που αφορούν την διαφορετικότητα. Ορισμένοι τίτλοι είναι «Η Εύη που όλο χορεύει και χορεύει», «Το μακρινό ταξίδι του Αιμίλιου», «Ο σκύλος ο Τράμ», «Ο Έλμερ» παλιό βιβλίο που όμως κάτι δίνει για την διαφορετικότητα. Άλλο δε μου έρχεται εύκολα.

Σ3- ...γενικότερα επιλέγω βιβλία με τέτοια θέματα, να περνάνε μηνύματα. Ενδεχομένως εάν βλέπουμε ένα παιδάκι που είναι μόνο του να το προσεγγίζουμε ή εάν είναι στεναχωρημένο, να εκφράζουμε τα συναισθήματα μας.

Θυμάμαι μερικά, θυμάμαι «Η αόρατη», τον «Φεγγαροσκεπαστή», του Τριβιζά την «Φρικαντέλλα» που διαβάσαμε πρόσφατα, είχε βέβαια ένα διαφορετικό κοινωνικό μήνυμα- ήταν και λίγο αστειό αυτό.

Σ10- Ναι, έχουμε πάρει βιβλία για τη διαφορετικότητα, βέβαια. Δεν έχουμε πάει ακόμη όμως σε ζητήματα φύλου. Μόνο για την διαφορετικότητα. Αυτό, είναι πολύ μικρή ακόμη.

Σ13- Ναι, εάν εννοείτε για την οικογένεια, έχουμε μιλήσει με ένα που είναι στα δικά μου γούστα λέγεται «Το πιο μεγάλο βιβλίο για την οικογένεια», που μιλάει για κοινωνικά πρότυπα γενικότερα. Έχουμε πάρα πολλά για την διαφορετικότητα και εστιάζουμε σε αυτό πολύ. Το ξέχασα. Μας πρότεινε κι ένα το σχολείο και το πήραμε και του άρεσε. Σωστά. Του σχολείου ήταν «Το κάτι άλλο», σε τέτοιο στυλ έχουμε κι άλλα, το πιο πρόσφατο ήταν «ο Woolfy», έχει κι αυτό τέτοιο, είναι μισός λύκος και μισός πρόβατο. Μετά μου άρεσε πολύ ο Νόι και η Φάλαινα, όπου λείπει η μαμά, είναι φτωχοί. Μου άρεσε όπως το παρουσιάζει και μου άρεσε πολύ και η εικονογράφηση(...)

Σ15- Ναι, μερικές φορές. Έχουμε διαβάσει για την διαφορετικότητα, με τον δράκο Δελκάρ και μιλήσαμε γι' αυτό το θέμα. Τώρα έχουμε παραγγείλει για την οικογένεια «Το μεγάλο βιβλίο της οικογένειας»

- Σ4- *Ναι, έχουμε διαβάσει. Τον «Ελμερ» το ελεφαντάκι εάν θυμάμαι καλά, μία άλλη ιστοριούλα με ένα κοριτσάκι που ήταν σε αναπηρικό καροτσάκι αλλά δε θυμάμαι τον τίτλο, τον «Τριγωνοψαρούλη», τώρα άλλα δε μου έρχονται στο μυαλό.*
- Σ5- *Για να είμαι ειλικρινής, είχαμε πάρει ένα βιβλίο που έλεγε βρισκόμαστε εδώ και έδειχνε τη Γη. Είναι ωραίο βιβλίο επειδή δε δείχνει στοχευμένα το πόσο διαφορετικοί είναι άνθρωποι, αλλά μιλάει για το πόσες αντιθέσεις υπάρχουν στο σύμπαν και στη Γη, πόσα διαφορετικά ζώα, πόσα διαφορετικά τοπία και πόσο διαφορετικοί είναι οι άνθρωποι μέσα σε αυτά να. Αλλά πιο στοχευμένα δεν έχω συμβουλευτεί κάποιο βιβλίο για αυτά. Πιο πολύ βιωματικά το έχω συζητήσει με τον Πρόδρομο, δηλαδή από γεγονότα ή προσωπικά.*

Όπως παρουσιάστηκε, οι γονείς φαίνεται είναι ένθερμοι υποστηρικτές της ανάδειξης της διαφορετικότητας και της πολυμορφίας μέσα από τα βιβλία και ενδιαφέρονται να συνδέσουν τα παιδιά τους με το κοινωνικό εύρος της στη σύγχρονη κοινωνία. Στο παράρτημα παρουσιάζονται οι τίτλοι των βιβλίων που αναφέρθηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

4.5 Θεματική Ε' - Η σχέση των γονέων με τα βιβλία

Σε αυτήν την ενότητα παρουσιάζεται η σχέση των γονέων με τα βιβλία. Η συγκεκριμένη θεματική δημιουργήθηκε με σκοπό τον εντοπισμό ή μια πιθανή σύνδεση των εμπειριών των γονέων με την ανάγνωση ή τα βιβλία, όταν ήταν παιδιά ή νεότεροι ηλικιακά, με αυτήν των παιδιών τους σήμερα. Παρόλο που σήμερα όλοι οι γονείς αναζητούν βιβλία για τα παιδιά τους και διαβάζουν και οι ίδιοι μαζί τους, από τους 15 συμμετέχοντες οι 9/15 απάντησαν πως δε διάβαζαν ή διάβαζαν πολύ λίγο ως παιδιά.

Ορισμένοι από τους γονείς αιτιολόγησαν την απάντησή τους και πως συχνά οι λόγοι ήταν οικονομικής φύσεως και αδυναμίας προσέγγισης μίας βιβλιοθήκης. Συνεπώς ορισμένοι δεν είχαν πρόσβαση σε βιβλία, λόγω απόστασης, κόστους, απουσίας μίας δανειστικής βιβλιοθήκης στην περιοχή τους ή κάποιας άλλης αιτίας. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ανέφεραν πως διάβαζαν, με τη μητέρα τους ή μόνοι τους, δανείζονταν βιβλία από τις βιβλιοθήκες της γειτονιάς τους, της πόλης τους ή του σχολείου.

Ερ. 17- Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Σ1- Ως παιδί διάβαζα πολύ λίγα. Οι συνθήκες που μεγάλωσα δεν ήταν πολύ καλές για να έχουμε πρόσβαση σε βιβλία, ούτε και οι γονείς μου. Όταν ήμουν πιο μεγάλη και είχα κάποιες πληροφορίες, τα διάλεγα με βάση τον συγγραφέα και τι ήταν αυτό που έλεγε. Μου άρεσαν τα βιογραφικά και μυθιστορήματα.

Σ5- Δυστυχώς, καθόλου.

Σ7- Εγώ; Ναι, ναι. Τα επέλεγα περισσότερο με βάση τη δημοφιλότητα τους, τους γνωστούς συγγραφείς και ήταν κυρίως κοινωνικού περιεχομένου.

Σ10- Όχι, στην τόσο μικρή ηλικία όπως της κόρης μου, δε θυμάμαι κιόλας να πω την αλήθεια. Μετά με θυμάμαι να διαβάζω, είχε ανοίξει στην τότε γειτονιά μου μία φοβερή δανειστική βιβλιοθήκη το Βαφοπούλειο, ένα φοβερό πνευματικό κέντρο, που είχε δική του μόνο παιδική βιβλιοθήκη. Εκεί βγάλαμε τη δική μας κάρτα δανεισμού και πηγαίναμε εκεί, μόνοι μας τα παιδάκια κι εκεί άρχισα να διαβάζω βιβλία. Δε θυμάμαι πως τα επέλεγα, ξεφύλλιζα λίγο το περιεχόμενο. Α, θυμάμαι ότι διάβαζα Άλκη Ζέη, Ζωρζ Σαρρή, μία σειρά της Εντιθ Πλάιτον, μία σειρά με περιπέτειες μικρών παιδιών.

Σ12- Εγώ όχι και πολλά δυστυχώς, δεν μπορούσαν οι γονείς μου. Ευτυχώς όμως πήγαινα σε στέκι του παιδιού και διάβαζα στο θεατρικό παιχνίδι. Το διασκεδάζα πολύ, μου άρεσαν τα βιβλία με ζώα και αγάπη, του Τριβιζά επίσης κάναμε θεατρικά.

Σ15- Εγώ ναι, διάβαζα κι ακόμη διαβάζω. Μικρή μου τα επέλεγαν οι γονείς μου, και δε θυμάμαι ακριβώς πως το επέλεγα. Τώρα μου αρέσουν τα αστυνομικά και διαβάζω κυρίως αυτά.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο τον εντοπισμό των κυριότερων κριτηρίων που αναγνωρίζουν οι γονείς κατά την επιλογή παιδικών βιβλίων. Υπό αυτό το πρίσμα διερευνήθηκε ποιοτικά ο τρόπος με τον οποίο οι γονείς στοχάζονται τα στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη όταν επιλέγουν αφηγηματικά βιβλία για να διαβάσουν με τα παιδιά τους. Οι συνεντεύξεις αποκάλυψαν ότι οι γονείς λαμβάνουν υπόψη διάφορες πτυχές όταν επιλέγουν βιβλία, που σχετίζονται με τις δικές τους προτιμήσεις και πτυχές που σχετίζονται με τα παιδιά τους και τα στοιχεία των βιβλίων. Στο πλαίσιο της ίδιας έρευνας επιχειρήθηκε να διερευνηθούν και τα στοιχεία που εντοπίζουν τα παιδιά ως ελκυστικά σε ένα βιβλίο, από τη ματιά των γονέων, αλλά και η θεματολογία που απασχολεί στις επιλογές παιδικών βιβλίων από τους γονείς. Με τη βοήθεια των συνεντεύξεων προέκυψαν ορισμένες θεματικές και υποθεματικές από τις συνεντεύξεις των γονέων, δείχνοντας μια ποικιλία στοιχείων που στοχάζονται οι γονείς σχετικά με τα παιδικά βιβλία, συμπεριλαμβανομένων της θεματολογίας των βιβλίων, των εικονογραφήσεων, της γλώσσας και της καταλληλότητας στο περιεχόμενο ενός βιβλίου. Η θεματολογία αποτέλεσε το κυριότερο χαρακτηριστικό καθώς μέσω αυτής οι γονείς προσεγγίζουν διάφορα αναγνώσματα και οδηγούνται στην εξερεύνηση της παιδικής λογοτεχνίας (Kumschick et al., 2014). Επίσης, επισημάνθηκε πως τα παιδιά συγκρατούν τη θεματολογία τους κάθε βιβλίου και αναγνωρίζουν τις ιστορίες μέσω της συνανάγνωσης με τους γονείς τους, εξασκώντας τις αφηγηματικές δεξιότητες του νου (Batic & Haramija, 2015; Haramija & Batic, 2013). Το ρεπερτόριο θεματολογιών είναι ποικίλο στα βιβλία (Kumschick et al., 2014). που επιλέγουν συμπεριλαμβάνοντας θεματολογίες οικείες στα παιδιά που τους προκαλούν μία αυξανόμενη επιθυμία για ανάγνωση και άλλες θεματολογίες όπως πολιτισμικές και κοινωνικές καταστάσεις που συνδέονται με την κοινωνική ισότητα και τα μέλη κοινωνικοπολιτισμικών ομάδων

(Μάγος, 2020· Τσιλιμένη, 2020)., θεματικές που προκαλούν έντονο συναισθηματισμό και με τις οποίες οι μαθητές έχουν λίγες ή καθόλου προηγούμενες γνώσεις (Πολίτη, 2018). Η αξιοποίηση αυτών των αναγνωστικών πόρων μπορεί να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα στην προώθηση της έννοιας της πολιτισμικής ποικιλομορφίας στα μικρά παιδιά και να αποτελέσει το θεμέλιο για τη δόμηση μιας θετικής σχέσης μεταξύ παιδιού και βιβλίου. Παρόλο που ενδεχομένως να μην έχουν όλοι οι γονείς τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες για να προσεγγίσουν τις κοινωνικές καταστάσεις που αντικατοπτρίζουν την σύγχρονη κοινωνία, παρατηρήθηκε πως επιχειρείται η γνωριμία αυτής μέσω των βιβλίων. Έρευνες έχουν αποκαλύψει ότι τα εικονογραφημένα βιβλία μπορούν να παρέχουν ένα αποτελεσματικό πλαίσιο από το οποίο τα παιδιά μπορούν να μάθουν να κατανοούν τις απόψεις, τα συναισθήματα και τις σκέψεις των άλλων (Tekin & Tekin, 2006). Σχεδόν όλοι οι γονείς σε αυτή τη μελέτη λαμβάνουν υπόψη τον σκοπό τους στην ανάγνωση όταν επιλέγουν βιβλία για να διαβάσουν στα παιδιά τους. Η πλειονότητα των γονέων θεωρεί ότι η μετάδοση ενός ηθικού ή μηνύματος αποτελεί μέρος του σκοπού τους στην κοινή ανάγνωση, και κατά συνέπεια επιλέγουν βιβλία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αυτή τη λειτουργία. Οι γονείς στην παρούσα έρευνα επέδειξαν στο σύνολο επίγνωση και ευαισθησία απέναντι στο παιδί τους όταν επιλέγουν βιβλία που θα μοιραστούν, στοιχείο που αναδείχθηκε από τα δεδομένα των συνεντεύξεων. Εντούτοις, ορισμένοι γονείς επιθυμούν να συνδέσουν τα παιδιά με λιγότερο, μέχρι και σήμερα, βολικά μηνύματα, εισάγοντας θεματολογίες όπως ο θάνατος, ο πόλεμος, η απώλεια, το διαζύγιο, η ομοφυλοφιλία κ.α (Kucirkona, 2019,), γεγονός που κρίνεται ως ενθαρρυντικό όσον αφορά τη δημιουργία νέων πολιτών με κριτική σκέψη και σφαιρική αντίληψη (Kumschick et al., 2014; Jiang, 2019 ; Ντολάντζα, 2008; Χριστοφιδέλλη, 2016; Wagner, 2017)

Με την αποδελτίωση των δεδομένων παρουσιάστηκαν συγκλίνουσες απόψεις αναφορικά με τα κυριότερα χαρακτηριστικά με την ιδιαίτερη διαφορά της επικέντρωσης στην εικόνα από την πλευρά των παιδιών, σύμφωνα με τους γονείς. Η εικόνα αδιαμφισβήτητα προσελκύει μικρούς και μεγάλους αναγνώστες, έτσι κατά τη συλλογή δεδομένων φάνηκε πως οι γονείς επικεντρώνονται συχνά σε αυτήν, καθώς γνωρίζουν πως επιδέχεται αποδοχής ή απόρριψης από τον μικρό αναγνώστη αλλά και από τους ίδιους. Σύμφωνα με μελέτες τα παιδιά προσχολικής ηλικίας εντοπίζεται ότι προτιμούν πολύχρωμα εξώφυλλα βιβλίων (Serafini, 2014) με εικόνες που τους είναι οικείες (Danko-McGhee & Slutsky, 2011), ενώ τα παιδιά της πρώτης και τρίτης δημοτικού προτιμούν εικόνες που είναι ταυτόχρονα ρεαλιστικές και φωτεινές (Brookshire et al., 2002). Καθώς τα παιδιά μαθαίνουν περισσότερο για τα βιβλία καθώς μεγαλώνουν και ωριμάζουν, ανταποκρίνονται διαφορετικά σε διαφορετικούς τύπους εικονογράφησης (Batic & Haramija, 2015; Haramija & Batic, 2013). Παρόλο που το ηλικιακό εύρος των παιδιών των συμμετεχόντων ήταν μεταξύ 3-9 ετών, η εικόνα διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο και για τους δύο πληθυσμούς (Serafini, 2014), σύμφωνα με τους γονείς. Επακολούθως, το βιβλίο αποτελεί για τον γονέα φορέας γνώσεων και μάθησης, όχι μόνο λεξικολογικά και γλωσσικά, όπως επισημάνθηκε από τους ίδιους, αλλά και κοινωνικά (Kucirkona, 2019). Ένας σημαντικός όγκος έρευνας υποστηρίζει τη χρήση της κοινής ανάγνωσης βιβλίων για την προώθηση των δεξιοτήτων γλώσσας και γραμματισμού των παιδιών (Chararro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017) και τον τρόπο που τα ποικίλα και πολυάριθμα γλωσσικά στοιχεία μπορούν να προάγουν τη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών (Houston-Price et al. 2014; Horst and Houston - Price, 2015). Αναφέρθηκε πως η ποιότητα του βιβλίου και η ηλικιακή του καταλληλότητα απασχολεί σημαντικά του γονείς, καθώς οι ίδιοι επιθυμούν μία

ταυτόχρονη εξέλιξη νοητικού και γλωσσικού επιπέδου (Kucirkona, 2019) και συνεπώς αποτελεί ένας από τους κύριους στόχους τους όταν αφηγούνται ή διαβάζουν με τα παιδιά τους ένα βιβλίο. Ορισμένες μελέτες έχουν διερευνήσει τις σχέσεις μεταξύ των πεποιθήσεων ή των στόχων των γονέων σχετικά με τον γραμματισμό και το περιβάλλον εγγραμματισμού στο σπίτι (Milburn, et al., 2014; Nowak and Evans, 2013). Σύμφωνα με τους Weigel et al. (2006) οι μητέρες που πίστευαν πιο έντονα στην ανάληψη ενεργού ρόλου στην ανάπτυξη του γραμματισμού των παιδιών τους είχαν ένα πιο εμπλουτισμένο περιβάλλον παιδείας στο σπίτι και παρείχαν περισσότερες ευκαιρίες γραμματισμού στα παιδιά τους (Aram & Aviram-Brill, 2009; Aram & Saphira, 2012). Στη παρούσα έρευνα το σύνολο των συμμετεχόντων αφορούσαν μητέρες. Έτσι, αναδεικνύεται πως όλες οι μητέρες είχαν εμπλουτισμένο το περιβάλλον (Aram & Aviram-Brill, 2009; Aram & Saphira, 2012) που σχετίζεται με τον γραμματισμό και την αφηγηματική διαδικασία. Οι περισσότερες περιέγραφαν δραστηριότητες συνανάγνωσης σε κάθε ευκαιρία κοινού ελεύθερου χρόνου (Batic, 2021; Chararro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017) και ποικίλους πόρους για γραμματισμό μέσα από τα βιβλία. Η διαδικασία του γραμματισμού από τις μητέρες προηγείται της ψυχαγωγίας, η οποία αποτελεί έναν παράγοντα σημαντικό κατά την επιλογή βιβλίων, όχι όμως ο κυριότερος.

Τελικά, οι συμμετέχοντες γονείς ενδιαφέρονται ουσιαστικά για τη σχέση του παιδιού με το βιβλίο, ωστόσο φαίνεται πως το παρόν δείγμα ακολουθεί περισσότερο τις προσωπικές του προτιμήσεις για αναγνώσματα (Wagner, 2017), γεγονός το οποίο καθιστά ορισμένες φορές τις φωνές των παιδιών παραμερισμένες, την ψυχαγωγία δευτερεύουσα εκθειάζοντας την γνωσιακή και μαθησιακή διαδικασία που εμφιλοχωρείται στα παιδικά βιβλία και αναγνώσματα. Εντούτοις, όλες οι μητέρες που

συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα κατέδειξαν πως μένουν ενημερωμένες για τη θέση του βιβλίου στο σύγχρονο κόσμο και πως το ίδιο αποτελεί για εκείνες ένα σημαντικό εργαλείο στην καθημερινή δημιουργική απασχόληση των παιδιών τους, με τα ίδια όπως αναφέρουν να το απολαμβάνουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Περνώντας στο τελευταίο στάδιο της παρούσας έρευνας, ενδιαφέρον σημειώνεται στη σύνδεση των δεδομένων που παρουσιάστηκαν με εκείνα προηγούμενων ερευνών που μελέτησαν παρόμοια ζητήματα ή πολύ κοντινά, καθώς μία αυτούσια μελέτη ή παρόμοια μελέτη δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα. Κατά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση η ερευνήτρια μελέτησε εκτενώς την εγχώρια αλλά και διεθνή βιβλιογραφία που συνδεόταν με το θέμα υπό διερεύνηση και τα κατά επέκταση τα υπό ερωτηθέντα ερευνητικά ερωτήματα.

Αρχικά, θα πρέπει να αναφερθεί πως το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν μητέρες παρόλο πραγματοποιήθηκε μία επαναλαμβανόμενη προσέγγιση των πατέρων για συμμετοχή, αλλά χωρίς ανταπόκριση. Ωστόσο, αποφάνθηκε μέσα από τα συλλεγμένα δεδομένα πως επί το πλείστο είναι οι μητέρες οι οποίες συμμετέχουν στην αφήγηση και συνανάγνωση με τα παιδιά τους, με μερικές αναφορές στους πατέρες, κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται σε πλήθος ήδη υπάρχουσών μελετών (Aram & Aviram-Brill, 2009; Aram & Saphira, 2012; Chou & Chang, 2015; Terry, 2011).

Αναφορικά με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα ερευνητικό ερώτημα, «Ποια είναι τα κυριότερα κριτήρια για την επιλογή βιβλίων από τους γονείς;», διαφάνηκε μέσα από το σύνολο των συνεντεύξεων πως οι γονείς διαλέγουν ως κυριότερα κριτήρια το θέμα (Tekin & Tekin, 2006), την εικονογράφηση (Παπαευθυμίου, 2021), το μήνυμα (Bergman Deitcher, et al., 2019) και εάν είναι καλογραμμένο με κατάλληλο λεξιλόγιο για το ηλικιακό επίπεδο του εκάστοτε παιδιού (Wagner, 2017). Επίσης, αναφέρθηκαν επιπρόσθετα κριτήρια κατά τη συλλογή δεδομένων όπως την έκδοση, τον συγγραφέα, τις κριτικές (Παπαευθυμίου, 2021, την επιθυμία του παιδιού (Tekin & Tekin, 2006),

που ορισμένα εκ των οποίων επιβεβαιώνονται κατά τη βιβλιογραφία, ενώ άλλα δεν αναφέρονται. Έπειτα, ακολουθώντας το τρίτο ερευνητικό ερώτημα «Πώς θεωρούν οι γονείς ότι τα παιδιά τους επιλέγουν τα βιβλία;», σημειώθηκε πως οι γονείς ανέφεραν ως κυρίαρχο στοιχείο προσέλκυσης την εικόνα (Brookshire et al., 2002), το θέμα (Pentimonti, Zucker, Justice, & Kaderavek, 2010; Beak, 2012; Yopp & Yopp, 2012) και τον τίτλο.

Περνώντας στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα «Πώς οι γονείς χρησιμοποιούν τα βιβλία στην καθημερινότητα τους με τα παιδιά τους;», αναδείχθηκε πως οι συμμετέχοντες γονείς στην έρευνα χρησιμοποιούν τα βιβλία καθημερινά τόσο για ψυχαγωγικούς όσο και για εκπαιδευτικούς λόγους και ότι η θέση τους είναι «περίοπτη» (Chararro-Moreno & Maldonado-Carreño, 2017). Συγκεκριμένα αναφέρθηκε πως αναλόγως με το ηλικιακό επίπεδο του παιδιού διακυμαίνονται και τα ενδιαφέροντα τους για τα βιβλία ή τα βιβλία εκμάθησης. Έτσι, αναδείχθηκε πως οι γονείς χρησιμοποιούν τα βιβλία για την καλλιέργεια της γλωσσικής και γνωστικής τους ανάπτυξης, της κριτικής τους σκέψης (Κιτσαράς, 1993; Kucirkova, 2019· Μάγος 2020· Τσιλιμένη, 2020) και της ψυχαγωγικής τους ατομική ή κοινή ώρα στην καθημερινότητα τους, κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται από την υπάρχουσα βιβλιογραφία. Ειδικότερα, παρουσιάστηκε πως οι γονείς θεωρούν ότι τα παιδιά λαμβάνουν πληθώρα ερεθισμάτων και γνώσεων μέσω των βιβλίων (Kumschick et al., 2014) και ορισμένες φορές διευκολύνοντας το έργο τους ή την προσπάθεια τους για προσέγγιση ορισμένων θεμάτων. Ανέφεραν πως η ανάγνωση και η συνανάγνωση (Van Kleeck, 2003; 2006) που συχνά λαμβάνει χώρα εντός και εκτός του σπιτιού διεγείρει τη φαντασία των παιδιών αλλά και την παρατηρητικότητα τους (Batic & Haramija, 2015; Haramija & Batic, 2013). Με την διέγερση της φαντασίας και της παρατηρητικότητας καθώς και με την ανάπτυξη της

ομιλίας ή της σκέψης (Van Kleeck, 2003; Van Kleeck, 2006; Serafini, 2014), οι γονείς διαμορφώνουν κριτήρια για την επιλογή βιβλίων για τα παιδιά τους (Milburn, et al., 2014).

Ένα άλλο μείζον θέμα που απασχόλησε την έρευνα ήταν το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα που σχετιζόταν με τη θεματολογία των βιβλίων, «Ποιες θεματικές απασχολούν τα βιβλία των παιδιών σύμφωνα με τους γονείς;» Ειδικότερα, αναφέρθηκε μία πληθώρα από θεματικές γενικής φύσεως όπως η οικογένεια (Θεοδωρίδου, 2017), η φύση και το περιβάλλον (Πολίτης, 2018), η φιλία, τα ζώα, η κλασική λογοτεχνία (Κανατσούλη, 2021), η ειρήνη και ο πόλεμος, ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η ηθική (Κολλάρου, 2019), τα συναισθήματα, ο κορονοϊός, ο θάνατος (Γιαννικοπούλου, 2005), το διάστημα και οι πλανήτες (Πολίτης, 2018) και λοιπά εκπαιδευτικά βιβλία. Επικέντρωση δόθηκε, επίσης, στα βιβλία που επιλέγουν οι γονείς και περιέχουν θεματολογία που συνδέεται με τα κοινωνικά ζητήματα. Αναλυτικότερα αναδείχθηκε πως ορισμένα από τα βιβλία που απασχολούν τους γονείς και τα παιδιά αφορούν τη ετερότητα, την ισότητα, την αποδοχή, τη μετανάστευση (Jiang, 2019), την ομοφυλοφιλία (Κολλάρου, 2019; Πολίτη, 2018), το σεβασμό και τις κοινωνικές σχέσεις (Wagner, 2017; Ντολάντζα, 2008; Χριστοφιδέλλη, 2016). Συνεπώς, διακρίνεται πως η θεματολογία των βιβλίων που επιλέγουν οι γονείς είναι σφαιρική και ότι στο σύνολο τους αποτελούν την αντανάκλαση της σύγχρονης κοινωνίας, γεγονός το οποίο καθιστά ευκολότερη την κατανόηση του μακρόκοσμου της κοινωνίας για τα παιδιά και την προετοιμασία τους για την εισαγωγή τους στο σύγχρονο σώμα της κοινωνίας στην οποία ζουν και αναπτύσσονται.

Τέλος, το πέμπτο ερευνητικό ερώτημα που απασχόλησε την έρευνα ήταν η σχέση των γονέων με το βιβλίο και την κρίση τους σχετικά με το ποιον ενός βιβλίου. Η παρούσα προσέγγιση επιχειρήθηκε με σκοπό μία πιθανή σύνδεση τη σχέση βιβλίου-γονέα με τη σχέση βιβλίου-παιδιού. Όπως αναδείχθηκε οι περισσότεροι γονείς δεν είχαν καλή σχέση με το βιβλίο στα παιδικά και νεανικά τους χρόνια. Εντούτοις, σήμερα έχουν μία πολύ καλή σχέση με το παιδικό βιβλίο και αποτελούν φορείς του στα παιδιά τους και κατά επέκταση στις επόμενες, ενδεχομένως γενιές.

Εν κατακλείδι, η ανάγνωση βιβλίων στο οικογενειακό πλαίσιο περιλαμβάνει τρεις πτυχές – τον γονέα, το παιδί και το βιβλίο. Αυτή η έρευνα επικεντρώθηκε στις αντιλήψεις των γονέων και διερεύνησε τα στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη οι γονείς όταν επιλέγουν βιβλία για να διαβάσουν με τα παιδιά τους. Διαπιστώθηκε ότι οι γονείς λαμβάνουν υπόψη τους ποικίλες πτυχές ενός βιβλίου, με κυριότερες όπως το θέμα την εικονογράφηση και το ποιοτικό περιεχόμενο.

Περιορισμοί Της Έρευνας

Η παρούσα έρευνα παρουσιάζει ένα αριθμό περιορισμών που συνδέονται με τον πληθυσμό. Αρχικά το δείγμα των συμμετεχόντων ήταν μόνο μητέρες οι οποίες προέρχονταν στο σύνολο από ανώτερο μορφωτικό επίπεδο. Οι συμμετέχουσες κατείχαν τουλάχιστον πτυχίο ανώτερης εκπαίδευσης, με ορισμένες να είναι απόφοιτες μεταπτυχιακού προγράμματος. Λόγω του παραπάνω γεγονότος, τα ευρήματα μπορεί να παρουσίαζαν αποκλίσεις και διαφοροποιήσεις στις εκτιμήσεις των γονέων κατά την επιλογή βιβλίων στην παρούσα μελέτη, εάν ο πληθυσμός που συμμετείχε στην έρευνα

αποτελούνταν από μητέρες με ποικίλο μορφωτικό επίπεδο. Επιπρόσθετα, ένας άλλος περιορισμός που αφορά την έρευνα είναι το φύλο των συμμετεχόντων. Καθώς το σύνολο των ερωτώμενων ήταν οι γυναίκες και κατά επέκταση μητέρες, αναφέρεται πως οι απόψεις των πατέρων δε συμμετέχουν στην παρούσα μελέτη. Αυτή η μεταβλητή πιθανά να επηρέαζε τα αποτελέσματα των δεδομένων και να υπήρχε μία διαφορετική εικόνα αναφορικά με τα κριτήρια που θα επέλεγαν οι ίδιοι κατά την επιλογή βιβλίων για τα παιδιά τους. Η αύξηση του αριθμού των συμμετεχόντων πατέρων θα επέτρεπε μεγαλύτερη γενίκευση από τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης. Οι πατέρες υποεκπροσωπούνται σε μεγάλο μέρος των ερευνών σχετικά με την κοινή ανάγνωση βιβλίων, αν και ορισμένες μελέτες δείχνουν ότι οι πατέρες εστιάζουν σε διαφορετικά στοιχεία από ό,τι οι μητέρες όταν διαβάζουν . Αυτό μπορεί να δώσει μια πληρέστερη εικόνα των πρακτικών που εμπλέκονται στην επιλογή βιβλίων μέσα σε μια οικογένεια. Ένας άλλος περιορισμός που προκύπτει από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος είναι το μικρό μέγεθος του δείγματος, το οποίο περιορίζει τη δυνατότητα γενίκευσης των αποτελεσμάτων και ο τύπος διεξαγωγής της. Ειδικότερά, το δείγμα αποτέλεσε 15 μητέρες που διαμένουν στην περιοχή του Βόλου, Ν. Μαγνησίας και τα παιδιά τους παρουσιάζουν ηλικίες μεταξύ 3-9 ετών. Προτείνεται στις μελλοντικές έρευνες το δείγμα να είναι πιο διευρυμένο, με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων και ο πληθυσμός που στοχεύει η έρευνα να επεκταθεί και στα αστικά κέντρα της χώρα. Πιθανολογείται πως οι διαφορετικές κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες να επηρεάζουν ορισμένα κριτήρια επιλογής για παιδικά βιβλία, αλλά και οι γονείς να φέρουν αποτελέσματα που να επιδέχονται συγκριτικής μελέτης μεταξύ πληθυσμών διαφορετικού υποβάθρου. Τέλος, το δείγμα που επιλέχθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας δεν ήταν τυχαίο αλλά επιλεκτικό. Η ερευνήτρια δεν γνώριζε τις συμμετέχουσες, αλλά επικεντρώθηκε σε γονείς οι οποίοι διαβάζουν βιβλία με τα παιδιά

τους. Τέλος, ένας ακόμη περιορισμός της έρευνας που θα μπορούσε να επισημανθεί ήταν η έλλειψη χρόνου του δείγματος . Καθώς οι γονείς έχουν περιορισμένο χρόνο στην καθημερινότητα τους, αυξημένες υποχρεώσεις σε οικογενειακό και επαγγελματικό επίπεδο, υπήρξε δυσκολία κατά τη διεξαγωγή της έρευνας με ορισμένους να επιθυμούν μία σύντομη προσέγγιση στο υπό διερεύνηση θέμα. Παρ' όλα αυτά, η αυστηρότητα της μελέτης και η σε βάθος διερεύνηση των δεδομένων που προσέφεραν οι συμμετέχοντες σχετικά με τα κριτήρια επιλογής βιβλίων οδηγούν σε ευρήματα που είναι έγκυρα για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων.

Προτάσεις Για Μελλοντικές Έρευνες

Όπως σημειώθηκε στη συζήτηση παραπάνω, υπάρχουν πολλά στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη οι γονείς κατά την επιλογή βιβλίων που συνάδουν με την ανάπτυξη του παιδιού. Ταυτόχρονα, υπάρχουν τομείς όπου η έρευνα και η πρακτική των γονέων στην επιλογή βιβλίων φαίνονται λιγότερο ευθυγραμμισμένες. Χρειάζεται να αναφερθεί πως οι έρευνες που υπήρξαν για τα κριτήρια επιλογής βιβλίων από τα παιδιά ήταν εξίσου περιορισμένες, όσο και αυτών σχετικά με τα κριτήρια των γονέων. Λόγω του παραπάνω ελλείμματος προτείνεται μία εκτενέστερη μελέτη των κριτηρίων επιλογής βιβλίων τόσο για τους γονείς, όσο και για τα παιδιά, αλλά επίσης και για τους εκπαιδευτικούς. Θα ήταν ωφέλιμο να πραγματοποιούταν μία έρευνα σε μεγαλύτερο πληθυσμό από αυτόν της παρούσας έρευνας και με μεικτή συμμετοχή των φύλων και με ποικίλο κοινωνικό και μορφωτικό υπόβαθρο. Πιθανολογείται πως μία έρευνα με εκτενέστερο δείγμα πληθυσμού και με συμμετέχοντες μεικτού φύλου, με διαφορετικού κοινωνικού και εκπαιδευτικού υποβάθρου θα προσφέρει μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής των βιβλίων στην πληθυσμιακή ομάδα των γονέων.

Οι μελλοντικές έρευνες θα ήταν επίσης ενδιαφέρον να εξετάσουν αν υπάρχουν διαφορές μεταξύ μητέρων και πατέρων στα στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη τους όταν επιλέγουν παιδικά βιβλία για να διαβάσουν με το παιδί τους. Στη συνέχεια, μία άλλη ενδιαφέρουσα μελέτη θα ήταν κατά πόσο η επιλογή των βιβλίων για παιδιά από τους γονείς τους, εξαρτάται από το φύλο τους. Ειδικότερα, προτείνεται να οριστεί ως μεταβλητή το φύλο για την επιλογή βιβλίων από τους γονείς.

Τέλος, προτείνεται η μελέτη των παραπάνω χαρακτηριστικών μέσα από μία περιορισμένη γκάμα βιβλίων, με ποικίλα θεματολογία, σε νηπιαγωγεία ή δημοτικά σχολεία σε περισσότερες από της μίας πόλης, με στόχο τη σύγκριση των δεδομένων μεταξύ του αστικού κέντρου και των επαρχιών. Η συλλογή δεδομένων από διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα ενδέχεται να φωτίσει πτυχές στα κριτήρια επιλογής βιβλίων που να επηρεάζονται από τον τρόπο ζωής των συμμετεχόντων και τη διαφορετική διαμόρφωση αντιλήψεων μεταξύ των αστικών κέντρων και των επαρχιών.

Προτάσεις Προς Τους Γονείς

Με το πέρας της παρούσας έρευνας θεωρείται ωφέλιμο να προταθούν κάποιες παρεμβάσεις και προτάσεις προς τους γονείς οι οποίες πιθανά να συνέβαλαν στην προσέγγιση τους κατά την επιλογή βιβλίων για παιδιά. Θα ενθαρρύνουμε τους γονείς να εξερευνήσουν τη γλώσσα σε βιβλία που επιλέγουν για κοινή ανάγνωση και να τη λάβουν υπόψη ως στοιχείο που μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη του λεξιλογίου των μικρών παιδιών και να προωθήσει την ικανότητά τους να εμπλέκονται και να επεξεργάζονται πολύπλοκα κείμενα. Η παρουσία αφηγηματικών αναγνωσμάτων με ποικίλα θεματολογία, πλούσιο λεξιλόγιο και ευφάνταστες εικόνες ενισχύει την νοητική

διαδικασία των παιδιών σε όλα τα επίπεδα και στάδια της ανάπτυξής τους. Από την πολύ τρυφερή ηλικία των πρώτων μηνών ένα παιδί δύναται να παρατηρεί και να αναγνωρίζει στοιχεία όπως εικόνες και να αντιδρά σταδιακά στην αφηγηματική διαδικασία που θα του προσφέρει ένας γονέας. Επίσης, η σχέση παιδιού-βιβλίου δομείται σταδιακά και αποφέρει καρπούς κατά την ανάπτυξη του και την εισαγωγή του στις σχολικές βαθμίδες. Παρατηρείται πως τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με τα βιβλία από πολύ νεαρή ηλικία, αποδίδουν επιτυχέστερα με μεγαλύτερη κριτική σκέψη. Επιπρόσθετα, ο διάλογος μεταξύ ερευνητών, επαγγελματιών, όπως δασκάλων, βιβλιοθηκονόμων, ειδικών στην ανάπτυξη του παιδιού και γονέων μπορεί να βοηθήσει ουσιαστικά τους γονείς στην κατανόηση των αναγκών ενός παιδιού. Οι γονείς μπορεί να επωφεληθούν σημαντικά σχετικά με τους λόγους που τα στοιχεία των βιβλίων μπορούν να επηρεάσουν θετικά την ανάπτυξη των παιδιών τους. Τέλος, υπογραμμίζεται πως είναι σημαντικό οι γονείς να λάβουν υπόψη τους πως η αναγνωστική διαδικασία αποτελεί μία ψυχαγωγική απασχόληση για τα παιδιά, χρειάζεται να ακούν τις επιθυμίες τους και πολλές φορές να παραμερίζουν τις προσωπικές τους κρίσεις οι επιθυμίες για ένα βιβλίο. Αδιαμφισβήτητα, η όποια αναγνωστική ενασχόληση που συνδέεται με μία πληθώρα θεμάτων και αντιλήψεων θα αποφέρει αξιόλογα αποτελέσματα στη διαμόρφωση της ατομικής και κοινωνικής ταυτότητας ενός παιδιού.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Γιαννικοπούλου, Α. Α. (2005). Όταν ο θάνατος γίνεται λέξεις και χρώματα στα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 48, 76-83.
- Θεοδωρίδου, Γ. (2017). Νέες μορφές οικογένειας στα παιδικά βιβλία στην Ελλάδα: μια ανθρωπολογική προσέγγιση. Ανακτήθηκε από: <https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/20836>
- Κανατσούλη, Μ. (2021). Διασκευάζοντας για παιδιά την παλιά, καλή κλασική λογοτεχνία... σήμερα. *KEIMENA για την έρευνα, τη θεωρία, την κριτική και τη διδακτική της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Ανακτήθηκε από: <https://journals.lib.uth.gr/index.php/keimena/article/download/701/668>
- Καρακίτσιος, Α. (2014). Διαπολιτισμικές αναγνώσεις παιδικών βιβλίων πολιτισμικής διαφορετικότητας. Ανακτήθηκε από: <https://scholar.archive.org/work/fph4y2i4andm3pqmy3xwjr62ia/access/wayback/https://journals.lib.uth.gr/index.php/keimena/article/download/585/567>
- Κιτσαράς, Γ. (1993). *Το εικονογραφημένο βιβλίο στη νηπιακή και πρωτοσχολική ηλικία*. Παπαζήσης, Αθήνα.
- Κυρίδης, Α., Σουλιάτης, Μ., & Δρόσος, Β. (2000). Έρευνα για τις στάσεις των παιδιών απέναντι στο βιβλίο ως αντικείμενο (No. IKEEBOOK-2014-280). Aristotle University of Thessaloniki. Ανακτήθηκε από: <http://ikee.lib.auth.gr/record/265206>
- Μάγος, Κ. (2020). Η συμβολή της παιδικής λογοτεχνίας στην διδασκαλία του Ολοκαυτώματος: Η περίπτωση της «Έρικα». *Κείμενα*, 30. Ανακτήθηκε από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=480:t30-magos&catid=74:-30&Itemid=111
- Μπουγιάλα, Ζ. Δ. (2020). Αναπαραστάσεις της απώλειας του παππού σε παιδικά βιβλία για μικρά παιδιά: Μια διδακτική παρέμβαση δημιουργικής γραφής (No. GRI-2020-28139). Aristotle University of Thessaloniki. Ανακτήθηκε από: <http://ikee.lib.auth.gr/record/320636>
- Ντόλατζα, Ε. (2008). Λογοτεχνικές απεικονίσεις του θανάτου σε βιβλία για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. *KEIMENA για την έρευνα, τη θεωρία, την κριτική και τη διδακτική της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Ανακτήθηκε από: <https://journals.lib.uth.gr/index.php/keimena/article/view/490>

- Νύκτα, Ι. (2017). Ο χαρακτήρας στο σύγχρονο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο με θέμα το διαζύγιο.
Ανακτήθηκε από: <https://hellenicus.lib.aegean.gr/handle/11610/18101>
- Παπαευθυμιου, Μ. (2021). Απόψεις γονέων για τον ρόλο της Παιδικής Λογοτεχνίας στην Ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. Ανακτήθηκε από: <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/51801>
- Πολίτη, Ε. (2018). Τα κρατικά βραβεία για το παιδικό βιβλίο γνώσεων: είδη, μορφές, θεματολογία και αξιολόγηση.
Ανακτήθηκε από: <https://hellenicus.lib.aegean.gr/handle/11610/21223>
- Τζημικά, Μ. Ε. (2022). Η φιλία στις σύγχρονες ελληνικές ιστορίες.
Ανακτήθηκε από: <http://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2884>
- Τσιλιμένη, Τ. (2020). Καλλιεργώντας την κριτική σκέψη σε αναγνώστες πρωτοσχολικής και προσχολικής ηλικίας με εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. *Κείμενα*, 30. Ανακτήθηκε από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=471:t30-tsilimeni&catid=74:-30&Itemid=111
- Χριστοδούλου, Μ. (2020). Οι προσεγγίσεις του διαζυγίου στα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία για μικρές ηλικίες.
Ανακτήθηκε από: <https://repo.lib.duth.gr/jspui/handle/123456789/11425>
- Χριστοφιδέλλη, Σ. (2016). Η παιδική λογοτεχνία και ο εγγραμματισμός στην προσχολική ηλικία. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2015(2), 1555-1566. Ανακτήθηκε από: <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/388>

Ξενόγλωσση

- Anderson, J., Anderson, A., Shapiro, J., and Lynch, J. (2001). Fathers' and mothers' book selection preferences for their four year old children abstract. *Reading Horizons* 41, 1.
Retrieved from: http://scholarworks.wmich.edu/reading_horizons/vol41/iss4/1
- Auster, C. J., and Mansbach, C. S. (2012). The gender marketing of toys: an analysis of color and type of toy on the Disney store website. *Sex Roles* 67, 375–388.
doi: 10.1007/s11199-012-0177-8
- Batič, J. (2021). Reading picture books in preschool and lower grades of primary school. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(1), 9-26. Retrieved from: <https://ojs.cepsj.si/index.php/cepsj/article/view/554>
- Batic, J., & Haramija, D. (2015). The importance of visual reading for the interpretation of a literary text. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 5(4), 31–50. Retrieved from: https://www.pedocs.de/frontdoor.php?source_opus=11627

- Beach, J. D. (2015). Do children read the children's literature adults recommend? A comparison of adults and children's annual 'Best' lists in the United States 1975–2005. *New Review of Children's Literature and Librarianship*, 21, 17–41. doi: 10.1080/13614541.2015.976075
Retrieved from: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13614541.2015.976075?casa_token=LrrPCBAR-egAAAAA:rJw9jLekbo66EiSuSe699po7Pjn93oHxVlSpqKbvLTP1jrrGCw4YZsUiFUzLSc80EBRAz_RwzCLkOw
- Beak, J. (2012). Children's perceptual cognitive factors in book selection and metadata schema: Pilot study. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*, 49(1), 1-10.
Retrieved from: <https://asistdl.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/meet.14504901071>
- Bergman Deitcher, D., Aram, D., & Adar, G. (2019). Book selection for shared reading: Parents' considerations and researchers' views. *Journal of Early Childhood Literacy*, 19(3), 291-315. Retrieved from: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1468798417718236>
- Brookshire J, Scharff LF and Moses LE (2002) The influence of illustrations on children's book preferences and comprehension. *Reading Psychology* 23(4): 323–339.
Retrieved from: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713775287?casa_token=VsMm8RSYiGcAAAAA:WryL4h4vY1hKt32_AiYBX26HKHox81NJ6UdwNPrbzXWznUzADeNGRQ-g09oR05cWX-iierygF-BWHg
- Chaparro-Moreno, L. J., Reali, F., & Maldonado-Carreño, C. (2017). Wordless picture books boost preschoolers' language production during shared reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 40, 52-62.
Retrieved from: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885200617301114?casa_token=djY8o8VTahIAAAAA:O5eZJDFyldjIKU_2B8DUBv_-mHkhen0ic9kicJuXbhBljZJOPx_MbVD5WKmitlMmtl2tFXXKUK
- Chall, J. S., Bissex, G. L., Conrad, S. S., and Harris-Sharples, S. (1996). *Qualitative Assessment of Text Difficulty: A Practical Guide for Teachers and Writers*. Cambridge, MA: Brookline Books.
Retrieved from: <https://psycnet.apa.org/record/1996-98869-000>
- Cohen, D. J., & Crabtree, B. F. (2008). Evaluative criteria for qualitative research in health care: Controversies and recommendations. *The Annals of Family Medicine*, 6(4), 331–339. doi: 10.1370/afm.818
Retrieved from: <https://www.bmj.com/content/311/6999/251.pdf+html>
- Creswell, J. W. (2012). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage

Retrieved from:

http://scholar.google.com/scholar_lookup?hl=en&publication_year=2012&author=J.+W.+Creswell&title=Qualitative+inquiry+and+research+design%3A+Choosing+among+five+approaches

Danko-McGhee K and Slutsky R (2011) Judging a book by its cover: Preschool children's aesthetic preferences for picture books. *International Journal of Education Through Art* 7(2): 171–185.

Retrieved from:

https://intellectdiscover.com/content/journals/10.1386/eta.7.2.171_1

European Commission. (2018). *Council recommendation on high quality early childhood education and care systems SWD (2018) 173 final*. Brussels, Belgium: European Commission.

Filipović, K. (2018). Gender representation in children's books: Case of an early childhood setting. *Journal of Research in Childhood Education*, 32(3), 310–325.

Retrieved from:

https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02568543.2018.1464086?casa_token=3E8eaMyHMMkAAAAA:6AZjWp_PXi4Pa-rVlB490pSKwrWb-I9iYgKacchbbOK02aC7q-wxKPMwO-oYfz9WuZz06Wn9jZB1qA

Gallo, G., & Ness, M.K. (2013). Understanding the text-genre preferences of third-grade readers. *Journal of Language & Literacy Education*, 9(2), 110–130.

Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1023599>

Goldstone, B. P. (2002). Whaz up with our books? Changing picture book codes and teaching implications [Electronic version]. *The Reading Teacher*, 55(4), 362–371.

Retrieved from: <https://www.jstor.org/stable/20205063>

Guest, G., MacQueen, K. M., & Namey, E. E. (2012). *Applied thematic analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Retrieved from: <https://methods.sagepub.com/book/applied-thematic-analysis>

Haramija, D., & Batic, J. (2013). *Poetika slikanice*. Murska Sobota: Franc-Franc.

Retrieved from: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=933826>

Hartsfield, D. E., & Kimmel, S. C. (2021). Supporting the right to read: Principles for selecting children's books. *The Reading Teacher*, 74(4), 419–427.

Retrieved from:

https://ila.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/trtr.1954?casa_token=pxhAzCYuYY4AAAAA:Ck_vSAHnsOyvVAslX_UURF2wudi8P0yeuFpktsMYUe0REsYHMRz8RfJiDwfIqNWpdTDkQfE9pwPZFX01

Hoffman, J. V., Sailors, M., Wright, W. E., Davis, D., Bound, S., & Wiebe, M. (2012). *Reading interest of elementary-aged students in Cambodia (Research Report)*. San Francisco, CA: Room to Read.

Retrieved from:

http://scholar.google.com/scholar_lookup?hl=en&publication_year=2012&author=J.+V.+Hoffman&author=M.+Sailors&author=W.+E.+Wright&author=D.+Davis&author=S.+Bound&author=M.+Wiebe&title=Reading+interest+of+elementary-aged+students+in+Cambodia+%28Research+Report%29

Horst JS and Houston-Price C (2015) Editorial: An open book: What and how young children learn from picture and story books. *Frontiers in Psychology*, 6,1719.

Retrieved from:

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2015.01719/full>

Hughes, D., & Johnson, D. (2001). Correlates in children's experiences of parents' racial socialization behaviors. *Journal of Marriage and family*, 63(4), 981-995.

Retrieved from: [https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-](https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-3737.2001.00981.x?casa_token=O-)

[XJ30_dH_MAAAAA:aicV46fDDcWo8vv9aEr5RftJtjTYkJ9gpGvK17bPyhXG1KZlcpQVjIZLF_oI2cbj7ShRSLJZgjKABqBZ](https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-3737.2001.00981.x?casa_token=O-XJ30_dH_MAAAAA:aicV46fDDcWo8vv9aEr5RftJtjTYkJ9gpGvK17bPyhXG1KZlcpQVjIZLF_oI2cbj7ShRSLJZgjKABqBZ)

Houston-Price C, Howe JA and Lintern NJ (2014) Once upon a time, there was a fabulous funambulist : What children learn about the “high-level” vocabulary they encounter while listening to stories. *Frontiers in Psychology* 5: 75.

Retrieved from:

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2014.00075/full>

Jiang, S. (2019). What’s in a Picture? Exploring Children’s Picture Books with a Focus on Gender.

Retrieved from: <https://scholar.uwindsor.ca/major-papers/78/>

Janssen, J., & Vandenbroeck, M. (2018). (De)constructing parental involvement in early childhood curricular frameworks. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(6), 813-832.

Retrieved from:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1350293X.2018.1533703>

Kotaman, H., & Tekin, A. K. (2017). Informational and fictional books: young children's book preferences and teachers' perspectives. *Early Child Development and Care*, 187(3-4), 600-614.

Retrieved from:

https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03004430.2016.1236092?casa_token=D1EdjffjOQwAAAAA:cNHKYa01yRQzNbCXqVMi9LES1J-4EqVsSBxzCyzbXBTJ3nqYA7QcV2_bSPnSokxUxReLsjPTuftXng

Langerman, D. (1990). Books & boys: gender preferences and book selection. *Sch. Library J.* 36, 132–136.

Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=EJ407298>

Lehman, B. A. (2007). *Children's literature and learning: Literary study across the curriculum*. Teachers College Press.

- Leland, C. H., Lewison, M., & Harste, J. C. (2017). *Teaching Children's Literature: It's Critical!*. Routledge.
Retrieved from:
<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315269627/teaching-children-literature-christine-leland-mitzi-lewison-jerome-harstem>
- Li, Y., & Vandenberg, M. (2020). Conceptualisations of Parent Involvement in Early Childhood Education in China. *Asia-Pacific journal of research in early childhood education*, 14(1).
Retrieved from:
<http://www.newnonmun.com/CP/eng/control.php?mode=down&code=30001812>
- Mantzicopoulos, P., & Patrick, H. (2011). Reading picture books and learning science: Engaging young children with informational text. *Theory Into Practice*, 50, 269–276. doi: 10.1080/00405841.2011.607372
Retrieved from:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00405841.2011.607372>
- Meeusen, C., & Dhont, K. (2015). Parent–child similarity in common and specific components of prejudice: The role of ideological attitudes and political discussion. *European Journal of Personality*, 29, 585–598. Retrieved from:
<https://doi.org/10.1002/per.2011>
- Milburn, T. F., Girolametto, L., Weitzman, E., & Greenberg, J. (2014). Enhancing preschool educators' ability to facilitate conversations during shared book reading. *Journal of Early Childhood Literacy*, 14(1), 105–140.
<http://dx.doi.org/10.1177/1468798413478261>
Retrieved from:
https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/14687984030031003?casa_token=qFY_DZorxWQAAAAA:IF2W4U6tAuQ4nqf1WGic2288GurPhn7Uzut7z8h2KczjHT8ib4I5uJ-7o3po3c3L_vkhPWEkzsjG6w
- Miklikowska, M. (2016). Like parent, like child? Development of prejudice and tolerance towards immigrants. *British Journal of Psychology*, 107, 95–116.
Retrieved from: <https://doi.org/10.1111/bjop.12124>
- Mohr, K. A. J. (2006). Children's choices for recreational reading: a three-part investigation of selection preferences, rationales, and processes. *J. Literacy Res.* 38, 81–104.
Retrieved from: doi: 10.1207/s15548430jlr3801_4
- Moss, B. (2008). The information text gap: The mismatch between non-narrative text types in basal readers and 2009 NAEP recommended guidelines. *Journal of Literacy Research*, 40, 201–219. doi: 10.1080/10862960802411927
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Retrieved from:

<https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=pp11AwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&ots=O9S7WsFyE-&sig=7dJoULgbuvOsHoP01RYCBccV8gg>

Nowak SN and Evans MA (2013) Parents' goals for and perceptions of alphabet books. *Reading and Writing*, 26,8, 1265–1287.

Retrieved from:

https://idp.springer.com/authorize/casa?redirect_uri=https://link.springer.com/article/10.1007/s11145-012-9417-0&casa_token=gsImZGkY49kAAAAA:DEy1xCYWeV8QY0tJb08tnT-MC2BfcDIeEqsMjuM7tITcjCJGYkvMpLRF5phsiWgmzfwwhiXsvCYH9-o

Owens, A. (2017). Racial residential segregation of school-age children and adults: The role of schooling as a segregating force. *RSF: The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences*, 3, 63–80. Retrieved from:

<https://doi.org/10.7758/RSF.2017.3.2.03>

Owen, M. L. (2013). *Children's literature and student preference*. Retrieved from the UALR website: <http://ualr.edu/literacy/files/2013/03/Childrens-Literacy-and-Student-Preference.pdf>

Pahlke, E., Bigler, R. S., & Suizzo, M. A. (2012). Relations between racemite socialization and children's racial bias: Evidence from European American mothers and their preschool children. *Child Development*, 83, 1164–1179. Retrieved from: <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2012.01770.x>

Pahlke, E., Patterson, M. M., & Hughes, J. M. (2021). White parents' racial socialization and young adults' racial attitudes: Moral reasoning and motivation to respond without prejudice as mediators. *Group Processes & Intergroup Relations*, 24(8), 1409-1426.

Retrieved from:

https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1368430220941065?casa_token=gHOFAlVRmFMAAAAAA:Bkgj-a1wDLsnoujfGadV3_LQYIq9sC3ekMohqjvWZE458eZI2aMz6ej94L0vu8x8N0NlrVQCMFtwVw

Pentimonti, M. J., Zucker, A. T., Justice, M. L., & Kaderavek, N.

J. (2010). Informational text use in preschool classroom read-alouds. *The Reading Teacher*, 63, 656–665. doi: 10.1598/RT.63.8.4

Reichman, H. (2001). *Censorship and selection: Issues and answers for schools* (3rd ed.). Chicago, IL: ALA Editions

Retrieved from:

[https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Ckol3ZH4wMcC&oi=fnd&pg=PP9&dq=Reichman,+H.+\(2001\).+Censorship+and+selection:+Issues+and+answers+for+schools+\(3rd+ed.\).+Chicago,+IL:+ALA+Editions&ots=_q3tI_rWVj&sig=Z1Q7kmoegRdaalk93f7D-Tzx2x4](https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Ckol3ZH4wMcC&oi=fnd&pg=PP9&dq=Reichman,+H.+(2001).+Censorship+and+selection:+Issues+and+answers+for+schools+(3rd+ed.).+Chicago,+IL:+ALA+Editions&ots=_q3tI_rWVj&sig=Z1Q7kmoegRdaalk93f7D-Tzx2x4)

- Robinson, C. C., Larsen, J. M., Haupt, J. H., and Mohlman, J. (1997). Picture book selection behaviors of emergent readers: influence of genre, familiarity, and book attributes. *Read. Res. Instruct.* 36, 287–304.
Retrieved from: doi: 10.1080/19388079709558245
- Rowe, M. (2008). Child-directed speech: Relation to socioeconomic status, knowledge of child development and child vocabulary skill. *Journal of Child Language*, 35, 185–205.
Retrieved from: <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-child-language/article/childdirected-speech-relation-to-socioeconomic-status-knowledge-of-child-development-and-child-vocabulary-skill/9A6AE54D0489EECB7F665B04DC61D365>
- Serafini, F. (2014). *Reading the visual: An introduction to teaching multimodal literacy*. New York, NY & London, UK: Teachers College Press.
Retrieved from: [https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=kjMAQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=Serafini,+F.+\(2014\).+Reading+the+visual:+An+introduction+to+teaching+multimodal+literacy.+New+York,+NY+%26+London,+UK:+Teachers+College+Press.&ots=b2YfoExHpF&sig=t856WUCKCX4a65FipK15j3i9RD8](https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=kjMAQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=Serafini,+F.+(2014).+Reading+the+visual:+An+introduction+to+teaching+multimodal+literacy.+New+York,+NY+%26+London,+UK:+Teachers+College+Press.&ots=b2YfoExHpF&sig=t856WUCKCX4a65FipK15j3i9RD8)
- Stevenson, D. (1996). Frightening the children? Kids, grown-ups, and scary picture books [Electronic version] . *The Horn Book Magazine*, 72(3), 305-314.
- Tekin, A. K., & Tekin, G. (2006). Parents' knowledge level about the picture books they use for children. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(31), 159-168.
Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/en/pub/hunefd/issue/7807/102405>
- Van Laere, K., Van Houtte, M., & Vandebroek, M. (2018). Would it really matter? The democratic and caring deficit in ‘parental involvement’. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(2), 187-200.
Retrieved from: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429288876-4/would-really-matter-democratic-caring-deficit-parental-involvement-katrien-van-laere-mieke-van-houtte-michel-vandebroek>
- Vandebroek, M. (2011). Diversity in early childhood services. *Encyclopedia on early childhood development [online]*, 16. Retrieved from: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.933.3833&rep=rep1&type=pdf>
- Weigel DJ, Martin SS and Bennett KK (2006) Mothers' literacy beliefs: Connections with the home literacy environment and pre-school children's literacy development. *Journal of Early Childhood Literacy*, 6, 2, 191–211.
Retrieved from: https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1468798406066444?casa_token=Zfqv-A82krwAAAAA:McxQiMpicF8vCHu1JJC0kj_p0zJN-7AVj3AcsoDIwCezCXQYiul_vfERXykpBynQTCsgj9uv_2c

Williams, L. M. (2008). Book selections of economically disadvantaged black elementary students. *J. Educ. Res.* 102, 51–63. doi: 10.3200/JOER.102.1.51-64

Yopp, R. H., & Yopp, H. K. (2012). Young children's limited and narrow exposure to informational text. *The Reading Teacher*, 65, 480–490. doi: 10.1002/TRTR.01072

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

- 1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;
- 2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;
- 3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;
- 4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;
- 5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;
- 6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;
- 7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;
- 8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;
- 9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;
- 10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

- 11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;
- 12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;
- 13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;
- 14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;
- 15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;
- 16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;
- 17) Εσείς ως παιδί διαβάσατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;
- 18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Δημογραφικά Στοιχεία

1) **Φύλο:**

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) **Ηλικιακή ομάδα:**

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ
ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού E. Κάτοχος Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

B. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Σ1

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι, αρκετό. Αμέ, αρκετό...

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Κάποιες φορές αφιερώνουμε χρόνο στον εαυτό της, μιας και το παιδί μου τυχαίνει να είναι κορίτσι. Ασχολούμαστε η κάθε μία με αυτά που θέλει. Και εάν έχουμε κοινό χρόνο, είτε κάνουμε κατασκευές, είτε παίζουμε, είτε διαβάζουμε, είτε συζητάμε.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, από τις βασικές.

4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Όλα τα παραπάνω, λατρεύω το βιβλίο και θέλω να το περάσω και στο παιδί. Για απασχόληση, δημιουργικότητα και εκπαίδευση. Καθώς θεωρώ πως μέσα από την ανάγνωση και τη διασκέδαση ταυτοχρόνως, μέσα από αυτά που δείχνει το βιβλίο, που οι ήρωες είναι διάφορες μορφές, γίνονται ήρωες και περνάνε μηνύματα, είναι μία από τις καλύτερες μεθόδους εκπαίδευσης για το παιδί και ανάπτυξης της φαντασίας.

5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Την κρίνω ως άριστη, καθώς η ίδια δεν ξέρει να διαβάζει, δημιουργεί δικές της ιστορίες και φαντασίες μέσα από τις εικόνες, το απολαμβάνει. Θεωρώ ότι προσφέρει ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα, όπως φαντασία, ανάπτυξη του λόγου, της γλώσσας, καλλιεργεί λεξιλόγιο, δίνει χαρά, διασκεδάσει, δημιουργεί προβληματισμούς. Στην ουσία του μεταφέρει πολιτισμό, του μεταφέρει γνώση μέσα από τη χαρά.

6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Τις περισσότερες φορές μόνη μου, επειδή ψάχνω τον συγγραφέα, τι έχει γράψει, την ιδεολογία του, τι πρεσβεύει ο κάθε συγγραφέας. Κάποιες φορές έρχεται και εκείνη μαζί και επιλέγει ελεύθερα.

7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, όπως είπα έρχεται μαζί και σκορπίζεται στη βιβλιοθήκη και επιλέγει τι θέλει ή τη φωνάζω να δει κάτι που μπορεί να της αρέσει, πχ. Μυθολογία τον τελευταίο καιρό, και κάποια τα επιλέγει από μόνη της. Τα παίρνουμε μόνο για να τα δει και φυσικά εάν είναι κατάλληλα για την ηλικία της.

8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Ε, το κριτήριο που τα επιλέγει έχω την εντύπωση πως είναι η εικόνα, αλλά θέλει πολύ να της διαβάσω και τον τίτλο και θεωρώ ότι επηρεάζεται και από τον τίτλο. Επίσης, επηρεάζεται και από το μέγεθος, κάποια μεγάλα βιβλία με έντονα χρώματα ην προσελκύουν πιο πολύ, αλλά σε κάθε βιβλίο που θα πιάσει λέει «Μαμά τι λέει εδώ;». Είναι σαν να περιμένει να ακούσει τον τίτλο για να την κεντρίσει και ότι περιγράφει τι μπορεί να υπάρχει μέσα στο βιβλίο. Πιστεύω εικόνα και τίτλος.

9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Προσέχω ποιος είναι ο συγγραφέας, τι θέλει να δείξει, εάν έχει μηνύματα που συμφωνούν με τις δικές μου αντιλήψεις, με τις δικές μου αξίες, τη λογική μου, με αυτά που θέλω να περάσω στο παιδί. Προσέχω εάν το κείμενο είναι κατάλληλο για την ηλικία της, εάν το κατανοεί επειδή είναι 5,5. Επίσης, προσέχω εάν η εικονογράφηση είναι ωραία, έξυπνη, περίεργη, πονηρή, που να επιτρέπει πράγματα να τα καταλάβει. Με ποικίλους τρόπους επιλέγω ένα βιβλίο, κυρίως ο συγγραφέας και τι θέλει να περάσει μέσα από τα βιβλία του.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων;

Προτιμώ βιβλία που αφορούν τη διαφορετικότητα, την ισότητα, τα διαπολιτισμικά ζητήματα, ό,τι έχει να κάνει με το διαφορετικό, με το ισότιμο, με το ίσο, με το σεβασμό, με τη θέση της γυναίκας, με τη θέση της φύσης, με τη φυσιολατρία, εάν το λέω σωστά. Γενικά, με περιβάλλον, ισότητα και σεβασμό.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Τα τρία βασικότερα στοιχεία είναι: η θεματολογία, το πώς είναι γραμμένο και το τι θα του μείνει, δηλαδή το μήνυμα που περνάει.

12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Ψάχνω να βρω κριτικές σχετικά με τα βιβλία, επίσης επειδή τυχαίνει να είμαι φοιτήτρια προσχολικής και έχω πρόσβαση σε συγγράμματα και απόψεις σχετικά με τα παιδικά βιβλία, πως να προσεγγίζουμε, με ποιον τρόπο κάνουμε την κριτική, στην ουσία συμβουλευόμαι αυτό το κομμάτι που εκπαιδεύομαι.

13. 12α) Έχετε κάποιον άνθρωπο που συμβουλευέστε;

Συμβουλευόμαι μία φίλη που τυχαίνει να αγαπάει και η ίδια πολύ τα βιβλία και συμβουλευόμαι και την ίδια την κόρη μου που όταν μου λέει «Αυτό θέλω», το πάμε παρακάτω.

14. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Έχει να κάνει με τη διαφορετικότητα, την ισότητα, φύση, αγάπη, σεβασμό, αποδοχή, αξιοπρέπεια που πρέπει να έχουμε όλοι.

15. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, αναδεικνύουν και προσεγγίζουν κοινωνικά θέματα. Θέλω μέσα από αυτά να μαθαίνει για τα θέματα που είπα. Θέλω αυτά που διαβάζουμε και αυτά που περνάει το βιβλίο, να έχουν και νόημα στη ζωή της, να τα βλέπει και στην κοινωνία και το σήμερα, επειδή πηγαίνουμε από το κακό στο χειρότερο. Θέλω να έχει υπόσταση και στη καθημερινότητα, πως θα συναναστραφεί με ένα παιδάκι, με τη φύση, οτιδήποτε. Θέλω να έχουν και νόημα στη ζωή της και όχι μόνο σαν μία αφήγηση και μία εικόνα που θα της μείνει.

16. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Θα μπορούσα να πω κάποια βιβλία που αφορούν την διαφορετικότητα. Ορισμένοι τίτλοι είναι «Η Εύη που όλο χορεύει και χορεύει», «Το μακρινό ταξίδι του Αιμίλιου», «Ο σκύλος ο Τράμ», «Ο Έλμερ» παλιό βιβλίο που όμως κάτι δίνει για την διαφορετικότητα. Άλλο δε μου έρχεται εύκολα.

17. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ως παιδί διάβαζα πολύ λίγα. Οι συνθήκες που μεγάλωσα δεν ήταν πολύ καλές για να έχουμε πρόσβαση σε βιβλία, ούτε και οι γονείς μου. Όταν ήμουν πιο μεγάλη και είχα κάποιες πληροφορίες, τα διάλεγα με βάση τον συγγραφέα και τι ήταν αυτό που έλεγε.

18. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Μου άρεσαν τα βιογραφικά και μυθιστορήματα.

19. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας;

Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακά βιβλία δεν ξέρω εάν υπάρχουν, και εάν μπορώ να βάλω την ταμπέλα κακό βιβλίο και καλό βιβλίο. Ξέρω πως υπάρχουν κάποια βιβλία που δε θα τα επέλεγα, με κάποιο παράδειγμα, δε θα επέλεγα πια παλιά βιβλία των αδελφών Γκριμ που έχουν πολλά στερεότυπα, έμφυλα και σεξιστικά, μοιραία για εκείνη την εποχή, χωρίς να κρίνω ή να βάζω την ταμπέλα του κακού βιβλίου. Απλά, δεν είναι στις προτεραιότητες μου και ποτέ δε θα είναι.

Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2. Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3. Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4. Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ.
Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος
Διδακτορικού

5. Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6. Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσι

Σ2

1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι, πολύ.

2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Διαβάζουμε πολλά βιβλία, ζωγραφίζουμε, παίζουμε με διάφορα κουκλάκια, πλειμομπιλ. Κυρίως διαβάζουμε βιβλία και ζωγραφίζουμε.

3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι.

4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Κυρίως, ψυχαγωγίας και απασχόλησης. Εκπαίδευσης θα μπορούσε, επειδή μαθαίνει λέξεις, βλέπει εικόνες κτλ, αλλά δεν είναι καθαυτό μέσο εκπαίδευσης. Κυρίως ψυχαγωγίας και απασχόλησης, επειδή της αρέσουν και την ηρεμεί.

5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Πολύ καλή, καταρχάς υπάρχει εκμάθηση μέσα από την ψυχαγωγία, μαθαίνει λέξεις που δεν χρησιμοποιεί, που δεν χρησιμοποιούμε στο σπίτι, βλέπει εικόνες και αναπαράγει η ίδια ιστορίες, προσπαθεί να κάνει ανάκληση άλλων ιστοριών που έχουμε πει μαζί, για επικοινωνία, πολλές φορές χρησιμοποιούμε τους διαλόγους εκτός των βιβλίων, δηλαδή στην καθημερινή μας επικοινωνία, πχ πως έκανε ο Λούκουλος εκεί.

6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Μόνη μου, ή με το παιδί μου ή και μπαμπάς του.

7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Όχι ακόμη, χρειάζεται καθοδήγηση για να επιλέξει. Κάποιες φορές έρχεται μαζί, αλλά όχι πάντα.

8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Όντας 3 χρονών, τα επιλέγει με βάση τις εικόνες.

9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Ε, να αφήνει κάποιο μήνυμα, είτε να του αρέσει η ίδια σειρά παραμυθιών, δηλαδή να έχει ίδιους ήρωες σε άλλη ιστορία, να μην είναι μία δύσκολη ιστορία, να μπορεί δηλαδή να τα καταλάβει και να τα αναπαράγει και με βάση την εικονογράφηση, μου αρέσει να έχει χρώματα.

10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Προφανώς όταν πρόκειται για κάποιο γνωστό συγγραφέα, θα το κοιτάξω πιο εύκολα να δω εάν θα το επιλέξω. Από εκεί κι έπειτα δεν έχω κάτι συγκεκριμένο. Διαβάζω λίγο πως είναι μέσα και το επιλέγω. Όταν είναι ένας άγνωστος συγγραφέας προς εμένα μπορεί να μου κάνει αίσθηση το εξώφυλλο, εάν είναι επιτυχημένο το εξώφυλλο, να μου κάνει και να το πάρω.

11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζετε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Τα τρία βασικότερα στοιχεία είναι α) εάν περνάει κάποιο μήνυμα β) εάν η ιστορία είναι καλογραμμένη και κατάλληλη για την ηλικία γ) εάν έχει καλή εικονογράφηση, για να μπορεί να το βλέπει και μόνη της.

12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Μόνο από φίλους ή από συστάσεις και θα κοιτάζω να το πάρω. Όχι συχνά, αλλά έχει τύχει να συμβεί.

13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Πχ τώρα τα Χριστούγεννα επιλέγω χριστουγεννιάτικα, λόγω εορτών, το καλοκαίρι αντίστοιχα, άρα μία θεματική είναι οι εποχές. Άλλη θεματική είναι αυτή που την ενδιαφέρει τη στιγμή, πχ ζωάκια, χρώματα ανάλογα με το τι μαθαίνει.

14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Κάποια βιβλία που έχουμε περνάνε ορισμένα κοινωνικά θέματα, αλλά δεν είναι ότι πάω στο βιβλιοπωλείο και παίρνω για ένα συγκεκριμένο κοινωνικό θέμα. Απλά θα το διαβάσω και θα πω ότι μιλάει και για αυτό εμμέσως, οπότε ας το πάρω.

15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το

παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Ναι, τη διαφορετικότητα, την καθημερινότητα γενικά των ανθρώπων, τα όνειρα των παιδιών και τις φιλοδοξίες τους.

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που

απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ναι, πχ. Έχουμε διαβάσει ένα σχετικά, «Τα πάνω-κάτω», το οποίο δείχνει τη μεγάλη διαφορά μεταξύ των μυρμηγκιών και των τζιτζικιών, το αναλύει πάρα πολύ. Λέει ότι η μεν ομάδα περνάει την ημέρα δουλεύοντας και είναι εργατικοί, ενώ οι άλλοι περνάνε την ημέρα τους τραγουδώντας και ότι σε μία κοινωνία χρειάζονται και οι δύο ομάδες για να υπάρχει ισορροπία και η κάθε ομάδα πρέπει να σέβεται την άλλη και να μην ενοχλεί η μία την άλλη και να χλευάζονται επειδή έχουν διαφορετική φιλοσοφία της ζωής.

17) Εσείς ως παιδί διαβάσατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας

άρεσαν περισσότερο;

Όχι, ιδιαίτερα. Διάβαζα κυρίως για το σχολείο.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας;

Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Εντάξει, το κάθε βιβλίο έχει κάτι να σου δώσει. Ωστόσο, κάποια βιβλία είναι περισσότερα εύστοχα και κάποια όχι τόσο. Έπειτα είναι στην υποκειμενική κρίση του καθενός, πχ ένα βιβλίο που δεν άρεσε ούτε σε εμένα, ούτε στο σύζυγό μου είναι το «Να μ' αγαπάς για πάντα», το οποίο έχει πολύ καλές κριτικές άμα ψάξεις στο Ίντερνερτ, αλλά εμείς κρίναμε ότι η μητέρα τρέφει συνέχεια την ανασφάλεια του παιδιού. Ένα βιβλίο που δεν έχει κάτι.

Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

A. Πατέρας **B. Μητέρα**

2. Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 **B. 30-40** Γ. 40-50 Δ. 50 +

3. Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4. Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. **Κάτοχος Μεταπτυχιακού** E. Κάτοχος Διδακτορικού

5. Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6. Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσι

Σ3

1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι

2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Παίζουμε παιχνίδια διαφόρων ειδών, κουζινικά επειδή είναι κόρη- παίζουμε κουζινικά, διαβάζουμε βιβλία, κάνουμε βόλτες.

3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, από πολύ μικρή ηλικία. Από την ηλικία των 7, 8 μηνών είχε αρχίσει δειλά, δειλά να επεξεργάζεται τα βιβλία εκείνης της ηλικίας που της παίρνανε. Αυτά του έτους ήταν η καλύτερη φάση, τα έπαιρνε μόνη της τα ξεφύλλιζε, αυτά με το χοντρό εξώφυλλο, όχι τα λεπτά.

4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Εννοείται ότι τα θεωρώ ως μέσο απασχόλησης και ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί. Τα βιβλία περνάνε πολλά μηνύματα, ακόμη κι εάν το βιβλίο δεν έχει αυτό τον σκοπό, μπορεί να αξιοποιηθεί όπως ο κάθε γονιός κρίνει ώστε να μπορέσει να περάσει μηνύματα που εκείνος θεωρεί σωστά, αξίες, ιδανικά κ.λπ

5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Πολύ καλή, έχει πολύ καλή επαφή, τα θέλει, τα ζητάει. Εάν θέλει κάποιος ή της προτείνει κάποιος τι δώρο να της κάνει, συνήθως λέει βιβλίο.

6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Πέρα από τα προηγούμενα που είπα, δηλαδή τη διαπαιδαγώγηση, μπορεί να αναπτύξει τη φαντασία του, ενδεχομένως εάν αλλάξει λίγο η ιστορία του παραμυθιού ή εάν μπει στη θέση του παιδιού, του ζώου που κάθε φορά έχει ιστορία ενδεχομένως ενσυναίσθηση. Έτσι το σκέφτομαι.

7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Πολλές φορές έχει διαλέξει η μικρή βιβλία από μόνη της, άλλες φορές εγώ, άλλες φορές να δει στο ίντερνετ μαζί μου όταν ψάχνω για την ίδια βιβλία. Φαντάζομαι λόγω εξωφύλλου τις περισσότερες φορές, αλλιώς εγώ τα επιλέγω με βάση το περιεχόμενο.

Πολλές φορές έρχεται μαζί μου, ναι. Μερικές φορές μπορεί να έχουν κάνει κάτι στο σχολείο που της αρέσει, πηγαίνουμε μαζί να το βρούμε και να το πάρουμε ή να το δανειστούμε, το ξαναβλέπουμε και χαίρεται. Τυχαίνει πολλές φορές όμως να τα επιλέγει και μόνη της

8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Πιστεύω με κριτήριο την εικόνα. Προσπαθώ εγώ να της εξηγώ τις ιστορίες αλλά υπάρχουν φορές που είμαστε ανάμεσα σε δύο βιβλία κι εγώ ήθελα ένα περισσότερο, η μικρή δε συμφώνησε επειδή νόμιζε της άρεσε περισσότερο το εξώφυλλο από το άλλο βιβλίο.

9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Ανάλογα την ηλικία, τώρα όταν ήταν μικρότερη και το υλικό, δηλαδή να έχει χονδρό φύλλο, να μπορεί να γυρίσει σελίδες μόνη της, να έχει σχέση με πιο απλά πράγματα, όχι όπως τώρα που είναι 4 που μπορεί να μιλήσουμε για ευγένεια, καλοσύνη κτλ. Όταν ήταν πιο μικρή επέλεγα να διαλέγω βιβλία με πιο απλά πράγματα, όπως ζωάκια, φάρμα, αγρόκτημα, τέτοια πράγματα.

10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Όχι, δεν έχω κάποια προτίμηση όχι... Μόνο εάν έχουν πει κάτι στο σχολείο, εάν μου το έχει πει κάποια φίλη μου ή εάν έχω δει κάτι στο ίντερνετ, τότε μόνο.

11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Να περνάει κάποια μήνυμα, να έχει ενδιαφέρουσα ιστορία και χιούμορ; Νομίζω πως τα βιβλία που έχουν χιούμορ και είναι λίγο αστεία, νομίζω ότι της αρέσουν περισσότερο και χαίρεται περισσότερο. Ενώ τα άλλα που έχουν βαθύτερο νόημα, ή είναι πιο στενάχωρα δεν επιλέγει να τα διαβάσει ξανά τις περισσότερες φορές.

12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Κάποιον ειδικό όχι, με τις φίλες μου ή με τις δασκάλες του σχολείου. Αλλά ως εκεί, εάν ξέρω ότι δεν είναι στα ενδιαφέροντα της δε θα το πάρω, ή να το πάρω να το προσπαθήσω να το προσεγγίσουμε και βλέπουμε, αλλά ανάλογα...

13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Της αρέσουν σίγουρα η μυθολογία, της αρέσει για τα Χριστούγεννα η εποχιακή θεματολογία Χριστουγέννων, αλλιώς της αρέσουν πολύ τα βιβλία με μουσική

επειδή της αρέσει πολύ η μουσική. Η μυθολογία, η μουσική και κάποιο εποχιακό ενδεχομένως.

14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, για παράδειγμα όταν μπήκε η πανδημία είχα προσπαθήσει να της πάρω βιβλία για το πως πλένουμε τα χεράκια μας, είναι σημαντικό να τα πλένουμε συχνά, αλλά γενικότερα επιλέγω βιβλία με τέτοια θέματα, να περνάνε μηνύματα. Ενδεχομένως εάν βλέπουμε ένα παιδάκι που είναι μόνο του να το προσεγγίζουμε ή εάν είναι στεναχωρημένο, να εκφράζουμε τα συναισθήματα μας.

15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Θυμάμαι μερικά, θυμάμαι «Η αόρατη», τον «Φεγγαροσκεπαστή», του Τριβιζά την «Φρικαντέλλα» που διαβάσαμε πρόσφατα, είχε βέβαια ένα διαφορετικό κοινωνικό μήνυμα- ήταν και λίγο αστείο αυτό. Τώρα άλλα δε θυμάμαι, τα δυο πρώτα μου έχουν μείνει και περνούν ωραία κοινωνικά μηνύματα.

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ότι είμαστε όλοι διαφορετικοί; Επειδή έχουμε δανειστική βιβλιοθήκη στο σχολείο και είχε πάρει ένα βιβλίο που μιλούσε για τη διαφορετικότητα- ότι δεν είμαστε όλοι ίδιοι, ότι άλλοι άνθρωποι είναι ίσως διαφορετικού χρώματος, ότι ίσως έχουν κάποια αναπηρία και μου είχε αρέσει πολύ αυτό το βιβλίο και είχαν κάνει αντίστοιχη θεματική και στο σχολείο και μου είχε αρέσει πάρα πολύ.

Θυμάστε τον τίτλο;

Δεν τον θυμάμαι, είμαστε διαφορετικοί είμαστε ίσοι; Δεν το θυμάμαι ακριβώς, είναι στην ίδια κατηγορία βιβλίων με το πλένουμε τα χέρια, δηλαδή στην ίδια σειρά βιβλίων. Η δανειστική βιβλιοθήκη γίνεται κάθε Παρασκευή και επιστρέφουμε τα βιβλία τη Δευτέρα. Ασχολούμαστε με αυτό το Σαββατοκύριακο και έτσι ίσως δεν αναγκάζεσαι να αγοράσεις κιάλας. Μαθαίνουν να τα προσέχουν με αυτόν τον τρόπο επίσης.

17) Εσείς ως παιδί διαβάσατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Διάβαζα ναι, αλλά όχι μέχρι μεγάλη ηλικία, περίπου μέχρι τα 15. Αν θυμάμαι καλά τα επιλέγαμε τότε με βάση το πόσο δημοφιλές είναι ένα βιβλίο. Δηλαδή, για παράδειγμα του Ευγένιου Τριβιζά όπως και σήμερα ήταν πολύ δημοφιλής, τη Πηνελόπης Δέλτα, τέτοια βιβλία. «Τα ψηλά βουνά» μου άρεσε πολύ και ένα με μαξιλάρια που είχε σχέση με βασιλιά αλλά δε θυμάμαι τον τίτλο.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Δε θεωρώ ότι υπάρχουν κακά βιβλία, ενδεχομένως να υπάρχουν βιβλία που να μη μπορούν να προσεγγίσουν ένα παιδί αλλά κι επειδή κάθε παιδί είναι διαφορετικό σε κάποιο μπορεί να αρέσει και σε κάποιο να μην αρέσει, εξαρτάται από τα γούστα του παιδιού και από το πως θα το διαβάσεις το βιβλίο. Κακά βιβλία με κακά μηνύματα, γιατί ουσιαστικά με κακά μηνύματα δε νομίζω να υπάρχει.

Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2. Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3. Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4. Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5. Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6. Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσι

Σ4

1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Έχουμε ναι.

2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Είτε παίζοντας επιτραπέζια παιχνίδια, είτε κάνοντας βόλτες και μπορεί και να διαβάζουμε και βιβλία.

3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι διαβάζαμε βιβλία φυσικά, ειδικά όταν ήταν πιο μικρές. Η μεγάλη έχει αρχίσει και διαβάζει μόνη της οπότε το κάνει και μόνη της. Είναι Τρίτη δημοτικού και της αρέσει πολύ να διαβάζει. Ειδικά τώρα για τις γιορτές έχει μάζει πολύ πράγμα να διαβάσει και από δώρα και που δανείστηκε, χαμός.

4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Ναι, για όλους αυτούς τους λόγους. Και για ψυχαγωγία και για να διευρύνει τη φαντασία του, για να μάθει να διαβάζει, για να μάθει λεξιλόγιο, για να ταξιδέψει, για να αναπτύξει τη φαντασία του, για όλους αυτούς του λόγους.

5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Της αρέσει να διαβάζει βιβλία, βέβαια από μηνών της διάβαζα εγώ βιβλία και φάνηκε να της αρέσει και της μεγάλης και της μικρής τώρα. Στη μικρή της αρέσει επίσης να το ακούσει ηχογραφημένο, άλλος να το λέει με τραγούδια με άλλους τρόπους γιατί μόλις τώρα έμαθε να διαβάζει. Η μεγάλη επειδή μάλλον της διάβαζα πολλά; Της άρεσε; Το κάνει κι αυτή πολύ, δηλαδή θα διαβάσει, ακόμη κι από τον Άγιο Βασίλη ζήτησε δώρο βιβλίο παραδείγματος χάρη.

Εκτός του ότι μαθαίνει να ακούει, πέρα από το να διαβάζει από εκεί και πέρα αναπτύσσει τη φαντασία του, ταξιδεύει, μαθαίνει πράγματα ένα το βιβλίο ασχολείται με συγκεκριμένο αντικείμενο...Αυτά.

6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Στην αρχή όταν ήταν μικρή τα επέλεγα εγώ, σύμφωνα με τα δικά μου γούστα ή αναλόγως τι ήθελα να... παράδειγμα εάν ήθελα να κόψω την πάνα, έπαιρνα βιβλία για να κόψουμε την πάνα, ή εάν ήθελα να μάθουμε το σώμα μας, έπαιρνα βιβλία για να μάθουμε το σώμα μας. Τώρα αρχίζει και η ίδια να δείχνει ενδιαφέρον, από

αυτά που τις έχω δείξει, αρχίζει να λέει μου αρέσει αυτό περισσότερο, εκείνο δε μου αρέσει, οπότε αρχίζει και η ίδια περισσότερο να τα επιλέγει.

7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, ναι, εδώ έχει βιβλιοθήκη στην περιοχή μου, προ κόβιντ πηγαίναμε μαζί και διάλεγαν κι εκείνες ότι ήθελαν και τους άρεσε. Τώρα με τις φίλες και τις συμμαθήτριες της ανταλλάσσουν βιβλία και σε ένα πολιτιστικό σύλλογο που πηγαίνουμε, έχει κι εκεί βιβλιοθήκη. Κι εκεί διάλεξαν μόνες τους. Δηλαδή και εκείνες διαλέγουν πλέον, αλλά θα τους πάρω κι εγώ κάποια που θεωρώ ότι... να τα δουν κι αυτά.

8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Σίγουρα εικονογράφηση, εξώφυλλο. Από εκεί και πέρα η μεγάλη τα βλέπει και ως μυστηρίου, της αρέσουν με μυστήριο και ντετέκτιβ, θα ψάξει μέσα να είναι κάτι τέτοιο. Θα κοιτάζει και την υπόθεση.

9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Καλή ερώτηση. Καταρχήν να είναι κοντά στην ηλικία τους, μετά ανάλογα για ποιο λόγο το παίρνω. Όταν ήταν μικρά, εάν ήθελα να περάσω ένα μήνυμα μέσα από ένα βιβλίο, να μάθουν κάτι, εάν κάτι δεν τους άρεσε, εάν γκρίνιαζαν, ένα ζήλευαν. Να πάρω ένα βιβλίο που θα το αφήσει να περάσουν μηνύματα. Τώρα θα πάρω ένα βιβλίο που έπαιρνα όταν ήμουν μικρή, για να δω εάν θα τους αρέσει. Κι εγώ θα δω εάν είναι βιβλία μπεστ σελερ, θα τα δω κι αυτά ή θα ρωτήσω και φίλες που έχουν αντίστοιχα παιδάκια.

10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Ναι, έχουμε τον Ευγένιο Τριβιζά που τους αρέσει πάρα πολύ, οπότε τα περάσαμε σχεδόν όλα, όποτε βρίσκαμε στη βιβλιοθήκη τα παίρναμε. Μετά από εκεί και πέρα ειδικεύομαστε σε αυτά που είναι να λύσουν κάποιον μυστήριο πιο πολύ. Από εκεί και πέρα φυσικά συζητάμε για λογοτεχνικά, επειδή της έχω πάρει και μαθηματικά πολλά βιβλία, να ασχολείται το καλοκαίρι, με γρίφους κτλ.

11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Να απευθύνεται στην ηλικία του, να έχει κάτι να του προσφέρει να μάθει από αυτό και να ταιριάζει με τα γούστα του, να το αρέσει το στυλ κι έτσι, το είδος.

12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Είχα επιχειρήσει να συμβουλευτώ ένα βιβλιοπωλείο, στον Ιανό παραδείγματος χάρη όταν πήγαινα, αλλά σου λέει αυτός την πρόταση του αλλά μετά βλέπεις εάν ταιριάζει στο παιδί, εάν του αρέσει. Θα συμβουλευτώ ναί. Είμαι και σε μία ομάδα του φέισμπουκ που έχουν κουμπάρες μου με βιβλία που προτείνουν και θα δω κι εκεί.

13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Συναισθήματα, Μυστηρίου, Εκπαιδευτικά-γλώσσα/μαθηματικά, κατασκευές αυτά κυρίως.

14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, βέβαια.

15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Αναδεικνύουν, ναι. Την ιδιαιτερότητα φαντάζομαι, μπορεί κάποιο παιδάκι να έχει θέμα, να ξεχωρίζει, κάτι τέτοια διαβάζαμε στο νηπιαγωγείο περισσότερο. Να σας πω μερικά ποια θέματα αγγίζανε. Το ένα είναι να μη γίνεται διάκριση σε παιδιά με κάποια ιδιαιτερότητα. Τώρα άλλο...

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ναι, έχουμε διαβάσει. Τον «Ελμερ» το ελεφαντάκι εάν θυμάμαι καλά, μία άλλη ιστοριούλα με ένα κοριτσάκι που ήταν σε αναπηρικό καροτσάκι αλλά δε θυμάμαι τον τίτλο, τον «Τριγωνοψαρούλη», τώρα άλλα δε μου έρχονται στο μυαλό.

17) Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Ναι, πάρα πολλά. Διάβαζε η μητέρα μου και διάβαζα κι εγώ, πολλά... Στην αρχή πάλι μου τα επέλεξαν οι γονείς μου, μετά με πήγαινε η μητέρα μου σαν εκπαιδευτικός που ήταν στις βιβλιοθήκες των σχολείων που ήταν και επέλεγα εγώ ποια ήθελα, με βάση την υπόθεση και το εξώφυλλο εάν με τραβούσε περισσότερο. Μου άρεσε βιβλία που έγραφε η Ζωρζ Σαρρή, παραδείγματος χάρη, λίγο Ξενόπουλο ρομαντικά και μυστηρίου όπως παίρνω στην κόρη μου και τέτοια, ναι.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακά βιβλία τώρα... Μπορεί που το θέμα τους να είναι περίεργα ή εξεζητημένο; Σε μικρή ηλικία μπορεί να περνάει ένα φίλτρο από εμάς, τώρα μεγαλώνοντας

θεωρώ ότι αποκτούν μία κρίση και να ξεχωρίσουν ένα βιβλίο εάν είναι καλό ή κακό, ένα συμφωνεί με τα γούστα του και τις απόψεις τους, κάπως έτσι. Το κακό δηλαδή δεν είναι απαραίτητα κακό, αλλά που το απορρίπτεις επειδή δε σου ταιριάζει.

Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2. Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3. Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4. Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού E. Κάτοχος Διδακτορικού

5. Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6. Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσια

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Βέβαια.

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Μαγειρεύουμε, κάνουμε ενήλικες δουλειές για να μαθαίνει να είναι πιο ανεξάρτητος και όντως έχει λειτουργήσει, παίζουμε επιτραπέζια, διαβάζουμε πολλά βιβλία και ακούμε μουσική.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, βέβαια, καθημερινά

4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Ως μέσο ψυχαγωγίας και εκπαίδευσης. Επειδή πολλές φορές... πως να το θέσω... είναι ανακουφιστικό και για τους γονείς ένα καλό βιβλίο, επειδή πολλές φορές θες να επικοινωνήσεις μερικά πράγματα με το παιδί, αλλά επειδή το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούμε είναι αρκετά συγκεκριμένο και περιορισμένο λόγω του ότι είναι η θέση μας τέτοια. Δηλαδή εγώ ως μαμά πολλές φορές το όχι, το μη, το καλύτερα αυτό, καλύτερα εκείνο. Ένα βιβλίο σου δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνείς με διαφορετικές λέξεις από εκείνες που χρησιμοποιείς με το παιδί σου κι επίσης σου δίνει τη δυνατότητα να εξηγήσεις στο παιδί σου πράγματα βγάζοντας εσένα από τη θέση του να το εξηγήσεις εσύ κατευθείαν, αλλά και πολλές φορές σου δίνει και λύση σε κάποια πράγματα, αλλά και τροφή για σκέψη.

5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Εξαιρετικά καλή. Γνώση, μάθηση, διασκέδαση, ανοίγει τους ορίζοντες του, θέτει στο τραπέζι θέματα από άλλα ερεθίσματα που δε θα είχαν πέσει διαφορετικά τόσο άμεσα και ξεκάθαρα. Αυτά κατά βάση.

6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Ανάλογα, κάποια βιβλία είτε τα επιλέγει ο ίδιος, είτε επειδή τα έχει δει στο σχολείο του ή από τους φίλους, είτε εάν εκείνη την ώρα είμαστε στο βιβλιοπωλείο τα επιλέγει από το εξώφυλλο. Κάποια βιβλία που είναι πιο στοχευμένα τα επιλέγω εγώ.

7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, βέβαια, έρχεται πάντα μαζί. Όπως προανέφερα επιλέγει και το ίδιο.

8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Είτε το έχει δει στο σχολείο ή από φίλο του όπως είπα, από την εικονογράφηση τα χρώματα και το εξώφυλλο, είτε μπορεί να διαβάσει τον τίτλο και να τον εξιτάρει. Παίζει επίσης σημαντικό ρόλο και το αναπτυξιακό στάδιο στο οποίο ο ίδιος βρίσκεται, δηλαδή εάν είναι σε μία φάση που αγαπάει πολύ τα ρομπότ, θα επιλέξει κάτι παρόμοιο, άσχετα εάν αυτό το αντικείμενο του βιβλίου θα είναι τελικά τόσο ενδιαφέρον ή όχι.

9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Να μην υποτιμά την νοημοσύνη των παιδιών, να μη χρησιμοποιεί λίγο ξεπερασμένο λόγο ο συγγραφέας- δηλαδή αυτά που χρησιμοποιούσαν τη δεκαετία του 90', να είναι όλα γλυκούτσικα-μικρούτσικα, με απωθούν πολύ αυτά τα βιβλία. Μου αρέσουν τα πιο ρεαλιστικά αλλά με λεξιλόγιο δοσμένο που μπορεί να γίνει πιο αντιληπτό από το παιδί.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Προτιμώ τους πιο σύγχρονους συγγραφείς ακριβώς επειδή η προηγούμενη γενιά πέφτει στην παγίδα που προανέφερα, του να απευθύνεται στα παιδιά σαν να είναι λίγο χαζά. Δεν είναι εννοείται κατηγορηματικό, δηλαδή ο Τριβιζάς που είναι πιο παλιός συγγραφέας, ήταν και είναι εξαιρετικός, δεν υποτιμά καθόλου τη νοημοσύνη των παιδιών. Ναι, μου αρέσει πολύ ο Τριβιζάς, μου αρέσει και ο Τζουεσι Ολιβερ νομίζω, εάν δεν κάνω λάθος.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανειζέστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Η ιστορία να είναι ενδιαφέρουσα, να είναι διασκεδαστική και να έχει ωραία εικονογράφηση.

12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Η αλήθεια είναι πως μέχρι τώρα όχι, πέρα από το βιβλιοπωλείο. Η διαφορετικά με κάποια φίλη ή φίλο αλλά όχι τόσο στοχευμένα. Δεν έχω κάποιο φίλο ή φίλη που να έχει μεγαλύτερο παιδί και να τη ρωτήσω, αλλά ας πούμε βιβλιοπωλείο και φίλους.

13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Ναι, μέχρι τώρα έχω επιλέξει σε αυτήν τη φάση που είναι ο Πρόδρομος, στα 5, έχει πολύ περιέργεια για το ανθρώπινο σώμα, για την αναπαραγωγή, για το πως

συλλαμβάνονται τα παιδιά, για το πως είναι ένα ζευγάρι ομοφυλόφιλο και για το εάν και πως κάνουν παιδιά, πως βγαίνουν τα παιδιά, πως μπαίνει ο σπόρος στο ωάριο. Είμαστε σε αυτή τη διαδικασία και βρισκόμαστε σε αυτά τα βιβλία.

14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, αλλά και πάλι ανάλογα με τη φάση. Για παράδειγμα, πέρυσι που είχε πολλούς συμμαθητές που ήταν από άλλες χώρες ή υπήρχαν πολλά παιδιά που είχαν διαφορετικές συμπεριφορές, επειδή ήταν η πρώτη χρονιά που βρέθηκε σε ένα πιο κανονικό σχολείο, δηλαδή στην ηλικία των 4, είχα πάρει τέτοια βιβλία. Θεωρώ πως γύρω στα 4 γίνονται πιο συνειδητές οι συμπεριφορές στα παιδιά.

15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν ναι, έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Για να είμαι ειλικρινής, είχαμε πάρει ένα βιβλίο που έλεγε βρισκόμαστε εδώ και έδειχνε τη Γη. Είναι ωραίο βιβλίο επειδή δε δείχνει στοχευμένα το πόσο διαφορετικοί είναι άνθρωποι, αλλά μιλάει για το πόσες αντιθέσεις υπάρχουν στο σύμπαν και στη Γη, πόσα διαφορετικά ζώα, πόσα διαφορετικά τοπία και πόσο διαφορετικοί είναι οι άνθρωποι μέσα σε αυτά ναι. Αλλά πιο στοχευμένα δεν έχω συμβουλευτεί κάποιο βιβλίο για αυτά. Πιο πολύ βιωματικά το έχω συζητήσει με τον Πρόδρομο, δηλαδή από γεγονότα ή προσωπικά.

17. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Δυστυχώς, καθόλου.

18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Πιστεύω ότι υπάρχουν κακογραμμένα βιβλία, αλλά πιστεύω σε όλους τους κλάδους. Κακογραμμένα βιβλία ναι, με κακά βιβλία όχι. Υπάρχουν βιβλία με κακή πρόθεση ναι από πίσω. Θα σας στείλω ένα βιβλίο που το είχα πάρει όταν ο Πρόδρομος δε μοιραζόταν τα παιχνίδια του με τους φίλους. Νομίζω πως εάν ήμουν σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, θα τους έκανα και μήνυση. Είχε πάρα πολλά σεξουαλικά υπονοούμενα, ενώ είμαι πολύ ανοιχτή να μιλάω για τη σεξουαλικότητα και τη διαφορετικότητα με το μικρό κι έχω μιλήσει για πάρα πολλά θέματα σχετικά μαζί του από πολύ μικρή ηλικία, πραγματικά είμαστε σε

φάση που παίρνουμε τέτοια βιβλία. Το συγκεκριμένο είχε πολλά παρόμοια σεξουαλικά υπονοούμενα που δεν ξέρω εάν εγώ ήμουν σε κακή φάση κι έκανα προβολή αλλά το βρήκα εξαιρετικά κακό και δεν είμαι σεμνότυφη γενικά. Αλλά σε ένα παιδικό δωμάτιο να είναι δύο φίλοι που παίζουν κρυφά και το παιχνίδι τους να είναι μία μπανάνα, το βρήκα, δεν ξέρω, λίγο άστοχο.

Δημογραφικά Στοιχεία

- 1) **Φύλο:**
Α. Πατέρας Β. Μητέρα
- 2) **Ηλικιακή ομάδα:**
Α. 18-30 Β. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +
- 3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**
Α. Έγγαμος Β. Διαζευγμένος
- 4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**
Α. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου Β. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού
- 5) **Αριθμός Τέκνων**
Α. 1 Β. 2 Γ. 3 +
- 6) **Ηλικιακή Ομάδα:**
Α. 3-4 Β. 5-6 Γ. 6+

Αγόρι

Σ6

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Κυρίως θα βγούμε έξω βόλτα ή ποδήλατο, θα παίζουμε μπάλα, κατασκευές αρκετά κάνουμε και τώρα επειδή έχουν μεγαλώσει, θα ζωγραφίσουν μόνα τους, δε θα ασχοληθώ εγώ και αρκετά επιτραπέζια.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Μέχρι πριν 1 χρόνο σίγουρα αποτελούσε, αλλά πλέον έχει φύγει από το ενδιαφέρον τους, δεν είναι στην καθημερινότητα τους, αλλά όχι ακόμη διαβάζουν. Έχουμε πολλά βιβλία και με ενδιαφέρει να διαβάζουν, να το πούμε έτσι.

4. Τι ηλικία έχουν τα παιδιά σας;

Είναι 7, 5 και σχεδόν 5 προνήπια.

5. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Πρώτον, ε με όλους αυτούς τους τρόπους, κάτι πιο συγκεκριμένο είναι να βάζω τον μεγάλο να διαβάζει τον μικρό για να κάνει εξάσκηση, εκεί παίρνει κάτι πιο εύκολο. Όταν ένα βιβλίο είναι πιο δύσκολο, τους το διαβάζω εγώ. Όταν κάτι είναι μικρό και εύκολο, βάζω τον μεγάλο να το διαβάσει.

6. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Ε... πάρα πολλά πράγματα, από το τι ... οι πλούσιες εικόνες είναι ψυχαγωγία, ακονίζεται το μυαλό, μόνο που μπαίνεις στη διαδικασία να διαβάσεις, δημιουργείς μία εικόνα. Τα μηνύματα που περνιούνται, όλα αυτά πιστεύω.

7. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Ε μία έτσι, μία αλλιώς. Δε συμφωνώ πάντα με αυτό που θέλουν να πάρουν. Κάποιες φορές τους κάνω το χατίρι και κάποιες παίρνω αυτό που θα ήθελα εγώ. Έχω αγοράσει πολλά βιβλία που εγώ δε θα τα αγόραζα.

8. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, εξαρτάται. Εάν είναι σειρά βιβλίων, εκεί μπορεί να επιλέξει ποιο βιβλίο θέλει. Αλλά προσπαθώ να προτείνω εγώ βιβλία. Μπορεί να καταλήξουμε να πάρουμε ένα που επιλέγω εγώ και ένα που επιλέγουν εκείνοι.

9. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Δεν ξέρω, δεν μπορώ να το πω αυτό. Υποθέτω ότι η εικονογράφηση παίζει μεγάλο ρόλο. Επίσης και η θεματολογία.

10. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Νομίζω τη θεματολογία από το σκίτσο. Πλέον τα βιβλία είναι άπειρα, έτσι σήμερα τα βιβλία που δεν είναι ελκυστικά είναι λιγότερα, εννοώ από θέμα εικονογράφησης, οκ, οπότε πρώτα από όλα διαλέγω με βάση την ιστορία.

11. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Τώρα σε αυτήν την ηλικία δεν έχω κάποιο ιδιαίτερη προτίμηση. Τώρα για τον μεγάλο που διαβάζει πιο δύσκολα παραμύθι επειδή μπορεί να βαρεθεί, θεωρώ ότι ο Ντετέκτιβ Κλουζ, χωρίς όμως να έχει κανένα φοβερό νόημα, αλλά σαν ιστορίες του αρέσουν περισσότερο από άλλα. Σίγουρα δεν αρέσουν ούτε σε εμένα ούτε στα παιδιά τα εντελώς διδακτικά, προτιμώ τα πιο έμμεσα μηνύματα. Δηλαδή να μη λέει δε κάνει να χτυπάμε τον άλλον, όπως το έλεγε η μαμά για παράδειγμα.

12. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Πρώτα από όλα εάν είναι ταιριαστό για την ηλικία του, δηλαδή εάν έχω την αίσθηση ότι ξεφεύγει πολύ προς τα πάνω ή προς τα κάτω, η αλήθεια είναι ότι τα προς τα πάνω τα προσπαθούμε, τα προς τα κάτω όχι. Μετά είναι το μήνυμα, ή να το πω η θεματολογία.

13. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Όχι, συνήθως, συμβουλευόμαι κάποιον που δουλεύει στο βιβλιοπωλείο και θα μου προτείνει μερικές θεματολογίες, αλλά όχι κάποιον ειδικό ή άλλο.

14. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Για τον μικρό οι θεματικές έχουν να κάνουν με τη φιλία και με το πόσο υποστηρίζουμε και βοηθάμε ο ένας τον άλλον, για τον μεγάλο επειδή διαβάζει ντετέκτιβ Κλουζ, η θεματική θα έλεγα ότι είναι τέτοιες με μυστηρίου, αλλά θα γίνει με έναν τρόπο που θα γίνει σωστά απέναντι στους άλλους ανθρώπους. Ο ήρωας είναι ηθικός, θα είναι εντάξει απέναντι στους άλλους, εντάξει. Γενικά όμως είναι για να του κρατήσει το ενδιαφέρον το τι θα συμβεί στην ιστορία.

15. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

16. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Φυσικά, πρώτα από όλα εάν αλληλοβοηθιόμαστε. Πολλά βιβλία προσπαθούν να περάσουν αυτό το θέμα, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι έτσι τα πράγματα, δε βοηθάμε ο ένας στον άλλον και τόσο, όχι μόνο τους φίλους μας, τους φίλους μας τους βοηθάμε αλλά πιο πέρα δεν πάει νομίζω. Συνολικά δηλαδή δε βοηθάμε τους άλλους ανθρώπους. Υπάρχουν ας πούμε βιβλία που έχουν χαρακτήρες που δεν έχουν αρκετά, που προσπαθούν να δείξουν την γενναιοδωρία.

17. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Δεν μπορώ να σκεφτώ τώρα κάτι. Τις διαφορετικές θρησκείες; Τους διαφορετικούς λαούς; Η αλήθεια είναι πως όχι. Δεν μπορώ να θυμηθώ κάτι που μπορεί να έχει κάτι τέτοιο. Μπορεί, να είχε κάποιο βιβλίο κάτι, αλλά τώρα δε μου έρχεται.

18. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Η αλήθεια είναι ότι εγώ δε θυμάμαι να το έκανα. Η μαμά μου λέει πως ναι, ωστόσο εγώ στα χρόνια του Δημοτικού δεν το έκανα. Υπάρχει ένα κενό και μετά το γυμνάσιο άρχισα να διαβάζω. Τα επέλεγα από φίλους, κάποια ήταν ασυνάρτητα, αλλά γενικά ήταν της ηλικίας μου και ήταν ενδιαφέροντα. Κάποια ήταν του Έρμαν Έσσε, το Ντέμιαν, του Κούντερα κ.α. Αυτά κυρίως

19. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακογραμμένα σίγουρα. Τώρα βιβλία υπάρχουν που κυκλοφορούν που έχουν λέξεις και φράσεις με αγένεια που μου έχουν πει, δεν τα έχω πάρει, που έχουν βρισιές για την ηλικία ομάδα 9-12. Μου έχουν πει μην τα πάρεις, κάτι άλλο δεν ξέρω.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) **Ηλικιακή ομάδα:**

A. 18-30 B. 30-40 Γ. **40-50** Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. **Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ** Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. 1 B. **2** Γ. 3 +

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

7) A. 3-4 B. **5-6** Γ. 6+

αγόρια

Σ7

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Η' θα πάμε βόλτα με τα ποδήλατα, ή θα δούμε κάποιο παιδικό, ή θα παίζουμε επιτραπέζιο, ή θα μαγειρέψουμε.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, βέβαια συνέχεια.

4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Ναι, το χρησιμοποιούμε, τους αρέσει να τους διαβάζω. Και ακόμη και τώρα παρόλο που διαβάζουν μόνα τους, κάποια βράδια μου ζητάνε ή τους διαβάζω κι εγώ βιβλίο.

5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Κάθε μέρα διαβάζουμε, η επαφή τους είναι πολύ καλή. Ασυζητητί προσφέρει πολλά το βιβλίο στο παιδί.

6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Με τη βοήθεια του

7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, ναι.

8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Συνήθως από την εικονογράφηση στη μικρότερη ηλικία, τώρα η μεγαλύτερη με βάση του τι έχει ήδη διαβάσει ή τι της αρέσει να διαβάζει. Κοιτάζει τα περιεχόμενα και αποφασίζει.

9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Το περιεχόμενο, την εικονογράφηση, την έκδοση.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Δεν έχω πλέον προτίμηση συγκεκριμένη. Παλαιότερα κοιτούσα θεματολογία και συγγραφέα, αλλά πλέον είμαι πιο ανοιχτή.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Το περιεχόμενο του, η αισθητική του- δηλαδή η ποιότητα του ως βιβλίο και εικονογραφημένο να μην είναι, να είναι αισθητικά καλό και η έκδοση του, εκδοτικό οίκο δηλαδή.

12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Όχι.

13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Και η κλασική λογοτεχνία που είναι αγαπημένη στα παιδιά, τώρα η μεγάλη διαλέγει μόνη της.

14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Εγώ, ναι.

15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Τα συναισθήματα, συμπεριφορές τέτοια πράγματα.

16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ναι, για τη διαφορετικότητα ας πούμε, για την ισότητα-ανισότητα.

17. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Εγώ; Ναι, ναι. Τα επέλεγα περισσότερο με βάση τη δημοφιλότητα τους, τους γνωστούς συγγραφείς και ήταν κυρίως κοινωνικού περιεχομένου.

18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Όχι.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. **40-50** Δ. 50 +

3) Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ.
Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. **Κάτοχος Μεταπτυχιακού** Ε. Κάτοχος
Διδακτορικού

5) Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. **2** Γ. 3 +

6) Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. **6+**

Κορίτσια

Σ8

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;
Προσπαθούμε, όχι πάντα...
2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;\
- Παίζουμε ή διαβάζουμε κάποιο βιβλίο.**
3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;
Από τις κύριες ή από τις καλύτερες. Το αναζητά κάθε μέρα και ειδικότερα όταν ξαπλώνει το θέλει δίπλα του να το διαβάζει ο Β.
4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;
Το χρησιμοποιούμε για ψυχαγωγία γιατί βλέπει τις εικόνες με αυτά που βλέπει ή διαβάζει και εκπαιδευτικά επειδή μαθαίνουμε πράγματα.
5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;
Προσφέρει πέρα από γνώσεις, διεγείρει τη φαντασία του, πλάθει πράγματα, ιστορίες δικές του.
6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;
Πάντα τα επιλέγουμε μαζί, είναι πάντα μαζί μου.
7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;
Έρχεται πάντα μαζί και επιλέγει μόνο του ότι το ενδιαφέρει. Τα κοιτάει και απασχολείται με αυτά που τον ενδιαφέρουν.
8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;
Κάτι που τον ενδιαφέρει εκείνη την ημέρα, κάτι που τραβάει το ενδιαφέρον, τα συνδυάζει.
9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Επειδή είναι μικρή ηλικία να έχει καθαρές εικόνες να είναι εκπαιδευτικά καλό, να είναι ωραία τα γράμματα και μεγάλα για το παιδάκι.
10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)
Ναι, μας ενδιαφέρει ο συγγραφέας και η θεματολογία, όπως ο Ευγένιος Τριβιζάς και οι μύθοι του Αισώπου. Δίνουν ωραία παραδείγματα στα παιδιά. Ανάλογα με το συγγραφέα και πολλούς νέους συγγραφείς.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Να έχει ένα θέμα που αφορά την ηλικία του, κάτι που θα τον βάλει να σκεφτεί, να προβληματιστεί και να φανταστεί ταυτοχρόνως, προβληματισμός και είναι σχετικό με την ηλικία του.
12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;
Και μόνη μου αλλά μπορεί να πάρουμε προτάσεις και από τη δασκάλα στο σχολείο, από φίλους και συναδέλφους, από τον περίγυρο και από τους εκπαιδευτικούς του.
13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;
Ναι, βέβαια. Έχουμε βιβλία για το σώμα, για την καθαριότητα, για τον κορωναίο, για τη διαφορετικότητα, για τη φιλία, την ειρήνη.
14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;
Ναι, σίγουρα για την φιλία, για την αγάπη, για τον πόλεμο και την ειρήνη.
15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;
Ναι, για τις σχέσεις με τους συμμαθητές του και τον περίγυρο του. Να είναι καλό παιδί και να αγαπά τους φίλους και τον κόσμο, να προσέχει τους κινδύνους και το σώμα του.
16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν ναι, έχετε ορισμένα παραδείγματα;
Ναι, για τη διαφορετικότητα. Είμαστε όλοι διαφορετικοί αλλά όλοι ίσοι, το χρώμα και τις συνήθειες των παιδιών σε άλλες χώρες. Πώς παίζουν τα παιδάκια εκεί, τι συνήθειες έχουν, του αρέσουν πολύ και τον ενδιαφέρουν.
17. Εσείς ως παιδί διαβάσατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;
Διάβαζα, παρόλο που είχα λίγα επειδή μεγάλωσα σε χωριό. Από τη βιβλιοθήκη του σχολείου ή εάν μου έφερνε ο πατέρας μου από την πόλη.
18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;
Βιβλία κακά δε θεωρώ ότι υπάρχουν. Το έδαφος των παιδιών είναι πρόσφορο και δε θεωρώ ότι υπάρχουν κακά βιβλία. Ίσως ακατάλληλα, αλλά δεν έχω συναντήσει εγώ προσωπικά.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) **Φύλο:**

A. Πατέρας B. **Μητέρα**

2) **Ηλικιακή ομάδα:**

A. 18-30 B. 30-40 Γ. **40-50** Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. **Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ** Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού E. Κάτοχος Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. **1** B. 2 Γ. 3 +

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

a. A. 3-4 B. 5-6 Γ. **6+**

Αγόρι

Σ9

- 1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;
Ναι, τα απογεύματα μετά τη δουλειά ή το σχολείο και τα σαββατοκύριακα κυρίως.
- 2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;
Παίζουμε πολύ, διαβάζουμε βιβλία, ακούμε παιδικές ιστορίες, παίζουμε επιτραπέζια, μιλάμε, κάνουμε ποδήλατο, βλέπουμε παιδικά
- 3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;
Το βιβλίο αποτελεί την καθημερινότητα μας. Στο σπίτι μετά το νηπιαγωγείο διαβάζουμε βιβλία ενώ τρώμε, παίζουμε και σίγουρα το βράδυ την ώρα που πάμε για ύπνο, δηλαδή, πάντα της διαβάζω βιβλία πολλές φορές μια και δυο φορές. Λέει χαρακτηριστικά πάντα σχεδόν «μία ακόμη».
- 4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;
Για όλα, απασχόλησης εννοείται για πολλές ώρες μέχρι και σήμερα. Ψυχαγωγία γελάει πολύ με την προσωποποίηση των ζώων και τα μεταφέρει και στη ζωή, λέει σαν τον αρκούδο είσαι, σαν τον λύκο. Η εκπαίδευση έρχεται νομίζω μέσα από τα δύο προηγούμενα που σας είπα. Σε πιο μικρή ηλικία, όταν μαθαίναμε τους αριθμούς τα γράμματα ήταν ίσως πιο εκπαιδευτικά, τώρα γίνεται πιο έμμεσα.
- 5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;
Πάρα πολύ καλή! Τα λατρεύει. Τα αναζητά, τα τακτοποιεί, ξέρει ό,τι έχει παρόλο που είναι μικρούλα. Από πολύ μικρή μόλις μηνών της είχα πάρει βιβλία ή της έβαζα να ακούει ιστορίες ενώ κοιμόταν ή έτρωγε.
- 6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;
Και τα δυο. Πλέον, μου ζητάει κάτι. Κυρίως επιλέγω εγώ ακόμη αλλά σκέφτομαι πάντα τι της αρέσει ή τι φοβάται. Πλέον πηγαίνουμε στη βιβλιοθήκη παρέα και διαλέγει κι εκείνη. Τα πιάνει κοιτάζει τις εικόνες, ή με ρωτάει «τι γράφει εδώ μαμά?».
- 7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Όπως είπα έρχεται πολύ συχνά. Της αρέσει η βόλτα στη βιβλιοθήκη, στο βιβλιοπωλείο δεν είναι το ίδιο, στην πόλη μας δεν έχουμε βιβλιοπωλείο μόνο για παιδικά βιβλία, από όσο ξέρω δηλαδή, έτσι είναι πιο δύσκολο να έρθει και διαλέξει.

- 8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;
Σίγουρα την εικονογράφηση, τον ήρωα και τα χρώματα.
- 9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Εγώ; Το θέμα βέβαια, το λεξιλόγιο, να μην δείχνει στερεοτυπικές παλιές ιδέες, να μη φέρνει το παιδί σε δύσκολη θέση, να το βάζει σε κάτι νέο αλλά με αγάπη. Γενικά θέλω να το φέρνει πιο κοντά στην ανάγνωση, να μην βαριέται.
- 10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)
Όχι, προτίμηση ιδιαίτερη. Συνήθως πάω και κοιτάω ό,τι καινούργιο έχει έρθει. Οι παλιές εκδόσεις δε με τραβάνε συνήθως, εκτός κι εάν πρόκειται για κάτι που θεωρείται διαχρονικό και φιλικό για το παιδί και τι νέες ιδέες.
- 11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Θέμα, εικονογράφηση, λεξιλόγιο.
- 12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;
Τυχαία θα συμβουλευτώ. Θα ακούσω κάτι και θα το τσεκάρω πρώτα εάν μου αρέσει και εάν θα αρέσει στην ίδια. Μιλώ με φίλους ή σε ομάδες εκπαιδευτικών και βιβλίων στο διαδίκτυο. Συχνά κοιτάζω και κριτικές βιβλίων από άλλου γονείς σε πλατφόρμες για βιβλία.
- 13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;
Φιλία, αγάπη, υγιεινή, διαφορετικότητα, οικογένεια, απώλεια εεε αυτά τώρα μου έρχονται.
- 14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;
Ναι, προσπαθώ να μην είναι συνέχεια για την ανάδειξη αλλά της μιλάω και της έχω πάρει βιβλία.
- 15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;
Τη φιλία, το σεβασμό, την αλληλεγγύη, την παιδεία, το φύλο. Επειδή οι φίλοι μας είναι άνθρωποι που μπορεί να έχουν καταγωγή από αλλού, ή μπορεί να έχουν δεύτερο σύντροφο, της μιλάω για να μπορεί να κατανοήσει. Τα βιβλία

βοηθάνε πολύ, ασυζητητί, το δημιουργεί με ιστορία και το συγκρίνει. Το καταλαβαίνω επειδή δίνει ονόματα ηρώων στους ανθρώπους πολλές φορές που συναναστρεφόμαστε.

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ναι, τώρα ένα που θυμάμαι ήταν η βαλίτσα, ο έλμερ που τον αγαπάει πολύ, έχουμε πάει και σε παράσταση, είχαμε διαβάσει ένα για την απώλεια και τον θάνατο. Α ! επίσης για τον πόλεμο και την ειρήνη με δυο βασιλιάδες. Μετά πολλά για την φιλία και τον σεβασμό. Αλλά δε θυμάμαι τίτλους.

17) Εσείς ως παιδί διαβάσατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Εγώ διάβαζα λίγο στην μικρή ηλικία και κυρίως Ευγένιο Τριβιζά, που αγαπώ πολύ μέχρι και σήμερα. Όχι όλα, αλλά θεωρώ έξυπνη την γραφή του. Κυρίως διάβαζα γνώσεων και δε μου άρεσαν γι' αυτό και σταμάτησα μετά τη φιλία μου με το βιβλίο. Σαν φοιτήτρια ξεκίνησα με εφηβικά φαντάσου. Κάλυπτα το κενό μάλλον. Διάβαζα εφηβικά και μετά άρχισα με πιο κοινωνικά.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Τα βιβλία δεν έχουν κακό σκοπό, απλά δεν ταιριάζουν όλες οι ιδέες σε όλους. Αρά όχι κακά με την έννοια του κακού στο μυαλό μου. Υπάρχουν όμως κακές αντιλήψεις, πάντα για εμένα έτσι, σε βιβλία.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

Α. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου Β. Απόφοιτος Λυκείου Γ.
Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. **Κάτοχος Μεταπτυχιακού** Ε. Κάτοχος
Διδακτορικού

5) Αριθμός Τέκνων

Α. 1 Β. 2 Γ. 3 +

6) Ηλικιακή Ομάδα:

Α. 3-4 Β. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσι

Σ10

- 1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;
Ε βέβαια.
- 2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;
Παίζουμε, μπορεί να φτιάξουμε παζλ, να διαβάσουμε βιβλία, να παίζουμε με τα παιχνίδια της, να κάνω δραματοποιημένο παιχνίδι.
- 3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;
Ναι, ναι. Σίγουρα.
- 4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;
Και για τα τρία, για ευνόητους λόγους μαθαίνει εκπαιδευτικά πράγματα, αναπτύσσεται το γνωστικό του πεδίο και όσον αφορά την ψυχαγωγία υπάρχουν και βιβλία που ανταποκρίνονται και σε αυτό και το παιδάκι τα θέλει. Να ρωτήσει, να χαρεί, να μάθει.
- 5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;
Προσφέρει πολλά πράγματα, δεν περιορίζει την φαντασία του και το αφήνει να αναπτυχθεί περισσότερο. Αυτό το καταλαβαίνω επειδή πριν αρχίσουμε να διαβάζουμε ένα βιβλίο, το παίρνει στ χέρια της το ξεφυλλίζει και τον κοιτάζει, άρα έχει ήδη πλάσει στο μυαλό της πριν το διαβάσουμε το βιβλίο, και αυτό είναι πολύ καλό. Μετά στη συνέχεια, αφού το διαβάσουμε, λέει την ιστορία η ίδια και έτσι ασκεί και την μνήμη και άλλες ικανότητες και δεξιότητες.
- 6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;
Συνήθως τα επιλέγω εγώ, επειδή το παιδί μπορεί να επιλέξει μπορεί μόνο μπάρμπι... χαχα. Κοιτάζει τα πιο εντυπωσιακά. Το παιδάκι θα στοχεύσει στην εικόνα, και στον ήρωα. Λέει θα ήθελα αυτό, αυτό κι αυτό. Εγώ θα στοχεύσω σε άλλα θέματα.
- 7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;
Αφενός, επειδή μας δίνουν κάποια βιβλία οπότε εκεί δεν έχουμε επιλογή. Αφετέρου όμως δανειζόμαστε βιβλία κι έχουμε πάει και μαζί στη βιβλιοθήκη

κι έχει επιλέξει κι εκείνη. Λίγο πολύ και τα δύο. Όταν διαλέγω βιβλία μέσω Ίντερνετ μάλλον τα επιλέγω εγώ περισσότερο.

- 8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;
Επειδή είναι μικρούλα ακόμη και δε διαβάσει η ίδια, το πρώτο της κριτήριο είναι η εικόνα.
- 9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Προσέχω να περνάει και κάποια μηνύματα, όχι μόνο να ψυχαγωγεί αλλά να έχει και κάποιο μήνυμα για το παιδί. Κοιτάζω το περιεχόμενο και με ενδιαφέρει πολύ και το αισθητικό κομμάτι του βιβλίου. Για παράδειγμα εάν έχει εικόνες που είναι λίγο τρομακτικές και εντάξει δεν είναι οκ σύμφωνα με τα δικά μου κριτήρια.
- 10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)
Όχι, δεν έχω πρόβλημα και προτίμηση. Συγκεκριμένα σήμερα δανειστήκαμε μία σειρά του 73, που ήταν πολύ διασκεδαστικά και τα διάβαζα κι εγώ. Δεν έχω προτίμηση κοιτάζω τα προηγούμενα κριτήρια που σας είπα.
- 11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;
Το θέμα, η εικονογράφηση, επειδή είναι μικρή και πρέπει να έχει αρκετές εικόνες για να τις κεντρίζει και μου αρέσει και η εμφάνισή του επίσης.
- 12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;
Ναι, είμαι σε μια ομαδούλα για παιδικά βιβλία, τα κοιτάζω αυτά και πολλές φορές τα συμβουλευόμαι. Μία σελίδα στα κοινωνικά δίκτυα.
- 13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;
Έχουμε πάρει βιβλία για μαθηματικά και αριθμούς, Τώρα που είναι 4 πήρα βιβλία με δραστηριότητες για την γραφή, έχουμε πάρει βιβλία για την μουσική, που την αγαπάει. Έχουμε πάρει αρκετά ξενόγλωσσα βιβλία επειδή της μιλάω στα γαλλικά.
- 14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;
Ναι, έχουμε πάρει βιβλία για τη διαφορετικότητα, βέβαια.
- 15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;
Εντάξει, ναι, έχει τύχει. Δεν έχουμε πάει ακόμη όμως σε ζητήματα φύλου. Μόνο για την διαφορετικότητα. Αυτό, είναι πολύ μικρή ακόμη.

- 16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;
Ναι, έχουμε διαβάσει ένα με την Λίνα, δε θυμάμαι τον τίτλο, που έχει στην τάξη παιδιά από διαφορετικές χώρες του κόσμου. Οπότε μέσα από εκεί μιλήσαμε για τα παιδιά από άλλες χώρες, για το χρώμα, τη φυλή, την γλώσσα, τις συνήθειες. Κάτσε να σου πω πως λέγεται, α να το! «Λίνα, εσύ τι χρώμα έχεις;» Έτσι λέγεται.
- 17) Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;
Όχι, στην τόσο μικρή ηλικία όπως της κόρης μου, δε θυμάμαι κιόλας να πο την αλήθεια. Μετά με θυμάμαι να διαβάζω, είχε ανοίξει στην τότε γειτονιά μου μία φοβερή δανειστική βιβλιοθήκη το Βαφοπούλειο, ένα φοβερό πνευματικό κέντρο, που είχε δική του μόνο παιδική βιβλιοθήκη. Εκεί βγάσαμε τη δική μας κάρτα δανεισμού και πηγαίναμε εκεί, μόνοι μας τα παιδάκια κι εκεί άρχισα να διαβάζω βιβλία. Δε θυμάμαι πως τα επέλεγα, ξεφύλλιζα λίγο το περιεχόμενο. Α, θυμάμαι ότι διάβαζα Άλκη Ζέη, Ζωρζ Σαρρη, μία σειρά της Εντιθ Πλάιτον, μία σειρά με περιπέτειες μικρών παιδιών.
- 18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;
Ναι, του Τριβιζά. Το τελευταίο που μοίρασαν στα παιδιά για τον κορονοϊό. Το μοίρασαν στο νηπιαγωγείο μέχρι και την έκτη Δημοτικού. Έχει τρομακτικές εικόνες και δεν πάει σε όλες τις ηλικίες, δεν είναι κατάλληλο για ένα παιδάκι 4 χρονών, ούτε απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ.
Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. **Κάτοχος Μεταπτυχιακού** Ε. Κάτοχος
Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Κορίτσι

Σ11

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;
Δυστυχώς, όχι πάρα πολύ λόγω εργασίας και αντίθετων ωραρίων.
2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;
Ε, ανάλογα, άμα έχει καλό καιρό θα βγούμε καμία βόλτα. Στο σπίτι θα παίζουμε κάποιο επιτραπέζιο, θα διαβάσουμε κανένα βιβλίο, θα δούμε κάτι στην τηλεόραση, τα κλασικά.
3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;
Αρέσουν και σε εμένα και σε εκείνη, οπότε διαβάζουμε, ναι. Θα διαβάσουμε πριν τον ύπνο συχνά. Σχεδόν κάθε βράδυ πριν πάμε για ύπνο διαβάζουμε βιβλίο.
4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;
Νομίζω και τα τρία. Ανάλογα, κάποια βιβλία μαθαίνουν αρκετά πράγματα στα παιδιά, διασκεδάζουν πολύ, γελάνε. Και ανάλογα με το περιεχόμενο της αρέσει. Με ρωτάει πολλές φορές να διαβάσουμε κάποιο βιβλίο; Ε της λέω ναι, και διαβάζουμε.
5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;
Χμμ, ναι. Ναι, νομίζω πως το αποζητά. Παίρνει ένα βιβλίο και κάνει πως το διαβάζει, τώρα έχει ξεκινήσει να διαβάζει και μόνη της σιγά σιγά, τα φιλοκαταφέρνει, οπότε προσπαθεί και διαβάζει. Της αρέσει έχουν καλή σχέση. Έτσι, προσφέρει τα πάντα, της μαθαίνει τα πράγματα, όχι μόνο σε γνώση, θα της βοηθήσει στο πως βλέπει τη ζωή. Σε αυτή τη φάση τη βοηθάει στο λεξιλόγιο της και στην σκέψη της και στον τρόπο που διαχειρίζεται τα πράγματα.
6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;
Μέχρι στιγμής, μόνη μου.
7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;
Έχει τύχει κάποιες φορές, αλλά συνήθως τα παίρνω μόνη μου ή περισσότερο τα παραγγέλνω. Εγώ τα επιλέγω.
8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;
Εικόνα, θέμα, ήρωες.
9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Συνήθως, είναι βιβλία που μου έχει προτείνει κάποιος, ή σε κάποιες ομάδες που κάνουν προτάσεις βιβλίων, βλέποντας ότι κάποια έχουν καλές συστάσεις, θα τα δοκιμάσουμε.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Όχι, κάτι ιδιαίτερο να πω την αλήθεια. Κάτι που μου κάνει εντύπωση, ήρωες, εικονογράφηση.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Λοιπόν, τα τρία βασικότερα στοιχεία... Λοιπόν, με βοηθάει η γνώμη ανθρώπων που τα έχουν επιλέξει και μου έχουν πει για το περιεχόμενο. Από εκεί και πέρα θα το ξεφυλλίσω να δω τον τρόπο γραφής, το περιεχόμενο, η εικονογράφηση έχει τύχει πολλές φορές να το πάρω λόγω εικόνων. Περισσότερο θα έλεγα η εικονογράφηση και ο τρόπος γραφής. Έχει τύχει να ακούσω για βιβλία καλά λόγια για ένα βιβλίο και να το ξεφυλλίσω και να μη μου αρέσει ο τρόπος γραφής και οι εκφράσεις του.

12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Με τις φίλες μου κυρίως ή από ομάδες που κάνουν βιβλιοπροτάσεις.

13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Θεματικές, λίγο δύσκολο αυτό. Θα προσπαθήσω να το θυμηθώ γιατί όλο το ξεχνάω. Ας πούμε τώρα τελευταία που άρχισε να διαβάζει και μεγαλύτερο κείμενο έχουμε πάρει κάποιες διασκευές κλασικών βιβλίων. Δεν ξέρω εάν είναι θεματική. Διασκευές για την ηλικία της. Τον εγωιστή γίγαντα, μικρές κυρίες, αυτά προς το παρόν μέχρι να μεγαλώσει λίγο.

14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, πχ έχουμε διαβάσει για ρατσισμό, για αποδοχή. Να μου έρχεται ένα τώρα, νομίζω Το μικρό αγόρι και τα Τέσσερα αυγά.;; Κάτι τέτοιο.

15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Ναι, όπως είπα έχουμε διαβάσει και μιλήσει για τον ρατσισμό, τη διαφορετικότητα και την αποδοχή. Δεν ξέρω εάν έχει καταλάβει πολλά αλλά την βλέπω ότι της μένουν πράγματα και ότι μετά και στις κοινωνικές της συναναστροφές που τα εφαρμόζει. Μου κάνει αναφορές σε βιβλία που δεν πίστευα

ότι θα τα έδινε σημασία και μου κάνει εντύπωση. Τίτλους δε θυμάμαι, αλλά θα τα κοιτάξω.

16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

17. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Ναι, όσα μπορούσα τότε διάβαζα. Δε θυμάμαι πώς τα επέλεγα, θυμάμαι όμως ότι πήγαινα σε δανειστικές βιβλιοθήκες και ό,τι έβρισκα μπροστά μου το κοιτούσα, κυρίως μυθιστορήματα.

18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακά, δε θα το έλεγα. Όλα τα βιβλία κάτι έχουν να δώσουν. Ειδικά στα παιδικά βιβλία δεν έχω κάτι να πω. Στα ενήλικα ίσως να τα απέρριπτα. Στα παιδικά βιβλία, δε νομίζω ότι υπάρχει θεματολογία που να μην ανταποκρίνεται στην ηλικία τους ή να μην είναι κατάλληλο και θα το απέρριπτα. Δεν ξέρω τι να πω.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5) Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6) Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. **5-6** Γ. 6+

Κορίτσι

Σ12

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι, κυρίως το σαββατοκύριακο ή χωριστά ο κάθε γονιός λόγω εργασίας.

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Παίζουμε, συζητάμε, διαβάζουμε, βλέπουμε παιδικά, πηγαίνουμε σε παραστάσεις και παιδική χαρά.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Φυσικά, από μνημών έχουμε βιβλία και τα του διαβάζω ή κάνουμε φανταστικές ιστορίες με τις εικόνες. Πολλές φορές αλλάζουμε και το τέλος σε αστείο ή καλύτερο για τον ίδιο.

4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Για όλα. Κυρίως ψυχαγωγικό και απασχόλησης ή εκπαίδευση έρχεται δεύτερη. Οι λόγοι είναι πολλοί, εεε είναι γνωστό πως το βοηθάει στην σκέψη και στη διαχείριση της συμπεριφοράς. Επίσης, νομίζω ότι μαθαίνουν και πράγματα που εμείς οι γονείς δύσκολα θα τα συζητήσουμε. Βοηθάει και το σχολείο για την εδραίωση τους.

5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Το αγαπάει πολύ, ζητάει κι άλλα συνέχεια. Έχει αγαπημένα και μη αγαπημένα. Προσφέρει σίγουρα διασκέδαση, γνώση και αλήθεια, φαντασία, βοηθάει στη γενική ανάπτυξη του. Έχουμε βιβλία για όλες τις ηλικίες, που τα διαβάζουμε διαφορετικά αρκεί να τα καταλαβαίνει.

6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Μόνη μου κυρίως. Αν μου ζητήσει κάτι όμως που έχει δει στο σχολείο, τρέχω να το πάρω ή το ψάχνω σε audio book.

7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Έρχεται μερικές φορές, δεν επιλέγει μόνο του. Του επιτρέπω φυσικά να τα πιάνει, να τα βλέπει και μερικές φορές του δίνω μερικά από τα οποία μπορεί να διαλέξει τα δύο. Φυσικά αυτά που του δίνω τα εγκρίνω και μετά του δίνω την ευχέρεια να επιλέξει ποια του αρέσουν.

8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Η εικόνα είναι το κυριότερο, ο τίτλος σίγουρα- τον ρωτάει πάντα, ετσι καταλαβαίνει και το θέμα, αρά ίσως και το θέμα.

9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσεις ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Τη φρασεολογία, την θεματική, η εικονογράφηση να είναι καλαισθητη από εικονογράφο με ωραίο γούστο και ταλέντο για τα δικά μου δεδομένα και το μήνυμα.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Όχι, καμία. Γίνεται τυχαία.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Εικονογράφηση, θέμα, λέξεις.

12. Συμβουλευεστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Φίλους και δασκάλους, συζητάμε και με τον σύζυγο μερικές φορές. Η αδερφή μου επίσης με επηρεάζει που έχει κόρη μεγαλύτερη, κοιτάζω και σε ομάδες άλλα δε συμφωνώ πάντα.

13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Φιλία, οικογένεια, συνήθειες, χώρες, ο κόσμος, ο ουρανός, τα παιδιά, θάνατος, ειρήνη, μετανάστευση...εε θέλετε να πω κι άλλες; Αυτήν την περίοδο διαβάζουμε ένα για την αγάπη προς τα ζώα και την φροντίδα τους.

14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Σίγουρα το έχω κάνει. Έχουμε μιλήσει για τον σεβασμό μέσα στην τάξη, στο σπίτι, για τη βοήθεια, για τη διαφορετικότητα, για τους ρόλους των ανθρώπων, τα επαγγέλματα.

15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Εάν εννοείτε την ισότητα κτλ. Ναι, πολύ συχνά στα βιβλία δίνονται τέτοια μηνύματα. Για τη διαφορετικότητα των εθνών και το σεβασμό που πρέπει να έχουμε. Ένα είναι ο Ελμερ. Δε θυμάμαι ακριβώς άλλα. Ο Νόι επίσης μιλάει κάπως για το διαφορετικό τρόπο μίας οικογένειας που δεν έχει μητέρα. Του εξήγησα ότι μπορεί να συμβεί κι αυτό.

16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Ναι, όπως είπα ο Ελμερ είναι ένα καλό παράδειγμα, έχει και ωραία εικονογράφηση με ζώα που του αρέσουν πολύ. Έχει ως θέμα την διαφορετικότητα και τον σεβασμό, την ισότητα, κάπως έτσι.

17. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Εγώ όχι και πολλά δυστυχώς, δεν μπορούσαν οι γονείς μου. Ευτυχώς όμως πήγαινα σε στέκι του παιδιού και διάβαζα στο θεατρικό παιχνίδι. Το διασκεδάζα πολύ, μου άρεσαν τα βιβλία με ζώα και αγάπη, του Τριβιζά επίσης κάναμε θεατρικά.

18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακά, όχι. Με άσχημες εικόνες και στερεότυπα ναί. Δεν θυμάμαι τίτλους αλλά έχει τύχει να πω με τίποτα. Δε θέλω να βλέπω βιβλία του άνδρα και της γυναίκας όπως ήταν στα παιδικά μου χρόνια, ο πατέρας δουλεύει και η μητέρα μεγαλώνει. Υπάρχουν ακόμη τέτοια βιβλία δυστυχώς. Η δάσκαλος τιμωρός. Αυτά τα θεωρώ κακά, εάν κατάλαβα καλά την ερώτηση.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5) Αριθμός Τέκνων

A. 1 B. 2 Γ. 3 +

6) Ηλικιακή Ομάδα:

A. 3-4 B. 5-6 Γ. 6+

Αγόρι

Σ13

1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ναι, αρκετό

2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Διαβάζουμε, παίζουμε, περνάμε χρόνο, παίζουμε επιτραπέζια, κάνουμε παζλ, μαγειρεύουμε, πάμε στο πάρκο.

3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, ναι. Του μεγαλύτερου, αυτού που κλείνει τώρα στα νήπια

4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Όλα αυτά, πλέον διαβάζει μόνος του και διαβάζει πάρα πολύ. Τον ψυχαγωγεί επειδή υπάρχουν αστείες ιστορίες, ταυτοχρόνως τον απασχολεί δημιουργικά και τρίτον περνάει εκπαίδευση, υπάρχουν κρυφά μηνύματα, ζητήματα και γνώσεις στο βιβλίο.

5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Πολύ καλή θα έλεγα, δεν το περίμενα. Του προσφέρει απ' όλα και τη φαντασία και την γνώση.

6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Επιλέγω κυρίως εγώ, αλλά με κατευθύνει. Συνήθως μου λέει θέλω να μάθω για τους δεινόσαυρους του παίρνω για τους δεινόσαυρους, θέλω να μάθω για το διάστημα, για το σώμα. Επιλέγω εγώ αλλά με δική του κατεύθυνση στη θεματολογία.

7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Ναι, έρχεται, αν και κυρίως είτε τα παραγγέλνω από το διαδίκτυο ή πηγαίνω για να αγοράσω την ώρα που είναι στο σχολείο. Τα επιλέγει με τον τρόπο που σας είπα. Συνήθως κατευθύνει την θεματολογία κι έπειτα κρίνω εγώ το περιεχόμενο.

8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Φαντάζομαι από τους γύρω του ή από αυτά που ακούει στο σχολείο. Δεν το έχω σκεφτεί, δεν το ξέρω. Δε μου έχει πει ποτέ για τις εικόνες ότι του κεντρίζει το ενδιαφέρον. Φαντάζομαι η ιστορία.

9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Εγώ έχω κολλήσει με συγγραφέα και εικονογράφο. Τώρα το παιδί κάποια του αρέσουν αλλά εμένα μάλλον περισσότερο.

Θα θέλατε να μου αναφέρετε τον συγγραφέα και την εικονογράφο;

Ο συγγραφέας είναι ο Παπαθεοδούλου και η εικονογράφος η Ίρις Σαμαρτζή. Συνεργάζονται πολύ και έχουν πολλά βιβλία τους και εμένα μου αρέσουν πολύ οι θεματολογίες τους.

Μπορείτε να μου πείτε κάποιους τίτλους;

Το πιο γνωστό τους είναι ο ραφτάκος των λέξεων, που ήταν και το πρώτο που αποκτήσαμε.

10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Το κείμενο, μετά η εικόνα. Το μήνυμα που θα έχει η ιστορία να ταιριάζει με τα δικά μου. Ενσυναίσθηση είναι το τρίτο.

12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Συμβουλευόμαι ομάδες στο φμπ, βλέπεις εικόνες και την ανάλυση τους, τις εικόνες και πηγαίνεις στο βιβλιοπωλείο και το επιλέγεις. Η ομάδα λέγεται Παιδικό βιβλίο και σίγουρα είναι βοηθητική και για τους νηπιαγωγούς.

13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Χμ, ωραία θεματικές, δεν ξέρω. Σίγουρα έχουμε προσπαθήσει να καλύψουμε τα εγκυκλοπαιδικά, όπως με σώμα, ζώα, φύση, πλανήτες, μετά κυρίως είναι πάρα πολλά θέματα, μικρές ιστοριούλες με διάφορα θέματα, παραμύθια.

14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, εάν εννοείτε για την οικογένεια, έχουμε μιλήσει με ένα που είναι στα δικά μου γούστα λέγεται «Το πιο μεγάλο βιβλίο για την οικογένεια», που μιλάει για κοινωνικά πρότυπα γενικότερα.

15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Έχουμε πάρα πολλά για την διαφορετικότητα και εστιάζουμε σε αυτό πολύ. Το ξέχασα. Μας πρότεινε κι ένα το σχολείο και το πήραμε και του άρεσε. Σωστά. Του σχολείου ήταν «Το κάτι άλλο», σε τέτοιο στυλ έχουμε κι άλλα, το πιο πρόσφατο ήταν «ο Woolfy», έχει κι αυτό τέτοιο, είναι μισός λύκος και μισός πρόβατο. Μετά μου αρέσει πολύ ο Νόι και η Φάλαινα, όπου λείπει η μαμά, είναι φτωχοί. Μου

αρέσει όπως το παρουσιάζει και μου αρέσει πολύ και η εικονογράφηση. Είναι σειρά. Γενικά δείχνει ενδιαφέρον για τέτοια ζητήματα. Όταν διαβάζουμε δεν κάνει πολλές ερωτήσεις οπότε δεν ξέρω τι έχει κατανοήσει, ή έχει πάρει, Τα παρακολουθεί όμως αρά τα ακούει. Ακόμη και μεγάλα βιβλία, μέχρι τέλους.

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

17) Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Διάβαζα, όχι όσο θα ήθελα όμως. Μάλλον η μαμά μου, δε θυμάμαι. Μου άρεσαν τα κλασικά, Άλκη Ζέη, Ζωρζ Σαρρή.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Κακά βιβλία όχι, κάποια που δε θα διάλεγα όχι. Δε θα έπαιρνα του Τριβιζά επειδή έχω ακούσει άσχημα λόγια για το λεξιλόγιο του και μόνο γι' αυτό. Αλλά θα το επιχειρήσω στο μέλλον.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) **Φύλο:**

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) **Ηλικιακή ομάδα:**

A. 18-30 B. **30-40** Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. **Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ** Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. 1 B. **2** Γ. 3 +

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

A. 3-4 B. **5-6** Γ. 6+

Αγόρια

Σ14

1) Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Έχουμε ναι...

2) Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Μιλάμε, διηγούμαστε την ημέρα μας, μαγειρεύουμε, διαβάζουμε βιβλία, παίζουμε πολύ, κάνουμε ρόλους.

3) Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Μια από τις κυριότερες. Από το 1^ο έτος και μετά έχουμε πάντα βιβλία μαζί μας ακόμη και στη βόλτα στο σουπερμάρκετ.

4) Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Ναι, αρχικά ήταν για ψυχαγωγία, μετά πέρασα στην εκπαίδευση μέσα από την ψυχαγωγία. Τώρα που μεγάλωσε και μπορεί να μιλάει, πηγαίνει σχολείο, έχει πολλά ερεθίσματα κι από εκεί το χρησιμοποιώ για απασχόληση και εκμάθηση, αλλά χωρίς να το καταλαβαίνει για να μην το μισήσει.

5) Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Πολύ καλή την κρίνω. Το θεωρεί νομίζω μέρος της ζωής του ανθρώπου σαν το σχολείο.

6) Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Κυρίως μόνη, εκτός κι εάν μου ζητήσει κάτι ή δει κάτι και το εγκρίνω.

7) Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Α! Φυσικά μερικές φορές. Πάμε στη βιβλιοθήκη για εμένα και περνάμε και από το παιδικό τμήμα της κεντρικής βιβλιοθήκης, διαφορετικά πολύ συχνά μπαίνουμε σε βιβλιοπωλείο για γραφική ύλη και πάντα πηγαίνει και χαζεύει τις εικόνες. Εάν ζητάει κάτι επίμονα τον κοιτάω και εάν μπορώ το αγοράζω εφόσον το εγκρίνω.

8) Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Με την εικόνα οπωσδήποτε. Τα χρώματα τον κεντρίζουν και τα μεγέθη.

9) Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Προσέχω...εικονογράφηση, τίτλο σίγουρα. Μου αρέσουν οι ευφάνταστοι τίτλοι και όχι οι φανφάρες, τους ήρωες πως δομούνται, την ποιότητα του βιβλίου, τα χρώματα... και φυσικά το θέμα.

10) Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Όχι, δεν είχα ποτέ. Υπάρχουν συγγραφείς που από τη μία μπορεί στο ένα βιβλίο να τους βρήκα ευφυέστατους και στο άλλο να απορούσα. Δεν έχω γενικά προτίμηση.

11) Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

A...Εικόνα, Τίτλος, θέμα-μήνυμα, τα βάζω μαζί αυτά. Αυτά σκέφτομαι πως είναι τα κυριότερα.

12) Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Φίλους και συναδέλφους που έχουν παιδιά παρόμοιας ηλικίας. Τυχαίνει στα μέσα, εάν ψάξω για κάποιο θέμα συγκεκριμένο.

13) Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Φιλία, οικογένεια, αγάπη και θεματικές ανάλογα τις περιόδους που διανύουμε. Δεν είναι στάνταρ οι θεματικές, σίγουρα είναι κι άλλες που δε μου έρχονται τώρα.

14) Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

A, να μια θεματική. Ναι, έχουμε βιβλία για τα έθνη, τα σύνορα, τη διαφορετικότητα των ανθρώπων, τη φτώχεια και τον πλούτο, τον πόλεμο.

15) Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Ναι, είχαμε δανειστεί ένα βιβλίο για την οικογένεια και τις διάφορες μορφές που υπάρχουν σήμερα, αλλά είναι μικρός για να κατανοήσει και το άφησα. Ο πόλεμος είναι ένα θέμα που αφορά τα αγόρια συχνά και με ρωτούσε ε μετά πήρα ένα συμβολικό βιβλίο με τα δύο βασίλεια και το νερό που αφορούσε τον πόλεμο. Πολύ συχνά είναι δύσκολο να το εξηγήσεις και να το καταλάβουν όπως είναι.

16) Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν ναι, έχετε ορισμένα παραδείγματα;

Συχνά αναφέρουμε τη διαφορετικότητα επειδή στην τάξη υπάρχουν παιδιά από άλλες χώρες. Το πιο γνωστό βιβλίο που θα ξέρετε θα είναι ο Ελμερ. Του αρέσει πολύ. Στην αρχή υπήρχε θέμα στην τάξη με το παιδί επειδή δε μιλούσε πολύ και ήταν απομονωμένο. Η δασκάλα έκανε θέμα για τη διαφορετικότητα και την αποδοχή και ζήτησε να φέρουμε ό,τι υλικό έχουμε στο σπίτι για τη

διαφορετικότητα. Εμείς δεν είχαμε. Μας πρότειναν τον Ελμερ. Μου άρεσε πολύ.

Το προσεγγίζει ωραία νομίζω.

17) Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Εγώ δε διάβαζα. Ξεκίνησα ως ενήλικη.

18) Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Όχι, δεν υπάρχουν για εμένα. Απλά δεν ταιριάζουν σε όλους.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) Φύλο:

A. Πατέρας B. Μητέρα

2) Ηλικιακή ομάδα:

A. 18-30 B. 30-40 Γ. **40-50** Δ. 50 +

3) Οικογενειακή Κατάσταση:

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. **Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ** Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού E. Κάτοχος Διδακτορικού

5) Αριθμός Τέκνων

A. **1** B. 2 Γ. 3 +

6) Ηλικιακή Ομάδα:

A. **3-4** B. 5-6 Γ. 6+

αγόρι

Σ15

1. Έχετε με τα παιδιά σας κοινό ελεύθερο χρόνο;

Ε ναι.

2. Πώς περνάτε με τα παιδιά σας τον κοινό ελεύθερο σας χρόνο;

Συνήθως παίζουμε, επιτραπέζια, playmobil, παιχνίδια ρόλων.

3. Το βιβλίο αποτελεί μία από τις κύριες δραστηριότητες του παιδιού σας;

Ναι, ναι.

4. Χρησιμοποιείτε το βιβλίο ως μέσο απασχόλησης, ψυχαγωγίας ή εκπαίδευσης για το παιδί σας και γιατί;

Ε, ψυχαγωγία και εκπαίδευση κυρίως. Του αρέσουν τα βιβλία να διαβάζουμε, περνάει όμορφα. Εκπαίδευση επειδή μπορούν να περαστούν κάποια μηνύματα μέσα από τα βιβλία.

5. Πως κρίνετε την επαφή του παιδιού με το βιβλίο; Τι θεωρείτε ότι προσφέρει το βιβλίο στο παιδί;

Έχει καλή επαφή, του αρέσει... Εμ του περνάει κάποια μηνύματα όπως είπα και πριν και όταν είναι και κάτι εκπαιδευτικό του περνάει και κάποιες γνώσεις.

6. Επιλέγετε μόνοι σας τα βιβλία ή με τη βοήθεια του παιδιού σας;

Συνήθως, μόνη μου κι έχω μία λίστα με βιβλία που με ενδιαφέρουν.

7. Το παιδί σας έρχεται μαζί σας στην συλλογή βιβλίων; Αν ναι, επιλέγει το ίδιο τα βιβλία;

Καμία φορά έρχεται μαζί μου αλλά δεν επιλέγει πάντα εκείνος. Συνήθως επιλέγω εγώ. Επιλέγει όταν έχουμε κάποια σειρά, επιλέγει τη συνέχεια.

8. Με ποιο κριτήριο θεωρείτε ότι τα επιλέγει;

Με βάση νομίζω το εξώφυλλο, τις εικόνες και το περιεχόμενο. Νομίζω πως αυτά είναι τα κυριότερα, εκτός κι εάν πρόκειται για κάποια συνέχεια από βιβλία που ήδη έχει, όπως προανέφερα.

9. Τι προσέχετε όταν επιλέγετε εσείς ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Συνήθως, διαβάζω να δω εάν μου αρέσει.

10. Έχετε κάποια προτίμηση για την επιλογή βιβλίων; (συγγραφέα, έτος)

Όχι, ιδιαίτερα. Συνήθως με επηρεάζουν τα σχόλια σε ομάδες, εάν μου αρέσει αυτά που γράφουν και μου αρέσει και το μήνυμα θα το αγοράσω. Διαφορετικά δεν έχω κάποια προτίμηση σε συγγραφέα ή χρονολογία.

11. Ποια είναι τα τρία βασικότερα στοιχεία όταν επιλέγετε ή δανείζεστε ένα βιβλίο για το παιδί σας;

Το περιεχόμενο, οι συστάσεις για ένα βιβλίο και τα ενδιαφέροντα του παιδιού για τα βιβλία.

12. Συμβουλευέστε κάποιον για την επιλογή των βιβλίων για το παιδί σας;

Ναι, υπάρχουν ορισμένες ομάδες όπως σας προείπα που μπορεί κάποιος να συμβουλευθεί και τις κριτικές των άλλων σχετικά με τα βιβλία. Η ομάδα αφορά την ηλικιακή ομάδα του Κ. Είναι πολύ ενδιαφέρουσα και με βοηθάει πολύ. Μετά πηγαίνω στον βιβλιοπώλη μου, όπου τον ρωτάω ένα υπάρχει κάτι κοντά στα ενδιαφέροντα του παιδιού και μου προτείνει.

13. Μπορείτε να περιγράψετε κάποιες θεματικές βιβλίων που επιλέγετε;

Γενικότερα, του αρέσουν οι περιπέτειες ή ξέρω 'γω αυτά που είναι για γνώσεις για το διάστημα ή για το περιβάλλον. Αυτά του αρέσουν και παίρνουμε.. εε.. αυτά νομίζω.

14. Επιλέγετε τα βιβλία για την ανάδειξη ορισμένων κοινωνικών θεμάτων;

Ναι, μερικές φορές.

15. Οι θεματικές που αναφέρατε ή και άλλες που έχετε αναγνώσει ή επιλέξει για το παιδί σας, αναδεικνύουν ή προσεγγίζουν καθημερινά κοινωνικά θέματα; Αν ναι, ποια;

Έχουμε διαβάσει για την διαφορετικότητα, με τον δράκο Δελκαρ και μιλήσαμε γι' αυτό το θέμα. Τώρα έχουμε παραγγείλει για την οικογένεια «Το μεγάλο βιβλίο της οικογένειας». Προς το παρόν έχουμε θίξει αυτά τα θέματα.

16. Έχετε διαβάσει με το παιδί σας βιβλία που αφορούν τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία ή την πολυμορφία της; Αν, ναι έχετε ορισμένα παραδείγματα;

17. Εσείς ως παιδί διαβάζατε βιβλία; Συνήθως πως τα επιλέγατε; Ποια βιβλία σας άρεσαν περισσότερο;

Εγώ ναι, διάβαζα κι ακόμη διαβάζω. Μικρή μου τα επέλεξαν οι γονείς μου, και δε θυμάμαι ακριβώς πως το επέλεγα. Τώρα μου αρέσουν τα αστυνομικά και διαβάζω κυρίως αυτά.

18. Πιστεύετε ότι υπάρχουν «κακά» βιβλία; Ποια είναι κατά τη γνώμη σας; Μπορείτε να δώσετε κάποιο παράδειγμα;

Όχι. Υπάρχουν βιβλία που δε μου αρέσουν καθόλου και δε θα τα επέλεγα, αλλά δε θεωρώ ότι υπάρχουν κακά βιβλία.

Δημογραφικά Στοιχεία

1) **Φύλο:**

A. Πατέρας B. **Μητέρα**

2) **Ηλικιακή ομάδα:**

A. 18-30 B. **30-40** Γ. 40-50 Δ. 50 +

3) **Οικογενειακή Κατάσταση:**

A. Έγγαμος B. Διαζευγμένος

4) **Εκπαιδευτικό Υπόβαθρο:**

A. Απόφοιτος Δημοτικού- Γυμνασίου B. Απόφοιτος Λυκείου Γ. **Απόφοιτος ΑΕΙ ή ΤΕΙ** Δ. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Ε. Κάτοχος Διδακτορικού

5) **Αριθμός Τέκνων**

A. **1** B. 2 Γ. 3 +

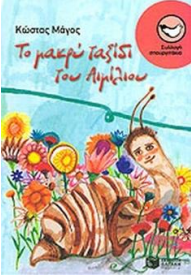
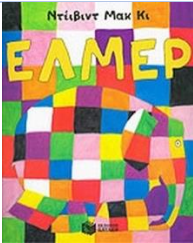

6) **Ηλικιακή Ομάδα:**

A. 3-4 B. **5-6** Γ. 6+

Αγόρι

Γ. ΤΙΤΛΟΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

Στην παρούσα υποενότητα του παραρτήματος παρουσιάζονται σε μορφή πίνακα τα βιβλία που ανέφεραν οι γονείς ότι έχουν αναγνώσει με τα παιδιά τους και τα οποία αφορούν την ανάδειξη κοινωνικών ζητημάτων.

Τίτλοι Βιβλίων	
Η Εύη που όλο χορεύει και χορεύει	
Το μακρινό ταξίδι του Αιμίλιου	
Ο Έλμερ	
Φεγγαροσκεπαστή	

Φρικαντέλα

Τα πάνω-κάτω

Βρισκόμαστε εδώ

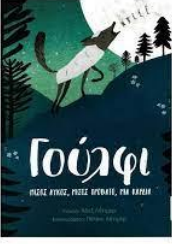

Το πιο μεγάλο βιβλίο για τις οικογένειες

Το κάτι άλλο

<p>Ο Γούφι</p>	
<p>Ο Νόι και η Φάλαινα</p>	
<p>Ο Δράκος Δελκάρ</p>	
<p>Τριγωνοψαρούλης</p>	
<p>Λίνα, εσύ τι χρώμα έχεις;</p>	
<p>Το μικρό αγόρι και τα τέσσερα αβγά</p>	